

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
MINISTRY FOR EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ZAPORIZHZHYA NATIONAL UNIVERSITY

ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ
FACULTY OF MANAGEMENT

КАФЕДРА ПІДПРИЄМНИЦТВА,
МЕНЕДЖМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА ЛОГІСТИКИ
CHAIR OF ENTREPRENEURSHIP, MANAGEMENT OF ORGANIZATIONS
AND LOGISTICS

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
БАКАЛАВРА

на тему Управління фінансовим станом АТ «Укрпошта» в умовах економічних

викликів

THESIS FOR THE BACHELOR DEGREE

Management of the Financial Condition of JSC «Ukrposhta» in the Conditions of
Economic Challenges

Виконала: студентка 4 курсу, групи 6.0739-мо,
спеціальності 073 Менеджмент
освітньої програми Менеджмент організацій і адміністрування
К.С.Пономарьова

(ініціали та прізвище)

Керівник доц.каф.ПМОіЛ, доц., к.е.н. М.В.Хацар

(посада, вченезвання, науковийступінь, підпис, ініціали та прізвище)

Рецензент зав.каф. МЕВтаМ ЗІЕІТ, доц., д.е.н. Д.П. Михайлик

(посада, вченезвання, науковийступінь, підпис, ініціали та прізвище)

Запоріжжя
2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет менеджменту

Кафедра підприємництва, менеджменту організацій та логістики

Рівень вищої освіти бакалавр

Спеціальність 073 Менеджмент, освітня програма Менеджмент організацій і адміністрування

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. завідувачки кафедри

к.е.н., доц. Павлюк Т.С.

« ____ » _____ 2023 року

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТЦІ

Пономарьовій Катерині Сергіївні

1. Тема роботи Управління фінансовим станом АТ «Укрпошта» в умовах економічних викликів

керівник роботи Хацер Максим Володимирович, к.е.н., доц.

затверджені наказом ЗНУ від «12» січня 2023 року № 26-с

2. Строк подання студентом роботи «16» червня 2023 р.

3. Вихідні дані до роботи джерела Інтернет, спеціалізована література, періодичні видання, а також дані статистичної звітності АТ «Укрпошта».

4. Перелік питань, які потрібно розробити:

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з основної частини і додаткової. Основна частина містить такі структурні елементи: вступ, сутність (3 розділи – теоретичний, аналітико-дослідницький, проектно-рекомендаційний), висновки та рекомендації, список використаних джерел, додатки.

1 Розділ – Теоретичні та методичні основи управління фінансовим станом підприємства в умовах економічних викликів – складається з 3 підрозділів: 1.1 Сутність та теоретична характеристика фінансового стану підприємства; 1.2 Місце та роль управління фінансовим станом в системі управління підприємством; 1.3 Методичні аспекти аналізу фінансового стану в межах управління суб'єктом підприємництва; 2 Розділ – Дослідження управління фінансовим станом на АТ «Укрпошта» в умовах економічних викликів – складається з 3 підрозділів: 2.1 Організаційно-економічна характеристика АТ

«Укрпошта»; 2.2 Аналіз фінансового стану на досліджуваному підприємстві; 2.3 Діагностика управління фінансовим станом на АТ «Укрпошта»; 3 Розділ Напрями удосконалення управління фінансовим станом на АТ «Укрпошта» - складається з 2 підрозділів: 3.1 Розробка та запровадження механізму удосконалення управління фінансовим станом на досліджуваному підприємстві; 3.2 Комплекс заходів покращення фінансового стану на АТ «Укрпошта».

5. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада Консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	Хацер М.В. доцент кафедри підприємництва, менеджменту організацій та логістики факультету менеджменту ЗНУ	01.03.2023 р.	01.03.2023 р.
2	Хацер М.В. доцент кафедри підприємництва, менеджменту організацій та логістики факультету менеджменту ЗНУ	03.04.2023 р.	03.04.2023 р.
3	Хацер М.В. доцент кафедри підприємництва, менеджменту організацій та логістики факультету менеджменту ЗНУ	02.05.2023 р.	02.05.2023 р.

6. Дата видачі завдання 03.01.2023 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Узгодження теми, складання змісту	січень	виконано
2	Вивчення літературних джерел	січень	виконано
3	Збирання матеріалу на підприємстві	січень	виконано
4	Обробка матеріалу	січень	виконано
5	Виконання розділу 1	березень	виконано
6	Виконання розділу 2	квітень	виконано
7	Виконання розділу 3	травень	виконано
8	Формулювання висновків	травень	виконано
9	Оформлення роботи, одержання відгуку та рецензії	червень	виконано
10	Подання роботи на кафедрі	червень	виконано

Студентка _____ К.С. Пономарьова
(підпис)

Керівник роботи _____ М.В. Хацер
(підпис)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер _____
(підпис) (ініціали та прізвище)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота: 127 сторінок, 34 таблиці, 19 рисунків, 6 додатків.
Перелік посилань нараховує 60 найменувань.

Актуальність теми визначається тим, що в умовах нестабільної економічної ситуації, спричиненої пандемією COVID-19 та військовим вторгненням, велика увага в процесі функціонування підприємства має приділятися підтримці його фінансового стану. Саме ця нестабільність економічної ситуації спонукає підприємства постійно аналізувати власний фінансовий стан з метою своєчасного та оперативного реагування на зміни ринковому середовищі та збереження конкурентних позиції на ринку. Тому, розробка результативного механізму удосконалення управління фінансовим станом підприємства є дуже важливою проблемою в сучасних реаліях. Все це пояснює мету проведеного дослідження.

Метою кваліфікаційної роботи є удосконалення управління фінансовим станом АТ «Укрпошта» в сучасних економічних умовах на базі аналізу за рахунок розробки комплексу оптимізаційних заходів.

Відповідно до мети кваліфікаційної роботи були виділені такі основні завдання:

- дослідити сутність та теоретичну характеристику фінансового стану підприємства;
- визначити місце та роль управління фінансовим станом в системі управління підприємством;
- визначити методичні аспекти аналізу фінансового стану в межах управління суб'єктом підприємництва;
- надати організаційно – економічну характеристику АТ «Укрпошта»;
- провести оцінку управління фінансовим станом АТ «Укрпошта» в сучасних умовах економічних обмежень;

- розробити механізм удосконалення управління фінансовим станом на АТ «Укрпошта»;

- розробити комплекс заходів покращення фінансового стану на АТ «Укрпошта».

Об'єктом дослідження є управління фінансовим станом АТ «Укрпошта»

Предмет дослідження – процеси управління фінансовим станом АТ «Укрпошта»

Методи дослідження. При виконанні кваліфікаційної роботи були використані такі методи дослідження: аналіз і синтез, узагальнення – для узагальнення існуючих теоретичних положень щодо управління фінансовим станом підприємства; системний підхід – для оцінки всієї сукупності складових досліджуваної теми; статистичний аналіз – для вивчення, групування, порівняння, оцінки фактичних даних про результативність діяльності підприємства; метод графічного зображення – для наочного представлення показників в динаміці; метод схематичного зображення – для наочного представлення взаємозв'язків між елементами; метод порівняння.

Інформаційну базу роботи становлять спеціалізована література з менеджменту та економіки, монографії, статті вітчизняних та закордонних авторів, офіційні статистичні дані та ресурси мережі Інтернет. В роботі інформація узагальнена та відображена за допомогою таблиць, графіків, схем.

Обробка даних здійснювалась за допомогою сучасних інформаційних технологій.

Ключові слова: УПРАВЛІННЯ, ФІНАНСОВИЙ СТАН, УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ПІДПРИЄМСТВА, МЕХАНІЗМ ОПТИМІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ, ПІДПРИЄМСТВО, АТ «УКРПОШТА»

ABSTRACT

Qualification work: 127 pages, 34 tables, 19 drawings, 6 appendices. The list of links includes 60 items.

The relevance of the topic is determined by the fact that in the context of the unstable economic situation caused by the COVID-19 pandemic and the military invasion, a great deal of attention in the process of the enterprise functioning should be paid to maintaining its financial state. It is this instability in the economic situation that encourages enterprises to constantly analyze their own financial state with the aim of timely and prompt response to market environment changes and maintaining competitive positions in the market. Therefore, the development of an effective mechanism for improving the financial state management of the enterprise is a very important problem in modern realities. All this explains the purpose of the conducted study.

The purpose of the qualification work is to improve the management of the financial condition of JSC "Ukrposhta" in modern economic conditions on the basis of analysis due to the development of a set of optimization measures.

According to the purpose of the qualification work, the following main tasks were identified:

- To explore the concepts of financial state management, management in general, and characterize the concept “enterprise financial state”;
- To analyze in detail the place and role of financial management in general enterprise management system;
- To analyze the main methodological aspects of assessing the financial state management of the enterprise
- To study the organizational, economic and financial state of SC Ukrposhta
- To diagnose the financial state management of SC Ukrposhta

- To propose a set of measures to optimize the financial state management at the enterprise under study.

The object of the study is the financial state of SC Ukrposhta

The subject of the study is the processes of managing the financial state of JSC Ukrposhta

Methods of research. When performing the qualification work, the following research methods were used: analysis and synthesis, generalization - for summarizing the existing theoretical provisions on the management of enterprise competitiveness; systematic approach - for assessing the entire set of components of the topic under study; statistical analysis - for studying, grouping, comparing, assessing the actual data on the performance of the enterprise; method of graphic image - for visual representation of indicators in dynamics; method of schematic representation - for visual representation of relationships between elements; comparative method.

The information base of the work consists of specialized literature on management and economics, monographic studies, articles by domestic and foreign authors, official statistics and Internet resources. In the qualification work, information is generalized and displayed by means of tables, graphs, diagrams.

Data processing was carried out by means of modern information technologies.

Keywords: MANAGEMENT, FINANCIAL STATE, FINANCIAL STATE MANAGEMENT OF ENTERPRISE, OPTIMIZATION MECHANISM FOR FINANCIAL STATE MANAGEMENT, ENTERPRISE, SC UKRPOSHTA

ЗМІСТ

ВСТУП.....	9
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНИХ ВИКЛИКІВ.....	12
1.1 Сутність та теоретична характеристика фінансового стану підприємства.....	12
1.2 Місце та роль управління фінансовим станом в системі управління підприємством.....	18
1.3 Методичні аспекти аналізу фінансового стану в межах управління суб'єктом підприємництва.....	26
РОЗДІЛ 2 ДОСЛІДЖЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ НА АТ «УКРПОШТА» В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНИХ ВИКЛИКІВ».....	47
2.1 Організаційно – економічна характеристика АТ «Укрпошта».....	47
2.2 Аналіз фінансового стану на досліджуваному підприємстві	57
2.3 Діагностика управління фінансовим станом на АТ «Укрпошта»...78	
РОЗДІЛ 3 НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ НА АТ «УКРПОШТА».....	86
3.1 Розробка та запровадження механізму удосконалення управління фінансовим станом на досліджуваному підприємстві.....	86
3.2 Комплекс заходів покращення фінансового стану на АТ «Укрпошта».....	91
ВИСНОВКИ.....	104
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	108
ДОДАТКИ.....	114

ВСТУП

Управління фінансовим станом являє собою пріоритетний напрям загального поняття управління підприємства, оскільки визначає його економічну здатність до існування на ринку.

Сучасні реалії, продиктовані пандемією COVID-19, пост - пандемійним відновленням економічних систем, військовим вторгненням на територію України вимагають від підприємств швидкого реагування на зміни, що виникли на ринку, задля збереження лідерських позицій на ринку та оптимізації свого механізму управління фінансовим станом, як одного з головних аспектів діяльності підприємства. Тому розробка механізму удосконалення управління фінансовим станом в умовах сучасних економічних викликів є необхідною умовою для подальшого ефективного здійснення підприємством господарської діяльності, особливо, що стосується підприємств галузі поштових послуг, а саме АТ «Укрпошта».

Проблематику управління фінансовим станом підприємства та підвищення рівня його ефективності досліджували у своїх роботах наступні вчені: І. Бородина, І. Герчикова, Г. Гогіна, Ф. Лютенс, Ж. Перар та ін. У той же час, зазначаємо, що значна кількість змін та проблем, з якими стикнулися компанії сфери поштових послуг, вимагають проведення подальших досліджень, що визначило необхідність проведення бакалаврського дослідження на прикладі АТ «Укрпошта».

Об'єктом бакалаврської роботи є управління фінансовим станом АТ «Укрпошта».

Предметом дослідження є процеси управління фінансовим станом на АТ «Укрпошта».

Метою бакалаврської роботи є удосконалення управління фінансовим станом АТ «Укрпошта» в сучасних економічних умовах на базі аналізу за рахунок розробки комплексу оптимізаційних заходів.

Для досягнення поставленої мети будуть вирішені наступні завдання:

- дослідити сутність та теоретичну характеристику фінансового стану підприємства;
- визначити місце та роль управління фінансовим станом в системі управління підприємством;
- визначити методичні аспекти аналізу фінансового стану в межах управління суб'єктом підприємництва;
- надати організаційно – економічну характеристику АТ «Укрпошта»;
- провести оцінку управління фінансовим станом АТ «Укрпошта» в сучасних умовах економічних обмежень;
- розробити механізм удосконалення управління фінансовим станом на АТ «Укрпошта»;
- розробити комплекс заходів покращення фінансового стану на АТ «Укрпошта».

Методи дослідження. При виконанні кваліфікаційної роботи були використані такі методи дослідження: аналіз і синтез, узагальнення – для узагальнення існуючих теоретичних положень щодо управління фінансовим станом підприємства; системний підхід – для оцінки всієї сукупності складових досліджуваної теми; статистичний аналіз – для вивчення, групування, порівняння, оцінки фактичних даних про результативність діяльності підприємства; метод графічного зображення – для наочного представлення показників в динаміці; метод схематичного зображення – для наочного представлення взаємозв'язків між елементами; метод порівняння.

Інформаційну базу роботи становлять спеціалізована література з менеджменту та економіки, праці вітчизняних та закордонних авторів, офіційні

статистичні дані та ресурси мережі Інтернет, фінансова звітність АТ «Укрпошта». В роботі інформація узагальнена та відображена за допомогою таблиць, графіків, схем.

Основні положення і результати бакалаврської роботи були представлені автором у тезах доповідей на науковій конференції.

Обробка даних здійснювалась за допомогою сучасних інформаційних технологій.

Практична цінність роботи полягає в тому, що розроблені рекомендації, щодо удосконалення управління фінансовим станом можливо, після доопрацювання, використати на практиці в діяльності АТ «Укрпошта» та на інших підприємствах галузі.

Бакалаврська робота складається зі вступу, трьох розділів (1 Розділ – Теоретичні та методичні основи управління фінансовим станом підприємства в умовах економічних викликів; 2 Розділ – Дослідження управління фінансовим станом на АТ «Укрпошта» в умовах економічних викликів; 3 Розділ – Напрями удосконалення управління фінансовим станом на АТ «Укрпошта»), висновків та рекомендацій, переліку використаних джерел, додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНИХ ВИКЛИКІВ

1.1. Сутність та теоретична характеристика фінансового стану підприємства

На сучасному етапі розвитку економіки України, кожне підприємство прагне не лише отримати максимальний прибуток від реалізації товарів і послуг, а й зайняти позицію конкурентоспроможного лідера на ринку. Утримання лідерських позицій, насамперед передбачає оптимальне використання усіх наявних ресурсів підприємства та збереження стабільно високого фінансового потенціалу, що обумовлює моніторинг та контроль фінансового стану.

Оцінка фінансового стану на підприємстві є важливим елементом у системі управління, так як надає допомогу у прийнятті ефективних управлінських рішень та становить інтерес для інвесторів, кредиторів, постачальників матеріально-технічних ресурсів, державних органів управління і виробничих менеджерів. Тому одним з найголовніших завдань кожного підприємства є пошук шляхів покращення фінансового стану.

Однак перед тим, як розпочати аналіз поняття «фінансовий стан», слід зосередити увагу на тому, що представляє собою у економічній теорії термін «підприємство». Як зазначає Господарський кодекс України, підприємство – самостійний суб'єкт господарювання, створений компетентним органом державної влади або органом місцевого самоврядування, або іншими суб'єктами для задоволення суспільних та особистих потреб шляхом

систематичного здійснення виробничої, науково-дослідної, торговельної, іншої господарської діяльності в порядку, передбаченому цим Кодексом та іншими законами [16]. Отже, підприємництво – це господарська діяльність з метою досягнення економічних і соціальних результатів та отримання прибутку.

Оскільки, головною метою діяльності будь-якого підприємства та гарантом його подальшого існування на ринку є отримання прибутку, важливу роль відіграє оцінка фінансового стану підприємства.

Прийнято визначати декілька теоретичних спрямувань у визначенні та формуванні поняття «фінансовий стан підприємства», аналіз яких продемонстровано нижче. Як бачимо з таблиці 1.1 широкий спектр визначень та підходів до сприйняття та розуміння поняття «фінансовий стан» визначає його багатогранність та значущість.

Хоча немає одностайної думки щодо визначення поняття «фінансовий стан», найбільш повною та доцільною є думка А. Д. Шеремета.

Фінансовий стан підприємства визначається такими елементами:

1. Прибутковість роботи підприємства;
2. Оптимальність розподілу прибутку, що залишився у розпорядженні підприємства після сплати податків і обов'язкових платежів;
3. Наявність власних фінансових ресурсів не лише мінімально-необхідного рівня для організації виробничого процесу і процесу реалізації продукції;
4. Раціональне розміщення основних і оборотних фондів;
5. Платоспроможність та ліквідність.

Показники фінансового стану підприємства — система показників, що використовується для визначення фінансового стану підприємства та характеристики фінансової структури компанії в цілому у відповідні проміжки часу.

Таблиця 1.1 - Аналіз теоретичних підходів до визначення поняття «фінансовий стан».

Автор та джерело	Визначення терміну
Аверіна М.Ю. [2, с. 52], Деркач О.В. [19, с. 86], Заюкова М.С. [24, с. 84]	Фінансовий стан визначається як платоспроможність підприємства внаслідок кругообігу засобів. Стійкість фінансового стану – ключова вимога у діяльності підприємства на ринку. В понятті «фінансовий стан» демонструється взаємозв'язок між виробничою та фінансовою діяльністю підприємства.
Пітінова А.О. [42, с. 65],	Фінансовий стан підприємства – це показник його фінансової конкурентоздатності, тобто платоспроможності, кредитоспроможності, виконання зобов'язань перед державою та іншими підприємствами.
Приходько Н.І.[49, с. 371], Черниш С.С. [57, с. 81-82],	Фінансовий стан – це результат виробничо – фінансової діяльності. Характеризується величиною засобів підприємства, їх матеріально-технічне постачання, виробництва, реалізації та прибутку. Фінансовий стан підприємства – це показник його платоспроможності та кредитоспроможності, виконання зобов'язань перед державою та іншими підприємствами, організаціями, установами.
Базілінська О.Я. [10]	Фінансовий стан підприємства розглядається як сукупність показників, що характеризують наявність, розміщення та використання фінансових ресурсів підприємства.
Шеремет А.Д. [58, с. 9-10]	Це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів. Характеризує його ділову активність і надійність, визначає конкурентоспроможність підприємства, його потенціал у діловому партнерстві тощо.

Показники оцінки фінансового стану мають бути такими, щоб усі зацікавлені особи, що пов'язані з підприємством економічними відносинами, могли одержати відповідь на запитання, наскільки надійне підприємство як партнер у фінансовому відношенні, а отже, прийняти рішення про економічну доцільність подальшої співпраці з підприємством.

Фактори, що впливають на фінансовий стан класифікуються за різними ознаками. Прийнято виділяти 7 груп за ознаками, класифікація яких представлена у таблиці 1.2.

Таблиця 1.2 - Фактори впливу на фінансовий стан підприємства [48].

Фактори	Класифікація
За рівнем залежності від діяльності підприємства	Залежні (внутрішні) і незалежні (зовнішні). Залежні пов'язані з якістю роботи конкретних підприємств, структури, майна і капіталу, величини прибутку, собівартості реалізації продукції, ефективності використання майна, платоспроможності тощо. До незалежних входять фактори, котрі впливають на фінансовий стан підприємства, але які не залежать від його діяльності: ставка податку, державне мито.
За можливістю управління і впливу	Об'єктивні і суб'єктивні. До об'єктивних відносяться всі природні фактори, стихійні лиха, ціноутворення, інфляція. Суб'єктивні фактори пов'язані з конкретною діяльністю людини, цілком і повністю залежать від неї.
За широтою дій	Загальні і специфічні. До загальних відносяться фактори, які діють у всіх галузях економіки: платоспроможність, ліквідність, фінансова стійкість, ефективність використання капіталу, авансованого у майно, тощо. Специфічними є ті, що діють в умовах окремої галузі економіки або підприємства.
За напрямками впливу на показник, що аналізується	Позитивні (коефіцієнт абсолютної ліквідності) і негативні (витрати на виробництво, податки і т. д.).
За рівнем деталізації	Фактори першого, другого, третього та наступних рівнів підпорядкування. До факторів першого рівня відносяться такі, що безпосередньо впливають на результативний показник. Фактори, які впливають на результативний показник частково, за допомогою факторів першого рівня, називаються факторами другого рівня. Фактори третього рівня: надходження запасів, здійснення витрат, погашення короткострокових зобов'язань, прибуток від фінансово-господарської діяльності до оподаткування, ставка податку на прибуток.
За напрямком залежності	Прямо пропорційної дії (обіг запасів і витрат, коефіцієнт маневрування тощо) і зворотно пропорційної дії (коефіцієнт співвідношення позикового і власного капіталу, розмір короткострокових зобов'язань).
За видом зв'язку із показником, що вивчається	Фактори функціональної залежності і фактори ймовірної залежності.

Як бачимо з таблиці 1.2 визначені фактори обумовлюють вплив на фінансовий стан підприємства.

Показниками та факторами доброго фінансового стану підприємства є: стійка платоспроможність, ефективне використання капіталу, своєчасна організація розрахунків, наявність стабільних фінансових ресурсів.

Показники та фактори незадовільного фінансового стану такі: неефективне розміщення коштів, брак власних оборотних коштів, наявність стійкої заборгованості за платежами, негативні тенденції у виробництві.

До найзагальніших показників комплексного дослідження фінансового стану належать показники дохідності й рентабельності.

Велике значення має аналіз структури доходів підприємства та оцінка взаємозв'язку прибутку з показниками рентабельності. Важливо проаналізувати зв'язок прибутку підприємства з факторами, що формують цей прибуток.

Дохідність підприємства характеризується абсолютними й відносними показниками. Абсолютний показник дохідності - це сума прибутку або доходів. Відносний показник - рівень рентабельності.

Під час дослідження фінансового стану підприємства вивчають динаміку змін обсягу чистого прибутку, рівня рентабельності та фактори, які впливають на них.

Основними факторами, що впливають на чистий прибуток, є обсяг виручки від реалізації продукції, рівень собівартості, рівень рентабельності продукції, фінансові результати та витрати від операційної звичайної діяльності, величина податку на прибуток та інших податків, що виплачуються з прибутку.

Дослідження дохідності підприємства проводиться в порівнянні з планом та попереднім періодом. За умов інфляції важливо забезпечити об'єктивність показників та запобігти їх викривленню через постійне підвищення цін. Дослідження проводиться за даними роботи за рік. Показники минулого року треба привести у відповідність із показниками звітного року за допомогою індексації цін.

За ринкових відносин існує персоніфікований інтерес керівництва та колективів підприємств до фактично досягнутого рівня рентабельності, що суттєво впливає на результативність господарської діяльності.

На підприємствах недержавних форм власності для акціонерів та засновників найважливіше значення має рентабельність їхніх пайових і статутних внесків у складі загальних інвестицій. Тому цьому аспекту оцінки фінансового стану підприємства треба приділити серйозну увагу.

Практика рекомендує для дослідження рентабельності підприємства використовувати систему взаємозв'язаних показників рентабельності. З цією метою зазвичай використовують дві основні групи показників рентабельності:

1. Показники, розраховані на підставі поточних витрат (вартості продажу);
2. Показники, розраховані у зв'язку з використанням виробничого капіталу (виробничих активів) [21].

Об'єктивну оцінку фінансового стану можна отримати лише на основі розрахунку фінансових показників, які виступають індикаторами діяльності певного підприємства. Оскільки за допомогою аналізу одного показника неможливо отримати повне уявлення про діяльність підприємства, для оцінки фінансового стану використовується система показників, упорядкована за певними ознаками, де кожен показник характеризує кількісну та якісну сторону стану або розвитку певного суб'єкта або явища у взаємозв'язку з іншими показниками, при цьому не дублюючи їх, що дозволяє отримати комплексну оцінку.

Фінансовий стан підприємства виступає базисом для управлінської діяльності, що вимагає дослідження управління фінансовим станом з врахуванням його співвідношення з управлінською діяльністю та системою управління суб'єктів підприємництва.

1.2. Місце та роль управління фінансовим станом в системі управління підприємством

Фінансовий стан підприємства представляє собою систему формування і розподілу грошових активів на підприємстві, що характеризує фінансово-матеріальний потенціал в даний момент його розвитку, що оцінюється за допомогою системи показників економічного стану з використанням сучасних методів і рішень. Тому управління фінансовим станом займає важливу роль у діяльності підприємства. Для того, щоб більш поглиблено розібратись з визначенням управління фінансовим станом, слід ознайомитись з багатогранним поняттям управління (табл. 1.3).

Таблиця 1.3 - Дефініції терміну управління

Автор	Визначення
А. Тіхонов	Це спосіб раціональної регуляції людської діяльності. [52, с. 56]
А. Файоль	Це процес планування, організації, мотивації і контролю, необхідний для того, щоб сформулювати і досягти цілей організації. [55]
А. Шегда	Особлива галузь наукового знання і професійної спеціалізації управлінців – менеджерів, які складають адміністративний штат підприємницької організації. [38]
П. Друкер	Це специфічний вид діяльності, що перетворює неорганізований натовп на ефективну цілеспрямовану продуктивну групу. [34]
М. Сорочан	Це вид діяльності, що забезпечує ефективне та продуктивне досягнення організацією цілей. [20, с. 7]

Як бачимо з таблиці 1.3 існує багато варіацій визначення терміну «управління». Підсумовуючи наведені визначення терміну «управління» як найбільш точну та доцільну автор підтримує думку А. Файоля.

Сутність управління полягає в його функціях, основними з яких є: планування, організація, мотивація, координація й контроль, які наведені у таблиці 1.4.

Таблиця 1.4 – Функції управління [32, с. 3], [39, с. 47-48]

Функції	Сутність
Планування	Вид управлінської діяльності, спрямований на визначення перспектив розвитку діяльності організації в майбутньому, що включає в себе постановку задач і оцінку необхідних для їх рішення ресурсів.
Організація	Вид діяльності людей, спрямований на розподіл відповідальності та ефективного використання ресурсів з метою досягнення економічних та особистих цілей.
Мотивація	Процес спонукання себе та інших людей до діяльності процес спонукання себе та інших до ефективної діяльності і досягненню поставлених цілей перед організацією.
Координація	Сутність полягає в досягненні погодженості в роботі всіх ланок організації шляхом установлення раціональних зв'язків (комунікацій) між ними.
Контроль	Контроль за управлінням та коригування планів, що пов'язані з формуванням інформації про процеси й результати діяльності та ефективністю успіхів і прорахунків у використанні стратегії, засобів і методів управління.

Сама категорія управління має широкий спектр використання за функціональним призначенням. Перелік зазначень, чим може управляти менеджер на підприємстві виглядає таким чином.

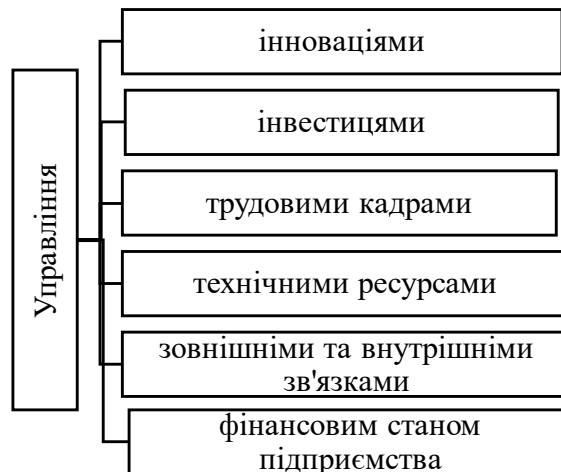

Рисунок 1.1 - Перелік об'єктів управління менеджерів

Як видно з рисунку 1.1 існує широкий перелік зазначень, чим може управляти менеджер на підприємстві.

Управління фінансовим станом як одна з основних підсистем процесу управління підприємством відображає вид професійної діяльності, направленої

на управління фінансово-господарським функціонуванням підприємства та набуває ключової ролі в умовах ринкової економіки.

Досліджуючи визначення «управління фінансовим станом» слід зазначити, що кожен із зазначених підходів може бути застосований до розуміння. Проте, щоб окреслити сферу управління саме фінансовим станом, необхідно визначити у чому полягають особливості саме фінансового управління.

У «Словнику-довіднику фінансового менеджера» І.О. Бланка поняття «управління фінансовим станом», розглядає як систему управління формуванням, розподілом та використанням фінансових ресурсів господарюючого суб'єкта та ефективним обігом його грошових коштів» [49].

У монографії В.М. Суторміної, В.М. Федосова та Н.С. Рязанової «Фінанси зарубіжних корпорацій» подається таке визначення: «управління фінансовим станом корпорацій – це система принципів, методів, засобів та форм організації грошових відносин» [57, с. 62].

Управління фінансовим станом підприємства відтворюється за допомогою різних методів, принципів, методик аналізу, що в комплексі дають дієвий результат і ефективне управління [40].

Як і кожна управлінська система, управління фінансовим станом підприємства передбачає наявність певного об'єкту управління. Об'єктом управління фінансовим станом є фінансові відносини у сфері грошового обігу, фонди фінансових ресурсів, що створюються і використовуються в усіх ланках фінансово-господарської роботи підприємства.

Предметом управління фінансовим станом підприємства є регулювання фінансових потоків.

Суб'єктом управління фінансовим станом підприємств є керівний та фінансовий апарат системи органів управління на підприємстві, тобто суб'єкти,

що можуть здійснювати управління фінансовим станом: керівництво, власники та інші уповноважені особи.

У практичному розумінні, управління фінансовим станом підприємства - це сукупність форм і методів цілеспрямованого впливу суб'єктів управління на поступове формування і доцільне використання фінансових ресурсів.

Метою управління фінансовим станом підприємства є прийняття управлінських рішень стосовно ефективного використання фінансового потенціалу підприємства, що є підґрунтям для досягнення високих темпів економічного зростання підприємства у поточному та перспективному періодах.

Головними завданнями управління фінансового стану підприємства є управління основними економічними факторами, що значно впливають на фінансовий стан підприємства.

Функції управління фінансовим станом підприємства:

1. Управління капіталом. Реалізація функції відбувається у процесі визначення загальної потреби у капіталі для фінансування активів підприємства; оптимізації структури капіталу з метою забезпечення ефективного його використання; розроблення комплексу заходів з рефінансування капіталу у найефективніші види активів.

2. Управління активами, відповідно до якого розраховується реальна потреба в окремих активах із врахуванням запланованих обсягів операційної діяльності підприємства, визначаються розмір і оптимальний їх склад з позиції раціонального використання, забезпечення ліквідності та ефективності.

3. Управління грошовими потоками. Управління фінансовим станом підприємства виконує таку функцію при формуванні вхідних і вихідних потоків грошових коштів, їх синхронізації за обсягом і в часі з метою забезпечення фінансової рівноваги підприємства.

4. Управління інвестиціями. Функціональними завданнями такого управління є формування важливих напрямів інвестиційної діяльності

підприємства, розроблення його інвестиційної політики; оцінка інвестиційної привабливості окремих реальних проектів і фінансових інструментів, відбір найефективніших з них; формування реальних інвестиційних програм і портфеля фінансових інвестицій; вибір раціональних форм фінансового інвестування.

5. Управління фінансовими ризиками. У процесі реалізації цієї функції визначається склад основних фінансових ризиків підприємства; здійснюється оцінка їх рівня і розмір можливих фінансових втрат у розрізі окремих операцій та господарської діяльності в цілому; формується комплекс заходів з профілактики, мінімізації та страхування фінансових ризиків.

6. Управління прибутком. Основними завданнями при виконанні цієї функції є виявлення резервів нарощування величини прибутку; забезпечення стабільності формування чистого прибутку за рахунок оптимізації постійних і змінних витрат; обґрунтування облікової, цінової та податкової політики підприємства; забезпечення оптимальних пропорцій та підвищення ефективності розподілу і використання прибутку з метою зміцнення конкурентних позицій підприємства та добробуту його власників.

7. Антикризове фінансове управління. Дана функція передбачає виявлення на основі постійного моніторингу фінансового стану підприємства ознак кризових явищ та масштабів фінансової кризи; формулювання цілей та розробку антикризової стратегії; вибір адекватних інструментів антикризового управління та заходів фінансової стабілізації підприємства; контроль за своєчасністю та ефективністю впроваджених антикризових заходів.

Ефективне управління фінансовою діяльністю підприємства забезпечується реалізацією ряду принципів:

1. Інтегрованість із загальною системою управління підприємством. Управлінське рішення прямо або побічно впливає на формування грошових

потоків і результати фінансової діяльності, незалежно від сфери діяльності підприємства.

2. Комплексний характер формування управлінських рішень. Всі управлінські рішення щодо формування, розподілу і використання фінансових ресурсів і організації грошового обігу підприємства тісно взаємопов'язані і здійснюють безпосередній вплив на результати фінансової діяльності підприємства. Тому фінансовий менеджмент повинний розглядатися як комплексна керуюча система, що забезпечує розробку взаємопов'язаних ефективних управлінських рішень, кожне з яких має свою частку у загальній результативності фінансової діяльності підприємства.

3. Високий динамізм управління.

4. Варіативність підходів до розробки окремих управлінських рішень. Реалізація цього принципу враховує наявність альтернативних управлінських рішень у сфері формування і використання фінансових ресурсів. Вибір серед альтернативних управлінських рішень повинен базуватись на системі критеріїв, що визначають фінансову ідеологію, фінансову стратегію або конкретну фінансову політику, встановлених підприємством.

5. Орієнтованість на стратегічні цілі розвитку підприємства. Ефективний фінансовий менеджмент, організований з урахуванням викладених принципів, дозволяє формувати ресурсний потенціал для високих темпів приросту виробничої діяльності підприємства, забезпечувати постійний ріст власного капіталу, істотно підвищувати його конкурентну позицію на товарному і фінансовому ринках, забезпечувати стабільний економічний розвиток у стратегічній перспективі [56].

Наведемо порядок управління фінансового стану підприємства:

Етап 1: слід визначити мету управління фінансовим станом підприємства, оскільки від неї буде залежати подальший вибір підходів щодо його здійснення.

Етап 2: збір інформації і вибір напрямів управління й конкретних показники, що дозволять проаналізувати фінансовий стан підприємства відповідно до поставленої мети управління.

Етап 3: розрахунок фінансових показників підприємства та порівняння з нормативними значеннями.

Етап 4: порівняльний аналіз основних причин змін тих чи інших показників на підприємстві, згідно з нормативними значеннями.

Етап 5: виявлення резервів та обґрунтування заходів щодо подальшого зміцнення фінансового стану підприємства.

Управління фінансовим станом підприємства зазвичай поділяють на два рівні. Визначають оперативний та стратегічний рівень управління фінансовим станом підприємства.

Під оперативним управлінням фінансовим станом розуміють ефективне використання комплексної системи заходів з розподілу та контролю фінансових ресурсів для забезпечення поточної діяльності підприємства в межах виконання короткострокових планів.

На стратегічному рівні в процесі фінансового управління повинні розв'язуватися проблеми формування фінансових ресурсів їх раціонального розміщення, забезпечення необхідним об'ємом фінансових ресурсів діяльності підприємства, що може істотно вплинути на структуру і розмір активів і пасивів бухгалтерського балансу та фінансовий стан підприємства.

Інформаційне забезпечення процесу управління фінансовим станом – це сукупність інформаційних ресурсів і способів їх організації, необхідних та придатних для реалізації аналітичних процедур, які забезпечують фінансову сторону діяльності підприємства.

Основу інформаційного забезпечення процесу управління фінансовим станом підприємства становить інформаційна база, до складу якої входять 5 блоків, відображених у таблиці 1.5.

Таблиця 1.5 - Інформаційне забезпечення процесу управління фінансовим станом підприємства [27].

Інформаційний блок	Характеристика
Фінансові відомості регулятивно-правового характеру	Входять закони, постанови та інші нормативні акти, положення і документи, які, насамперед, визначають правову основу фінансових інститутів, ринку цінних паперів. Документи, представлені в цьому блоці, мають обов'язковий для виконання характер.
Фінансові відомості нормативно-довідкового характеру	Входять нормативні документи державних органів (Міністерства фінансів України, НБУ тощо), міжнародних організацій та інших фінансових інститутів, які містять вимоги, рекомендації та кількісні нормативи в сфері фінансів до учасників ринку. Не всі документи цього блоку є обов'язковими для виконання.
Бухгалтерська звітність	Включає в себе бухгалтерську звітність, що в умовах ринку є найбільш інформативним та надійним джерелом, яке характеризує майновий та фінансовий стан підприємства. Склад та структура звітності періодично змінюються.
Статистична звітність	Інформація цього блоку дуже важлива для юридичних і фізичних осіб, які безпосередньо зайняті операціями на ринку цінних паперів.
Несистемні дані	Включає в себе відомості, які або не мають безпосереднього відношення до інформації фінансового характеру, або виникають поза будь-якою інформаційною системою. До першого типу належать офіційна статистика загальноекономічної спрямованості, дані аудиторських компаній тощо. До другого типу належать дані, надруковані в різних засобах масової інформації, неофіційні дані тощо.

Як бачимо з таблиці 1.5 інформаційне забезпечення процесу управління фінансами визначає перелік фінансових відомостей, що надають необхідну інформацію.

За аналітичними можливостями розглянуті джерела інформації поділяють на 2 групи. До першої групи належать джерела, які характеризують майновий та фінансовий стан підприємства. До другої – джерела, які характеризують зовнішнє середовище, передусім, ринок цінних паперів. Основу першої групи складає бухгалтерська звітність, основу другої групи – статистична та фінансова інформація. В умовах зростання конкуренції в глобальних масштабах, кількості загроз, кризових явищ в економіці та політичної кризи для вітчизняних

підприємств на перший план виходить отримання позитивного фінансового результату їх діяльності.

Управління фінансовим станом підприємства повинно базуватись на відповідній інформації, що її надає аналіз. Аналіз фінансового стану підприємства надає можливість швидко виявити недоліки, «вразливі місця» у фінансовій системі підприємства та способи вирішення існуючої проблеми у фінансово-економічній діяльності господарюючого суб'єкта.

1.3. Методичні аспекти аналізу фінансового стану в межах управління суб'єктом підприємництва

Для підтримання стабільно стійкого фінансового стану необхідно систематично й усебічно проводити аналіз фінансового стану (фінансовий аналіз) та оцінювання з метою своєчасного виявлення та вжиття заходів щодо запобігання поширення негативних тенденцій у фінансовій діяльності підприємства.

Характеризуючи фінансовий стан, здебільшого спираються на ефективність взаємодії внутрішніх факторів, проте у сучасному ринковому середовищі зовнішні фактори можуть надавати істотний, інколи вирішальний вплив на фінансово-економічну позицію підприємства [18].

Фінансовий стан є важливим об'єктом для детального вивчення, оскільки займає ключову роль у довгостроковому плануванні подальшої економічної діяльності підприємства на ринку. На сучасному етапі розвитку фінансового аналізу як навчальної дисципліни існує багато точок зору провідних учених-економістів – як вітчизняних, так і закордонних.

Так як існує дуже багато підходів до визначення поняття аналізу фінансового стану підприємства (фінансовий аналіз), пропоную розглянути найбільш популярні з них у таблиці 1.6.

Таблиця 1.6 – Підходи до визначення сутності терміну «аналіз фінансового стану підприємства»

Автор	Визначення терміну
М. Д. Білик, О. В. Павловська	Це засіб накопичення трансформації і використання інформації фінансового характеру [12, с. 13].
К. В. Ізмайлова	Це метод оцінювання і прогнозування фінансового стану підприємства [23, с 10].
Є. Пономаренко Д.	Це процес дослідження фінансового стану й основних результатів фінансової діяльності підприємства з метою виявлення результатів подальшого підвищення його ринкової вартості й забезпечення ефективного розвитку [43]
В. О. Подольська, О.В. Яріш	Це метод оцінки і прогнозування фінансового стану підприємства. Його зміст визначається предметом, метою та завданням, які він дозволяє вирішувати. [42, с. 27]
Г. О. Кромаренко	Являє собою методику оцінки поточного і перспективного стану підприємства на основі вивчення залежності й динаміки показників фінансової інформації. [28, с. 14].
Д.В. Шиян, Н. І. Строченко	Галузь економічної науки, яка досліджує вплив прийнятих і запланованих господарських рішень для зміни фінансового стану підприємства, його спроможності вчасно погасити свої зобов'язання. Для підвищення ефективності використання наявних активів. [57, с. 9].
Бланк І. О.	Становить сукупність методичних прийомів дослідження фінансових відносин суб'єктів господарювання, обумовлених об'єктивними і суб'єктивними факторами, які знаходять відображення у фінансовому обліку і звітності [8].

Як бачимо з таблиці 1.6 існує широкий спектр визначень терміну «аналіз фінансового стану підприємства». Підсумовуючи вищезазначене, варто зазначити, що визначення терміну «аналіз фінансового стану підприємства» найбільш доцільно сформулював Г.О. Кромаренко.

Класифікація напрямків проведення аналізу фінансового стану підприємства виглядає таким чином [39, с. 10].

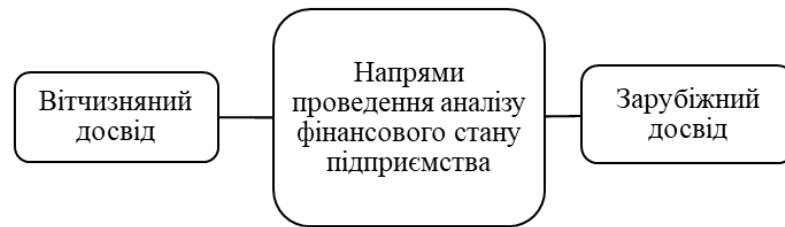

Рисунок 1.2 - Напрями проведення аналізу фінансового стану підприємства

Як видно з рисунку 1.3 напрями аналізу прийнято ділити на дві категорії, кожна з яких має свої показники, що визначають фінансовий стан підприємства [18].

Метою оцінки фінансового стану підприємства є пошук резервів підвищення рентабельності виробництва і зміцнення комерційного розрахунку як основи стабільної роботи підприємства і виконання ним зобов'язань перед бюджетом, банком та іншими установами [10, с. 4].

Необхідно зазначити основні завдання аналізу фінансового стану підприємства:

- Визначення ефективності використання фінансових ресурсів;
- Дослідження рентабельності та фінансової стійкості підприємства;
- Дослідження ефективності використання капіталу підприємства та його забезпеченість власними оборотними коштами;
- Надання об'єктивної оцінки динаміки його основних показників, таких як стан ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства;
- Оцінка підприємства на фінансовому ринку та кількісна оцінка його конкурентоспроможності;
- Аналіз ділової активності підприємства та його становища на ринку цінних паперів.

Предметом фінансового аналізу є фінансова діяльність підприємства, спрямована на забезпечення його сталого розвитку на ринку.

Системотворчі елементи фінансового аналізу підприємства: об'єкт дослідження; суб'єкт дослідження; методика, яка опосередковує відносини між об'єктом вивчення та суб'єктом, який вивчає.

Об'єктом фінансового аналізу виступають конкретне підприємство та його фінансовий стан.

Суб'єктами внутрішнього аналізу є керівники структурних підрозділів і центрів відповідальності підприємства, бухгалтерія, фінансовий відділ, центр управління персоналом та інші службові особи, до функціональних обов'язків яких належать керівні та аналітичні функції.

Зовнішній фінансовий аналіз здійснюється сторонніми аналітиками, аудиторськими фірмами, оцінювачами, фінансовими інститутами, інвесторами, кредиторами, постачальниками, клієнтами, комерційними банками, консалтинговими компаніями. Внутрішній фінансовий аналіз здійснюється аналітиками, бухгалтерами та фінансистами підприємства. Пріоритетним напрямом фінансового аналізу є дослідження формування, розподілу і використання фінансових ресурсів як основного виду ресурсів підприємств.

Можна виділити три основні типи моделей (табл. 1.7), які застосовуються найчастіше у процесі аналізу фінансового стану підприємства [58].

Таблиця 1.7 - Моделі аналізу фінансового стану підприємства

Вид моделі	Зміст
Дескриптивні	Базується на основній фінансовій звітності підприємства (баланс, форма 1, форма 2, форма 3 та ін.) і передбачає подання фінансових звітів у різних типах аналізів, а саме вертикальний та горизонтальний аналіз, аналіз відносних показників, аналіз відносних коефіцієнтів, порівняльний та факторний аналіз
Нормативні	Базується на порівнянні фактичних результатів, які отримало підприємство під час своєї господарської діяльності, з нормативними показниками, які встановлюються на кожен статтю витрат, видів робіт, економічних та фінансових коефіцієнтів і з'ясуванні причин щодо відхилень, якщо вони є.
Предикативні	Містить прогнози фінансового стану підприємства на майбутнє, характеризується такими складовими, як: 1) побудова точки беззбитковості; 2) побудова прогностичних звітів щодо фінансового стану підприємства; 3) побудова моделей ситуаційного аналізу та інші.

Як бачимо з таблиці 1.7 усі перераховані моделі дуже важливі, але ефективними вони будуть лише за умов правильного та послідовного застосування, оскільки ефективне управління фінансовим станом підприємства не може відбуватись лише завдяки одній із наведених моделей аналізу.

Поділ бухгалтерського обліку на фінансовий та управлінський зумовлює відповідний поділ аналізу господарської діяльності на зовнішній та внутрішній.

Завдання зовнішнього фінансового аналізу визначаються інтересами користувачів аналітичним матеріалом. До основних завдань належать: оцінка фінансових результатів; оцінка фінансового стану; оцінка ділової активності; фінансове прогнозування. Зовнішній аналіз проводиться на підставі фінансової і статистичної звітності органами господарського управління, банками, фінансовими органами, акціонерами, інвесторами.

Внутрішній фінансовий аналіз досліджує причини даного фінансового стану, ефективність використання основних і оборотних коштів, взаємозв'язок показників обсягів, вартості та прибутку. Як джерела інформації для цих цілей додатково використовують дані фінансового обліку (нормативну і планову інформацію). Внутрішній аналіз проводиться безпосередньо на підприємстві для потреб оперативного, короткострокового і довгострокового управління виробничою, комерційною і фінансовою діяльністю [10], [16].

Для проведення аналізу фінансового стану, економісти визначають базові групи показників для визначення та подальшого оперативного реагування на фінансовий стан підприємства (наведено у таблиці А.1 додатку А).

Звіт про фінансові результати та звіт про фінансовий стан є найважливішими джерелами інформації для аналізу фінансових показників підприємства. Для того щоб більш точно і достовірно визначити фінансовий стан підприємства, необхідно досконально вивчити всю фінансову звітність, що належить підприємству. У свою чергу, фінансова звітність має відповідати всім

вимогам та висвітлювати правдиву інформацію про фінансову діяльність компанії.

Основні вимоги до фінансової звітності підприємства наведені на рис. 1.3.

Рисунок 1.3 - Вимоги до фінансової звітності підприємства [23]

Як видно з рисунку 1.3 фінансова звітність має певний ряд вимог, яким має відповідати інформація, зазначена у ній.

У інформаційній базі аналізу фінансового стану підприємства слід виділяти такі елементи:

1. Відомості регулятивно - правового характеру, що несуть обов'язковий для виконання характер і включають у себе закони, постанови, укази, що визначають правову основу діяльності підприємства (норми правового характеру і інші законодавчі акти);

2. Відомості нормативно-довідкового характеру, до яких належать нормативні документи державних органів та міжнародних організацій;

3. Дані системи бухгалтерського обліку (реєстри бухгалтерського обліку і внутрішня звітність, первинні облікові документи, фінансова звітність);

4. Статистичні дані, які включають загальноекономічну (офіційна статистика, що має загальноекономічну спрямованість), фінансову статистику, а

також – внутрішню статистику (статистичні дані по підприємству за основними показниками);

5. Несистемні дані, не уніфіковані жорстко за складом, структурою, які не є обов'язковими: внутрішні оперативні дані (обмін інформацією між підрозділами організації) [54].

Традиційна практика аналізу фінансового стану підприємства опрацювала певні прийоми і методи його здійснення. У практиці фінансового аналізу вироблено основну методику аналізу фінансових звітів.

Виділяють такі основні прийоми аналізу:

1. Горизонтальний (часовий) аналіз – порівняння кожної позиції звітності з попереднім періодом. За допомогою горизонтального аналізу визначаються абсолютні та відносні зміни величин різних статей балансу за аналізований період;

2. Вертикальний (структурний) аналіз – визначення структури підсумкових фінансових показників з виявленням впливу кожної позиції звітності на результат у цілому. Вертикальний аналіз призначено для обчислення питомої ваги окремих статей у підсумку балансу, тобто вивчається структура активів і пасивів балансу;

3. Трендовий аналіз – порівняння кожної позиції звітності з рядом попередніх періодів і визначенням тренда. Трендовий аналіз застосовується для виявлення тенденцій, що домінують у динаміці основних показників;

4. Коефіцієнтний аналіз передбачає вивчення рівнів і динаміки відносних показників фінансового стану підприємства. Їх значення порівнюються з базисними величинами, вивчається їх динаміка;

5. Порівняльний аналіз – внутрішньогосподарський аналіз зведених показників звітності за окремими показниками самого підприємства, а також міжгосподарський аналіз показників підприємства порівняно з показниками конкурентів або із середньогалузевими показниками;

6. Факторний аналіз – визначення впливу окремих факторів (причин) на результативний показник детермінованих (розділених у часі) або стохастичних (які не мають визначеного порядку) прийомів дослідження. При цьому факторний аналіз може бути прямий (власне аналіз) - якщо результативний показник розділяють на окремі складові, і зворотний (синтез) - якщо його окремі елементи з'єднують у загальний результативний показник.

На початкових стадіях фінансового аналізу зазвичай прийнято використовуються фінансові коефіцієнти, що рахуються на основі даних фінансової звітності підприємства та вказують на результативність та фінансову стійкість компанії.

За економічною сутністю їх можна класифікувати на наступні групи індикаторів: коефіцієнти ліквідності, коефіцієнти платоспроможності, коефіцієнти рентабельності, коефіцієнти ділової активності. Аналіз структури та змін у вартості активів підприємства проводиться шляхом зіставлення показників активу балансу на початок і кінець звітного періоду за видами активів. За цими даними визначаються абсолютне та відносне зростання (коефіцієнт зростання) кожного виду активів.

Наприклад, якщо коефіцієнт зростання вартості активів менше одиниці, то це свідчить про скорочення підприємством у звітному періоді господарської діяльності.

При аналізі активів оцінюються зміни у структурі довгострокової і поточної дебіторської заборгованості та динаміка дебіторської заборгованості на початок і кінець звітного періоду. При суттєвому зростанні (більше 10 %) суми резервів сумнівних боргів та суми виданих авансів проводиться аналіз обґрунтованості спрямування фінансових ресурсів на авансування розрахунків та збільшення зазначеного резерву (аналіз проводиться за додатково наданою підприємством інформацією).

Вертикальний і горизонтальний аналіз активних операцій надає можливість виявити зміни у розподілі агрегованих статей балансу у внутрішній структурі активних операцій і визначити, за рахунок яких операцій зросла, або навпаки зменшилась прибутковість [8].

Майновий стан – це одна з характеристик фінансового стану підприємства, за допомогою якої оцінюється склад, структура та динаміка майна і джерел формування капіталу. Аналіз майнового стану може проводитися на основі використання форми №1 «Баланс» і шляхом побудови скороченого аналітичного балансу (табл. 1.8 та табл. 1.9).

Таблиця 1.8 - Скорочений аналітичний баланс. Активи.

Актив	Рядки за формою №1
Майно (активи) – всього	1300
1. Необоротні активи	1095
+ основні засоби	1010
2. Оборотні активи	1195
2.1. Оборотні виробничі фонди	1100+1110
– Запаси	1100
– Поточні біологічні активи	1110
2.2. Фонди обігу	1125 ÷ 1190
Дебіторська заборгованість	1125 ÷ 1155
Грошові кошти і поточні фінансові інвестиції	1160+1165
– інші оборотні активи	1190

Як бачимо з таблиці 1.8 скорочений аналітичний баланс підприємства містить інформацію про розподілення і використання активів підприємства.

Таблиця 1.9 - Скорочений аналітичний баланс. Пасиви.

Пасив	Рядки за формою №1
Джерела фінансування – всього	1900
1. Власний капітал	1495
1.1. Зареєстрований капітал	1400
1.2. Нерозподілений прибуток	1420
2. Довгострокові зобов'язання та забезпечення	1500
2.1. Довгострокові кредити банків	1510
2.2. Інші довгострокові зобов'язання	1515
3. Поточні зобов'язання і забезпечення	
3.1. Короткострокові кредити банків	1100
3.2. Поточна кредиторська заборгованість	1610+1630
3.3. Інші поточні зобов'язання	1690

Як бачимо з таблиці 1.9 скорочений аналітичний баланс підприємства містить інформацію про розподілення і використання пасивів підприємства.

Другим етапом дослідження є аналіз ліквідності і платоспроможності.

Під ліквідністю підприємства розуміють його здатність покривати поточні зобов'язання оборотними активами, строк перетворення яких у грошові кошти має відповідати строку погашення зобов'язань.

Отже, ознакою ліквідності є перевищення (у вартісній оцінці) оборотних активів над короткостроковими зобов'язаннями підприємства.

Ліквідність балансу – це можливість швидко мобілізувати активи для погашення у відповідні строки платіжних зобов'язань.

Найбільш ліквідним активом є готівка. Наступним за рівнем ліквідності активом є короткострокові інвестиції (цінні папери), які у разі необхідності швидко можуть бути переведені в гроші.

Ліквідним активом є також дебіторська заборгованість, адже передбачається, що дебітори оплатять рахунок у найближчому майбутньому.

Найменш ліквідним поточним активом є запаси, оскільки для перетворення їх на гроші спочатку треба їх продати.

Отже, під ліквідністю будь-якого активу слід розуміти можливість перетворення його на гроші, а рівень ліквідності визначається тривалістю періоду, протягом якого відбувається це перетворення.

Чим коротший цей період, тим вищою є ліквідність певного виду активів.

Аналіз ліквідності балансу полягає в порівнянні коштів за активом, згрупованих за рівнем їх ліквідності відпо-відно до зобов'язань за пасивом, об'єднаних за строками їх погашення і в порядку зростання цих строків.

Найліквідніші активи (A1) – суми за всіма статтями грошових коштів та їх еквівалентів, тобто гроші, які можна використати для поточних розрахунків у міру потреби. До цієї групи належать також короткострокові фінансові вкладення, цінні папери, які можна прирівняти до грошей.

Активи, що швидко реалізуються (A2), – це активи, перетворення яких на гроші потребує певного часу. До цієї групи належить і дебіторська заборгованість. Ліквідність цих активів різна і залежить від суб'єктивних та об'єктивних чинників: кваліфікації фінансових робітників, платоспроможності платників, умов видачі кредитів тощо.

Активи, що повільно реалізуються (A3), – це статті розділу II активу балансу, які охоплюють запаси та інші оборотні активи. Запаси не можуть бути продані, поки немає покупця. Інколи певні запаси потребують додаткової обробки перед реалізацією, що вимагає певного часу.

Активи, що важко реалізуються (A4), – це активи, які передбачено використовувати в господарській діяльності протягом тривалого періоду. До цієї групи належать всі статті розділу I активу балансу («Необоротні активи»).

Пасиви балансу за рівнем зростання строків погашення зобов'язань групують так:

Негайні пасиви (П1) – це кредиторська заборгованість, розрахунки за дивідендами, вчасно не погашені кредити (за даними додатка до балансу).

Короткострокові пасиви (П2) – це короткострокові кредити банків (рядок 500), поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями, векселі видані. Для розрахунку основних показників ліквідності можна користуватися інформацією розділу IV балансу («Поточні зобов'язання»).

Довгострокові пасиви (П3) – довгострокові зобов'язання, які містяться в розділі III пасиву балансу.

Постійні пасиви (П4) – це всі статті розділу I пасиву балансу («Власний капітал») та розділів II і V пасиву.

Підприємство буде ліквідним, якщо його поточні активи перевищують короткострокові зобов'язання. Підприємство може бути більш чи менш ліквідним. Якщо на підприємстві оборотний капітал складається переважно з грошових коштів і короткострокової дебіторської заборгованості, то таке

під-приємство вважається більш ліквідним, ніж те, на якому оборотний капітал становлять переважно запаси.

Для визначення ліквідності балансу необхідно порівняти підсумки кожної групи активу і пасиву балансу.

Розрахунок показників ліквідності підприємства продемонстровано нижче.

Таблиця 1.10 - Показники ліквідності підприємства.

Показник	Зміст	Розрахунок	Нормативне значення
Коефіцієнт покриття	Показує достатність ресурсів підприємства, які можуть бути використані для погашення його поточних зобов'язань.	Відношення оборотних активів до поточних зобов'язань підприємства. $\frac{\phi 1 \text{ p.1195}}{\phi 1 \text{ p.1695}}$	2-2,5
Коефіцієнт швидкої ліквідності	Характеризує платіжні можливості підприємства щодо сплати поточних зобов'язань за умови своєчасного проведення розрахунків з дебіторами	відношення найбільш ліквідних оборотних активів (грошових засобів та їх еквівалентів, поточних фінансових інвестицій та дебіторської заборгованості) до поточних зобов'язань підприємства $\frac{\phi 1(\text{p.1195} - \text{p.1100} - \text{p.1110})}{\phi 1 \text{ p.1695}}$	0,7-0,8.
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Показує, яка частина боргів підприємства може бути сплачена негайно.	відношення грошових засобів та їхніх еквівалентів і поточних фінансових інвестицій до поточних зобов'язань $\frac{\phi 1(\text{p.1160} + \text{p.1165})}{\phi 1 \text{ p.1695}}$	0,2-0,35

Платоспроможність визначається як наявність у підприємства грошових коштів та їх еквівалентів, достатніх для розрахунків по короткостроковим зобов'язанням, які потребують негайного сплатення.

Третім етапом дослідження є аналіз фінансової стійкості підприємства. Метою аналізу фінансової стійкості підприємства є забезпечення його розвитку переважно за рахунок власних коштів при збереженні платоспроможності і кредитоспроможності при мінімальному рівні підприємницького ризику.

Оцінка фінансової стійкості є складовою аналізу фінансового стану і характеризує особливості формування капіталу підприємства (наведено у

таблиці Б.1 додатку Б). Високий рівень фінансової стійкості є своєрідним індикатором формування іміджу підприємства, а як результат, залучення інвестицій, отримання банківських кредитів, співпраці з надійними контрагентами [51, с. 30].

Дослідження рівня фінансової стійкості підприємства може здійснюватися на основі реалізації наступних підходів:

- агрегатний: аналіз абсолютних показників фінансової стійкості;
- коефіцієнтний: аналіз відносних показників фінансової стійкості та їх порівнянні з нормативними значеннями;
- маржинальний: розрахунок показника маржинального доходу та визначення запасу фінансової стійкості;
- бальний підхід: оцінка рівня фінансової стійкості на основі сформованої бальної оцінки;
- балансовий підхід: оцінки фінансової стійкості на основі балансової моделі. Проводиться оцінка ступеню покриття запасів та основних засобів джерелами фінансових ресурсів;
- інтегральний: оцінка ступеня фінансової стійкості на основі використання інтегрального показника, який враховує абсолютні значення обраних показників;
- факторний: здійснення факторної оцінки фінансової стійкості підприємства методами елімінування (наприклад методом ланцюгових підстановок);
- матричний: оцінка фінансової стійкості на основі складання матричних балансів, розрахунку структури й визначення якості активів балансу та достатності джерел для їх фінансування.

Фінансова стійкість підприємства характеризується системою абсолютних і відносних показників. Узагальнюючим абсолютним показником фінансової стійкості вважається достатність (або нестача) коштів для формування запасів і

витрат. До відносних показників належать фінансові коефіцієнти, які характеризують структуру джерел фінансових ресурсів стосовно залежності від кредиторів та інвесторів. Показники фінансової стійкості підприємства подані у таблиці 1.11.

Таблиця 1.11 - Показники фінансової стійкості підприємств

Показник	Зміст	Розрахунок
Коефіцієнт автономії	Показує питому вагу власного капіталу в загальній сумі засобів, авансованих у його діяльність. Нормативне значення: > 0,5	відношення власного капіталу підприємства до підсумку балансу $\phi 1 \text{ p.1495} / \phi 1 \text{ p.1900}$
Коефіцієнт співвідношення Власних і залучених коштів	Показує, скільки одиниць власних коштів припадає на кожну одиницю позикових і залучених. Нормативне значення: >1	відношення власного капіталу до позикових і залучених джерел $\phi 1 \text{ p. 1495} / (\text{p.1595} + \text{p.1695} + \text{p.1700})$
Коефіцієнт фінансової стійкості	Показує, яку частку активів підприємство здатне фінансувати за рахунок власного капіталу і капіталу, залученого на довгостроковій основі і свідчить про його здатність залишатися платоспроможним в довгостроковій перспективі. Нормативне значення: 0,2-0,5	відношення суми власного капіталу і довгострокових зобов'язань до підсумку балансу $\phi 1 (\text{p.1495} + \text{p.1595}) / \phi 1 \text{ p.1900}$
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	Показує, яка частина власного оборотного капіталу перебуває в обороті, тобто у тій формі, яка дає змогу вільно маневрувати цими коштами, а яка капіталізована. Нормативне значення: 0,7-0,9	відношення власного оборотного капіталу підприємства до власних джерел фінансування $\phi 1 (\text{p.1195} - \text{p.1695}) / \phi 1 \text{ p.1495}$
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами	Показує рівень фінансування оборотних активів за рахунок довгострокових джерел фінансових ресурсів. Нормативне значення: > 0,1	відношення власного оборотного капіталу підприємства до оборотних активів $\phi 1 (\text{p.1195} - \text{p.1695}) / \phi 1 \text{ p.1195}$

В залежності від надання прямого та непрямого впливу на діяльність підприємства та його фінансову стійкість, прийнято виділяти ряд таких чинників, які наведено у (таблиці В.1 додатку В).

Зовнішні та внутрішні чинники впливу на фінансову стійкість підприємства відрізняються механізмом реагування на них підприємством. Підприємство не може впливати на дію зовнішніх чинників, так як вони не залежать від діяльності підприємства, а пов'язані з характером державного регулювання та розвитку економіки в цілому. Тому їм потрібно приділити

більше уваги для забезпечення своєчасного реагування та пристосування до змін [52].

Четвертим етапом дослідження є аналіз ділової активності підприємства. Ділова активність підприємства – це комплексна характеристика, яка втілює різні аспекти його діяльності та може бути досліджена на підставі якісних і кількісних характеристик.

Аналіз ділової активності за якісними критеріями характеризує бізнес – середовище функціонування підприємства, а саме:

1. Місце підприємства на товарному ринку;
2. Географію партнерських стосунків;
3. Репутацію підприємства як ділового партнера;
4. Конкуренездатність та активність підприємства на фінансовому ринку.

Ділова активність підприємства розглядається у фінансовому аспекті насамперед у швидкості обороту його капіталу. Аналіз ділової активності полягає в дослідженні рівнів і динаміки різноманітних фінансових показників оборотності, які показують необхідний рівень капіталу для підтримки визначеного обсягу виробничо – комерційної діяльності. [14].

Ділова активності підприємства розглядають в основному у двох аспектах:

1) Оцінка виконання «золотого правила економіки», що передбачає додержання умови, за якої темпи зростання чистого прибутку підприємства мають перевищувати темпи зростання обсягів продажу, відповідно темпи зростання обсягів мають перевищувати темпи зростання активів.

2) Коефіцієнтний аналіз ділової активності.

Коефіцієнтний аналіз ділової активності передбачає аналіз основних коефіцієнтів, що характеризують динаміки фінансових показників оборотності на підставі кількісних характеристик і дають уяву про швидкість обороту капіталу на досліджуваному підприємстві. (табл. 1.12)

Таблиця 1.12- Показники ділової активності підприємств

Показник	Зміст	Розрахунок
Коефіцієнт оборотності активів	Характеризує ефективність використання підприємством усіх наявних у нього ресурсів незалежно від джерел їх залучення	відношення чистої виручки від реалізації до середньорічної вартості активів $\frac{\phi 2 \text{ р.2000}}{\phi 1(\text{р.1300(гр.3)} + \text{р.1300(гр.4)}) / 2}$
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	Показує, скільки разів за рік обернулися кошти, вкладені в розрахунки, тобто скільки разів ця заборгованість утворюється та погашається протягом року.	відношення чистої виручки від реалізації до середньорічного розміру дебіторської заборгованості $\frac{\phi 2 \text{ р.2000}}{\phi 1((\text{р.1125} \div \text{р.1155}) \text{ гр.3} + (\text{р.1120} \div \text{р.1155}) \text{ гр.4}) / 2}$
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	Показує швидкість обертання кредиторської заборгованості підприємства за період, що аналізується, розширення або зниження комерційного кредиту, що надається підприємству.	розраховується як відношення собівартості реалізованої продукції (робіт, послуг) до середньорічної величини кредиторської заборгованості $\frac{\phi 2 \text{ р.2050}}{\phi 1((\text{р.1610} \div \text{р.1650}) \text{ гр.3} + (\text{р.1610} \div \text{р.1650}) \text{ гр.4}) / 2}$
Строк погашення дебіторської заборгованості	Показує середній період погашення дебіторської заборгованостей.	відношення тривалості звітного періоду (360 днів) до коефіцієнта оборотності дебіторської заборгованості
Строк погашення кредиторської заборгованості	Показує середній період погашення кредиторської заборгованостей.	відношення тривалості звітного періоду (360 днів) до коефіцієнта оборотності кредиторської заборгованості
Коефіцієнт оборотності запасів	Показує, як часто обертаються запаси для забезпечення поточного обсягу продажу.	відношення чистої виручки від реалізації до середньорічного розміру запасів $\frac{\phi 2 \text{ р.2000}}{\phi 1(\text{р.1100} \text{ гр.3} + \text{р.1100} \text{ гр.4}) / 2}$
Фондовіддача	Характеризує ефективність використання основних засобів і показує скільки отримано виручки на одиницю вкладених основних засобів.	відношення чистої виручки від реалізації до середньорічної вартості основних засобів $\frac{\phi 2 \text{ р.2000}}{\phi 1(\text{р.1010} \text{ гр.3} + \text{р.1010} \text{ гр.4}) / 2}$
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	Показує ефективність використання власного капіталу підприємства.	відношення чистої виручки від реалізації продукції (робіт, послуг) до середньорічної величини власного капіталу підприємства $\frac{\phi 2 \text{ р.2000}}{\phi 1(\text{р.1495(гр.3)} + \text{р.1495(гр.4)}) / 2}$
Період операційного циклу	Показує час трансформації запасів компанії в гроші.	Період обороту запасів + Період погашення дебіторської заборгованості Поз + П дз
Період фінансового циклу	Проміжок часу між фактичною погашенням кредиторської заборгованості і надходженням грошових коштів за реалізовану продукцію [27].	Операційний цикл – Період обороту кредиторської заборгованості Поз + П дз – П кз

Надалі дослідимо наступний елемент фінансового аналізу, а саме, аналіз рентабельності підприємства. Показники рентабельності найчастіше прийнято

поділяти на три групи, а саме: витратні, доходні та ресурсні показники. Пропоную розглянути кожну з груп показників окремо.

Доходні показники рентабельності розраховуються методом співставлення прибутку від реалізації продукції (робіт, послуг), операційного прибутку, чистого прибутку до чистого доходу підприємства. Алгоритм розрахунку доходних коефіцієнтів наведено у таблиці 1.13

Таблиця 1.13 - Доходні коефіцієнти рентабельності підприємства

№	Найменування коефіцієнту	Формула розрахунку	Характеристика
1	Валова рентабельність продажу продукції	$\Phi 2, \text{p.2090} / \Phi 2, \text{p.2000}$	Показує розмір валового прибутку, отриманого підприємством з 1 грн. доходу від продажу продукції (товарів, робіт, послуг).
2	Чиста рентабельність продажу продукції	$\Phi 2, \text{p.2350} / \Phi 2, \text{p.2000}$	Показує розмір чистого прибутку з 1 грн. чистого доходу від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг.
3	Рентабельність доходу від операційної діяльності	$\Phi 2, \text{p.2190} / (\Phi 2, \text{p.2000} + \Phi \text{№}2, \text{p.2120})$	Показує розмір прибутку з 1 грн. доходу від операційної діяльності.

Наступна категорія показників рентабельності – витратні показники. Витратні показники рентабельності характеризують суму прибутку, яку забезпечують понесені витрати у процесі діяльності.

Таблиця 1.14 - Витратні коефіцієнти рентабельності підприємства

№	Найменування коефіцієнту	Формула розрахунку	Характеристика
1	Рентабельність продукції (товарів, робіт, послуг)	$\Phi 2, \text{p.2090} / \Phi 2, \text{p.2050}$	Скільки отримано прибутку з 1 грн. понесених витрат. Розраховується відношенням валового прибутку до собівартості реалізованої продукції.
2	Рентабельність операційної діяльності	$\Phi 2, \text{p.2190} / (\Phi 2, \text{p.2050} + \Phi 2, \text{p.2130} + \Phi 2, \text{p.2150} + \Phi 2, \text{p.2180})$	Скільки отримано прибутку від операційної діяльності з 1 грн. понесених витрат.
3	Рентабельність звичайної діяльності	$\Phi 2, \text{p.2290} / (\Phi 2, \text{p.2050} + \Phi 2, \text{p.2130} + \Phi 2, \text{p.2150} + \Phi 2, \text{p.2180} + \Phi 2, \text{p.2250} + \Phi 2, \text{p.2255} + \Phi 2, \text{p.2270})$	Відображає величину отриманого прибутку від звичайної діяльності з 1 грн. звичайних витрат.

Ресурсні показники рентабельності розраховуються, якщо необхідно визначити доходність ресурсів або капіталу підприємства.

Економічний зміст та формули для розрахунку ресурсних показників рентабельності відображено у таблиці 1.12.

Таблиця 1.15 - Ресурсні коефіцієнти рентабельності підприємства

№	Найменування коефіцієнту	Формула розрахунку	Характеристика
1	Рентабельність підприємства (активів, виробництва)	$\Phi 2, \text{p.2350} / \Phi 1, \text{p.1300}$ (сер.)	Показує величину чистого прибутку, яка припадає на 1грн. активів.
2	Рентабельність власного капіталу	$\Phi 2, \text{p.2290} / \Phi 1, \text{p.1495}$ (сер.)	Величина прибутку, яка припадає на 1грн. власного капіталу.
3	Рентабельність залученого капіталу	$\Phi 2, \text{p.2290} / (\Phi 1, \text{p.1595}$ (сер.)+ $\Phi 1, \text{p.1695}$ (сер.))	Величина прибутку, яка припадає на 1грн. залученого капіталу.
4	Рентабельність перманентного капіталу	$\Phi 2, \text{p.2290} / (\Phi 1, \text{p.1495}$ (сер.)+ $\Phi 1, \text{p.1595}$ (сер.))	Величина прибутку, яка припадає на 1 грн. власного капіталу та довгострокових зобов'язань.
5	Рентабельність необоротних активів (фондорентабельність)	$\Phi 2, \text{p.2290} / \Phi 1, \text{p.1095}$ (сер.)	Величина прибутку, яка припадає на 1грн. оборотних активів.
6	Рентабельність оборотних активів	$\Phi 2, \text{p.2290} / \Phi 1, \text{p.1195}$ (сер.)	Величина прибутку, яка припадає на 1грн. оборотних активів.

За умов наявності та зростання кризових явищ економіки України своєчасне оперативне реагування на зміни фінансового стану підприємств набуло особливого значення, оскільки за його результатами здійснюються планування та підготовка управлінських рішень за всіма аспектами фінансової діяльності підприємства, тобто формується інформаційна система фінансового менеджменту [26, с. 38].

Останньою складовою аналізу фінансового стану підприємства є аналіз фінансових результатів. Значення фінансового аналізу, насамперед, полягає в тому, що він є необхідною умовою ефективного управління доходами і витратами підприємств з метою збільшення прибутку та підвищення рентабельності. Від того, наскільки якісно проведено аналіз фінансових результатів, визначено основні чинники, які його забезпечують, залежить майбутня результативність діяльності підприємства.

Фінансові результати діяльності підприємства відображають ефективність його господарювання відповідно до усіх напрямів його діяльності, а саме:

основної, іншої операційної, фінансової і інвестиційної діяльності. Вони становлять основу економічного розвитку підприємства і зміцнення його фінансових відносин з партнерами [50].

Аналіз фінансових результатів проводиться за допомогою горизонтального та вертикального методів аналізу (див. вище) та дозволяє оцінити якість та ефективність управління фінансовим станом на підприємстві.

Надалі проведемо аналіз фінансового стану та визначимо ефективність управління фінансовим станом на підприємстві-базі дослідження.

Висновки до розділу 1

За результатами проведеної оцінки теоретичної характеристики фінансового стану підприємства на основі господарського кодексу України, праць вітчизняних та зарубіжних науковців та власного доробку автора зроблені наступні висновки:

Були опрацьовані теоретичні та методичні основи управління фінансовим станом суб'єкта господарювання. Було розглянуто основні фактори впливу на фінансовий стан підприємства та погляди різних авторів на трактування таких понять, як «управління», «фінансовий стан», «управління фінансовим станом підприємства».

Оскільки сутність управління полягає в його функціях, було досліджено основні функції управління, основними з яких є: планування, організація, мотивація, координація й контроль. Також було розглянуто перелік об'єктів управління менеджера.

Визначено місце та роль управління фінансовим станом в системі управління підприємством, що допомогло розібратися в сутності управління фінансовим станом на підприємстві. Було викладено інформацію про об'єкт,

суб'єкт, мету, завдання та принципи управління фінансовим станом підприємства.

Було опрацьовано інформацію про інформаційне забезпечення процесу управління фінансовим станом та основні вимоги до ведення фінансової звітності підприємства. Наведемо порядок управління фінансового стану підприємства: визначення мети управління фінансовим станом підприємства, збір інформації і вибір конкретних показники, що дозволять проаналізувати фінансовий стан підприємства відповідно до поставленої мети, розрахунок фінансових показників підприємства та порівняння з нормативними значеннями, аналіз основних причин змін тих чи інших показників на підприємстві та виявлення резервів та обґрунтування заходів щодо подальшого зміцнення фінансового стану підприємства.

Було розглянуто методичні аспекти аналізу фінансового стану в межах управління суб'єктом підприємництва. Виділено два рівні управління фінансовим станом підприємства: оперативний та стратегічний рівень. Виділено три основні типи моделей, які застосовуються найчастіше у процесі аналізу фінансового стану підприємства: дескриптивні (базуються на основній фінансовій звітності підприємства, нормативні (базуються на порівнянні фактичних результатів з нормативними показниками) та предикативні (прогнози фінансового стану підприємства на майбутнє). Виділено шість основних прийомів проведення фінансового аналізу на підприємстві: горизонтальний (часовий) аналіз, вертикальний (структурний) аналіз, трендовий аналіз, коефіцієнтний аналіз, порівняльний та факторний.

Визначено класифікацію за економічною сутністю основних показників фінансового стану на наступні групи індикаторів: коефіцієнти ліквідності, коефіцієнти платоспроможності, коефіцієнти рентабельності, коефіцієнти ділової активності.

Теоретична частина дозволила підготувати необхідні відомості для використання отриманої інформації на практиці, а саме для дослідження управління фінансовим станом АТ «Укрпошта» у наступному розділі бакалаврської роботи.

Підводячи підсумок проведеного у першому розділі дипломної роботи дослідження, можна зазначити, що не зважаючи на широкий спектр поглядів з приводу тлумачення ключових понять та великий об'єм інформації, теоретичні та методичні аспекти управління фінансовим станом були розкриті у повному обсязі, що дає можливість використовувати їх на практиці.

РОЗДІЛ 2

ДОСЛІДЖЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ НА АТ «УКРПОШТА» В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНИХ ВИКЛИКІВ»

2.1 Організаційно – економічна характеристика АТ «Укрпошта»

Система поштового зв'язку України - це складний господарсько-економічний механізм. Протягом тривалого часу поштовий зв'язок залишається одним із ключових елементів інфраструктури держави та важливим механізмом при функціонуванні економіки України.

Проблематика аналізу ринку послуг поштового зв'язку та його вдосконалення залишається актуальною. На це суттєво впливає стрімка діджиталізація майже усіх сфер економіки та популяризацією замовлень через мережу Інтернет.

АТ «Укрпошта» як національний оператор забезпечує надання не лише універсальних послуг поштового зв'язку, перелік яких визначається урядом, а тарифи затверджуються Національною комісією з питань регулювання зв'язку, а й пропонує споживачам понад 50 різних видів послуг.

Крім суто поштових, це фінансові, рекламні, логістичні та кур'єрські послуги, передплата періодичних видань, розповсюдження лотерей, карток попередньої оплати за послуги електрозв'язку та доступу до Інтернет, доставка замовлених за каталогами товарів масового попиту тощо.

Акціонерне товариство «Укрпошта» – це підприємство, засновником і акціонером якого є держава Україна в особі Міністерства інфраструктури України. Діяльність Укрпошти регламентується Законом України «Про поштовий зв'язок», іншими Законами України, а також нормативними актами. [56].

Нормативна база АТ «Укрпошта» складає перелік таких документів законодавчо-правового регулювання:

1. Закон України про доступ до публічної інформації;
2. Указ президента України «Питання забезпечення органами виконавчої влади доступу до публічної інформації»;
3. Закону України "Про доступ до публічної інформації" в Секретаріаті Кабінету Міністрів України, центральних та місцевих органах виконавчої влади;
4. Постанова Кабінету Міністрів України про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних.
5. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо подальшого розвитку галузі поштового зв'язку».

6. Статут.

7. Накази та розпорядження по підприємству.

Основна юридична та організаційна інформація компанії зазначена у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Паспорт АТ «Укрпошта»

Повне найменування юридичної особи	Акціонерне Товариство «Укрпошта»
Назва іноземною мовою	STOCK COMPANY «UKRPOSHTA»
Організаційно-правова форма	Акціонерне товариство
Статус юридичної особи	Не перебуває в процесі припинення

АТ «Укрпошта» має значний перелік послуг, які надає компанія. Основні види діяльності АТ «Укрпошта»: забезпечення населення, державних організацій та комерційних підприємств послугами поштового зв'язку та іншими супутніми послугами; пересилання кореспонденції, листівок і посилок по території України та за кордон; виплати та доставка соціальних виплат населенню; фінансові послуги (платежі за комунальні послуги; поштові перекази у межах України та міжнародні перекази); розповсюдження періодичних друкованих видань [7].

АТ «Укрпошта», як і будь-яке підприємство має власну організаційну структуру. Організаційна структура АТ «Укрпошта» складається з двох рівнів та побудована за функціональними напрямками виглядає таким чином:

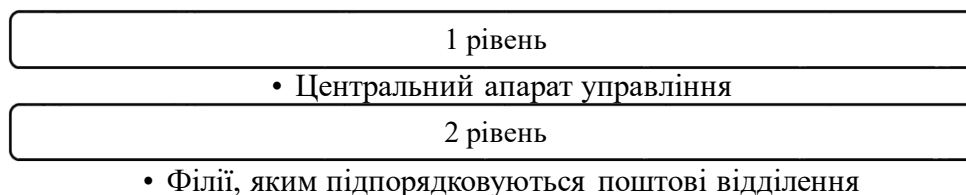

Рисунок 2.1 - Організаційна структура АТ «Укрпошта» [3]

Як видно з рисунку 2.1 АТ «Укрпошта» має двохрівневу організаційну структуру управління.

Варто зазначити, що центральний апарат управління розташований за місцезнаходженням юридичної особи, у м. Київ. У свою ж чергу, філії є відокремленими структурними підрозділами, що знаходяться за межами юридичної особи, водночас виконуючи частину її функцій. Станом на 2021 р. до складу АТ «Укрпошта» входило 27 філій, основним завданням яких є забезпечення потреб споживачів у послугах, які надає компанія [3].

Апарат управління АТ «Укрпошта» продемонстровано у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2 - Апарат управління АТ «Укрпошта».

Особа	Посада
Ігор Смілянський	Генеральний директор
Олександр Перцовський	Перший заступник генерального директора з операційної діяльності
Олександр Наход	Заступник генерального директора з закупівль
Максим Палій	Заступник генерального директора з фінансових питань
Лілія Бушіна	Заступник генерального директора з персоналу
Валентина Дудко	Заступник генерального директора з розвитку мережі
Борис Манайлов	Заступник генерального директора з інформаційних технологій
Валентин Олещенко	Заступник генерального директора з розвитку бізнесу

АТ «Укрпошта» впродовж багатьох років залишається роботодавцем №2 в Україні. Станом на кінець 2021 року штат АТ «Укрпошта» налічував 63,3 тис. працівників і виглядав таким чином.

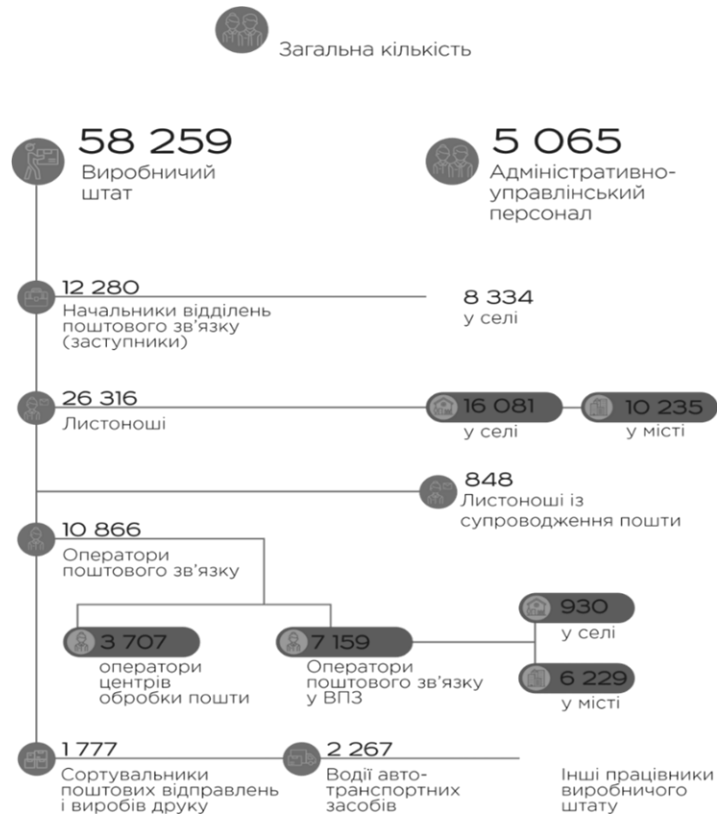

Рисунок 2.2 - Штат АТ «Укрпошта»

Як видно з рисунку 2.2 АТ «Укрпошта» має сформований штат працівників, залучених у діяльності компанії.

Важливу роль у діяльності кожного підприємства відіграє техніко-економічний стан. Для оцінки техніко-економічного стану АТ «Укрпошта», потрібно проаналізувати динаміку показників підприємства за останні роки [57].

Середній темп економічного зростання за 2019-2020 роки становить 19%, що обумовлює успішну діяльність підприємства. Станом на 2021 рік, АТ «Укрпошта» було реалізовано операційних і фінансових послуг на суму 9 182 000 грн., які виглядають таким чином:

Рисунок 2.3 - Реалізація послуг АТ «Укрпошта за 2021 р

Рисунок 2.4 - Реалізація послуг АТ «Укрпошта за 2021 р у відсотковому вираженні

Як видно з рисунків 2.3 і 2.4 пріоритетними напрямками діяльності АТ «Укрпошта» вважається: надання пенсій та соціальних виплат, відправлення та отримання листів, експортна та імпортна діяльність.

Підвищення ефективності роботи поштового оператора означає досягнення найбільшого ефекту (доходів чи прибутку) на одиницю витрат при збереженні чи поліпшенні якісних характеристик надання послуг [28].

Традиційним фактором підвищення ефективності роботи поштового оператора є впровадження ефективних рішень, стосовно управління

виробництвом, організації економічної діяльності, зростання обсягів надання якісних послуг.

До числа основних факторів підвищення ефективності роботи підприємств поштового зв'язку варто віднести зростання якісних та кількісних характеристик наданих послуг, отже, з обов'язковим дотриманням нормативів якості.

Для АТ «Укрпошта» як оператора поштового зв'язку, що контролює понад 57 % ринку письмової кореспонденції, необхідною умовою економічного процвітання є зростання частки ринку. Необхідна популяризація поштових сервісів у бізнес-середовищі та підвищення ефективності її застосування клієнтами.

АТ «Укрпошта» як національний оператор обмежена в можливості гнучкого управління своєю інфраструктурою. Компанія не може дозволити собі скоротити збиткові поштові відділення або змінити нормативи універсальних послуг, або нормативи з доставки преси.

Проте можна віддати на аутсорсинг технологічні ділянки, які у собівартості обходяться дорожче, ніж аналогічні послуги, придбані на ринку [41].

Розробка рішень повинна базуватися на ретельному вивченні ринку послуг поштового зв'язку, тарифів на послуги поштового зв'язку, особливостей виробничого процесу і процесу реалізації послуг, враховувати появу нових конкурентів, що надають споживачам більш якісні послуги зв'язку. Важливо врахувати реструктуризацію та реорганізацію, що сталася в галузі зв'язку в цілому, для забезпечення захисту прав споживачів на послуги поштового зв'язку гарантованої якості на підставі Закону України «Про захист прав споживачів» [33].

Оскільки, у 2020 та 2021 роках економіка зазнала негативного впливу глобальної економічної кризи, викликаної пандемією COVID-19, для 2021 року

в цілому характерною була поступова адаптація суб'єктів економічної діяльності до карантинних обмежень. Також продовжилась реалізація різних антикризових програм з фінансової підтримки Урядом населення та бізнесу, зокрема реалізація заходів в рамках Державної програми стимулювання економіки для подолання негативних наслідків, спричинених обмежувальними заходами щодо запобігання виникненню і поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19.

Укрпошта за підсумками третього кварталу 2021 року зайняла 2 місце серед 198 країн у світовому рейтингу PWC за якістю доставки міжнародних експрес-відправлень EMS. Даний рейтинг формується на основі 114 показників по якості /швидкості доставки та виконання міжнародних IT-стандартів. Національний поштовий оператор, зокрема, випередив пошти Об'єднаних Арабських Еміратів (3 місце), Сінгапуру (20), Японії (34), Франції (56), Швейцарії (58), Бельгії (61), Великої Британії (64), Норвегії (72), США (88 позиція) [5].

Сьогодні основними гравцями на ринку України залишаються АТ «Укрпошта» та ТОВ «Нова пошта». Загострення конкуренції між компаніями, мотивує вдосконалюватися, розширювати асортимент послуг, підвищувати рівень технічного та операторського обслуговування.

Порівняльна характеристика послуг та обслуговування компанії-конкурента, на прикладі ТОВ «Нова Пошта» з АТ «Укрпошта» за рядом показників наведена у таблиці 2.3.

Як бачимо з таблиці 2.3 ТОВ «Нова пошта» демонструє значну перевагу стосовно кількості відділень та тривалості здійснення доставки по Україні.

Обидві компанії здійснюють перевезення великогабаритних вантажів та міжнародну доставку, а також у їхніх споживачів є можливість скористатися мобільним додатком. Проте, значною перевагою АТ «Укрпошта» при виборі оператора поштового зв'язку є тарифи, які пропонує компанія. Тарифи з

пересилання відправлень АТ «Укрпошта» станом на 2022 рік з урахуванням ПДВ, залежно від ваги багажу (див. таблиці Д.1 та Д.2 додатку Д).

Таблиця 2.3 - Порівняння АТ «Укрпошта» та ТОВ «Нова Пошта» [35]

Показник	АТ «Укрпошта»	ТОВ «Нова Пошта»
Кількість відділень та поштоматів	близько 11 000 відділень	Мережа компанії налічує більше 9300 відділень по всій Україні та понад 11000 поштоматів Сумарно: 20 300
Термін доставки по Україні (середня кількість днів)	3-7	1-3
Міжнародна доставка	+	+
Перевезення великогабаритних вантажів	+	+
Наявність мобільного додатку	+	+
Можливість повернення, переадресування чи відмови від товару	+	+

Проаналізуємо основні фінансово – економічні показники діяльності АТ «Укрпошта» у 2019 – 2021 роках у таблиці 2.4, використовуючи для цього баланси підприємства (звіт про фінансовий стан) за 2019 – 2021 роки та звіти про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) за 2019 – 2021 роки (додатки Е та Ж).

Як бачимо з таблиці 2.4, стосовно фінансово-економічного стану компанії варто зазначити наступне:

1. Чиста виручка від реалізації продукції за три роки дослідження збільшилась на 3404025 тис. грн. Відмічаємо збільшення виручки за весь період дослідження, що вказує на відсутність проблем зі збутом продукції у 2019 – 2021 роках.

2. Собівартість реалізованої продукції за три роки дослідження також збільшилась на 2939458 тис. грн., темп росту склав 144 %. Дана фінансова ситуація свідчить про ефективне управління витратами на підприємстві та

потребує лише подальшого удосконалення політики управління даним аспектом фінансово – господарської діяльності АТ «Укрпошта».

Таблиця 2.4 - Аналіз основних фінансово-економічних показників діяльності АТ «Укрпошта» у 2019 – 2021 роках

Показники	2019 рік	2020 рік	2021 рік	Відхилення 2020 року від 2019 року		Відхилення 2021 року від 2020 року		Відхилення 2021 року від 2019 року	
				тис. грн.	ТР, %	тис. грн.	ТР, %	тис. грн.	ТР, %
1. Чиста виручка від реалізації продукції, робіт, послуг, тис. грн.	7777843	9182437	11181868	1404594	118%	1999431	121%	3404025	143%
2. Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	6596967	7774565	9536425	1 177 598	117%	1761860	123%	2939458	144%
3. Валовий прибуток, тис. грн.	1180886	1407872	1645443	226982	119%	237571	117%	464557	139%
4. Чистий прибуток, тис. грн.	164923	405357	183582	240443	245%	-221775	45%	18659	111%
5. Витрати на оплату праці, тис. грн.	4691193	5280313	6194389	589120	112%	914076	117%	1503296	132%
6. Середньорічна вартість основних засобів тис. грн.	3364933	3358176	3620769	-6757	99%	262593	107%	255836	107%
7. Середньорічна вартість активів тис. грн.	6968104	8908414	10338548	1940310	127%	1430134	116%	3370444	148%
8. Валова рентабельність продажу продукції, %	15,18	15,33	12,59	0,15		-2,74		-2,59	
9. Чиста рентабельність продажу продукції, %	5,21	1,79	1,44	-3,42		-0,35		-3,77	

3. Валовий прибуток за три роки дослідження збільшився на 464557 тис. грн., темп росту склав 139 %. Дана ситуація є позитивною для компанії.

4. Чистий прибуток у 2021 році, порівняно з 2019 роком зріс на 18659 тис. грн., темп росту за три роки склав 111%. Дана ситуація підтверджує відсутність кризових явищ у фінансово – господарській діяльності АТ «Укрпошта».

5. Витрати на оплату праці у 2019-2021 роках помітно збільшились на 1503296 тис. грн., темп росту склав 132%. Відмічаємо значні темпи росту витрат на оплату праці.

6. Середньорічна вартість основних засобів зменшилась у 2020 році на 6757 тис. грн., проте зросла у 2021 році на 262593 тис грн, порівняно з 2020 роком і на 25583 тис. грн., порівняно з 2019. Дана ситуація демонструє реагування компанії та спроби ввести ряд методів, що обумовить зменшення витрат на собівартість наданих послуг.

7. Середньорічна вартість активів підприємства всі три роки дослідження збільшувалась (3370444 тис. грн.), темп росту склав 148 %. Дана ситуація підтверджує відсутність кризових явищ у фінансово – господарській діяльності АТ «Укрпошта».

8. Валова рентабельність продажу продукції за період дослідження зменшилась на 2,59%. Дана ситуація є негативною для підприємства та потребує вирішення.

9. Чиста рентабельність продажу продукції за період дослідження зменшилась на 3,77%. Дана ситуація підтверджує наявність проблем фінансово – господарської діяльності АТ «Укрпошта».

Для збереження конкурентних позицій на ринку поштового зв'язку, важливим аспектом є аналіз фінансового стану АТ «Укрпошта».

Оскільки за статусом компанія є акціонерним товариством, 100% акцій належать державі Україна. Дивідендна політика компанії визначається згідно з:

1. Законом України «Про управління об'єктами державної власності»;
2. Постановою КМУ від 8 березня 2022 р. № 230 «Про затвердження базового нормативу відрахування частки прибутку, що спрямовується на

виплату дивідендів за результатами фінансово-господарської діяльності у 2021 році господарських товариств, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави.

Тому, зменшення витрат та збільшення доходів компанії необхідно розглядати саме у перспективі стратегічних рішень, що будуть впливати на ряд позицій, у тому числі й фінансовий стан компанії.

2.2. Аналіз фінансового стану на досліджуваному підприємстві

Для оцінки фінансового стану досліджуваного підприємства, потрібно розглянути динаміку його економічних показників.

Дослідження якості управління фінансовим станом на підприємстві, що досліджується розпочнемо з горизонтального та вертикального аналізу активів, використовуючи для цього дані балансів підприємства (звітів про фінансовий стан) за 2019 – 2021 роки (див. додатках Е).

Розпочнемо з горизонтального та вертикального аналізу активів АТ «Укрпошта» у 2019 році (див. таблицю 2.5).

За результатами аналізу активів балансу АТ «Укрпошта» у таблиці 2.5, можемо зробити наступні висновки.

1. Активи підприємства за рік збільшились на 1878501 тис. грн., темп росту склав 131,15 %. Дана ситуація є позитивною в діяльності суб'єкта господарювання.

2. На збільшення необоротних активів на 4052 тис. грн., при темпі росту 100,11 % вплинуло: зменшення залишкової вартості нематеріальних активів на 3365 тис. грн., при темпі росту 88,15% (питома вага зменшилась на 0,16%), зменшення незавершених капітальних інвестицій на 47322 тис. грн., при темпі росту 44,80% (питома вага зменшилась на 0,94%), зменшення залишкової

вартості основних засобів на 118325 тис. грн., при темпі росту 96,54% (питома вага зменшилась на 14,98%), збільшення інвестиційної нерухомості на 172787 тис. грн., при темпі росту 125,60% (питома вага збільшилась на 2,13%), збільшення інших фінансових інвестицій на 444 тис. грн., при темпі росту 103% (питома вага зменшилась на 0,06%), збільшення довгострокової дебіторської заборгованості на 167 тис. грн., при темпі росту 63,29%. Відмічаємо «важку структуру активів» на підприємстві, що досліджується.

Таблиця 2.5 - Горизонтальний та вертикальний аналіз активів балансу АТ «Укрпошта» за 2019 рік

Показники	Код рядка	На 01.01.2019 р.		На 31.12.2019 р.		Відхилення		ТР, %
		Сума, тис. грн.	Пит. вага, %	Сума, тис. грн.	Пит. вага, %	тис. грн.	Пит. вага, %	
I. Необоротні активи								
Нематеріальні активи:	1000							
- залишкова вартість		28402	0,47	25037	0,31	-3365	-0,16	88,15
Незавершені капітальні інвестиції	1005	85738	1,42	38416	0,48	-47322	-0,94	44,80
Основні засоби:	1010							
- залишкова вартість		3424096	56,79	3305771	41,81	-118325	-14,98	96,54
Інвестиційна нерухомість	1015	14937	0,24	187724	2,37	172787	2,13	1256
- інші фінансові інвестиції	1035	13372	0,23	13816	0,17	444	-0,06	103
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	455	0,02	288	0,02	-167	0	63,29
Відстрочені податкові активи	1045	0	0,00	0	0	0	0,00	0
Усього за розділом I	1095	3567000	59,17	3571052	45,16	4052	-14	100,11
II. Оборотні активи								
Виробничі запаси	1101	159774	2,65	123546	1,56	-36228	-1,09	77,32
Незавершене виробництво	1102	1081	0,01	2606	0,03	1525	0,02	241
Готова продукція	1103	7064	0,11	8422	0,10	1358	-0,01	119,22
Товари	1104	67918	1,12	60807	0,76	-7111	-0,36	89,5
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:								
- чиста реалізаційна вартість	1125	158358	2,62	275050	3,47	116692	0,85	73,68
Дебіторська заборгованість за рахунками:								
- за бюджетом	1135	25794	0,42	10143	0,12	-15652	-0,30	39,32
- за виданими авансами	1130	22402	0,37	19097	0,24	-3305	-0,13	85,24
- з нарахованих доходів	1140	5453	0,09	8335	0,10	2882	0,01	152,85
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	138635	2,29	126678	1,60	-11957	-0,69	91,37
Грошові кошти та їх еквіваленти:	1165	1846931	30,63	3675137	46,47	1828206	15,84	198,98
Інші оборотні активи	1190	28444	0,47	26482	0,33	-1962	-0,14	93,10
Усього за розділом II	1195	2461854	40,83	4336303	54,84	1874449	14	176,13
Баланс	1300	6028854	100	7907355	100	1878501	0,00	131,15

3. На збільшення оборотних активів вплинуло зменшення виробничих запасів на 36228 тис. грн., при темпі росту 77,32% (питома вага зменшилась на 1,09%), збільшення незавершеного будівництва на 1525 тис. грн., при темпі росту 241% (питома вага збільшилась на 0,02%), збільшення готової продукції на 1358 тис. грн., при темпі росту 119,22 % (питома вага зменшилась на 1,01%), збільшення розміру дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги на 116692 тис. грн., при темпі росту 73,68% (питома вага збільшилась на 0,85%), зменшення дебіторської заборгованості за розрахунками з бюджетом на 15652 тис. грн., при темпі росту 39,32% (питома вага збільшилась на 0,30%), зменшення дебіторської заборгованості за виданими авансами на 3305 тис. грн., при темпі росту 85,24% (питома вага зменшилась на 0,13 %), збільшення дебіторської заборгованості з нарахованих доходів на 2882 тис. грн., при темпі росту 152,85% (питома вага збільшилась на 0,01 %); зменшення іншої поточної дебіторської заборгованості на 11957 тис. грн., при темпі росту 91,37% (питома вага зменшилась на 0,69%), збільшення грошових коштів та їх еквівалентів на 1828206 тис. грн., при темпі росту 198,98% (питома вага збільшилась на 15,84%), зменшення розміру інших оборотних активів на 1962 тис. грн., при темпі росту 93,10% (питома вага зменшилась на 0,14%).

Далі проведемо горизонтальний та вертикальний аналіз активів АТ «Укрпошта» у 2020 році (таблиця 2.6).

За результатами аналізу активів балансу АТ «Укрпошта» у таблиці 2.6, можемо зробити наступні висновки.

1. Активи підприємства за рік збільшились на 2002118 тис. грн., темп росту склав 125,31%. Дана ситуація є позитивною в діяльності компанії.

2. На збільшення необоротних активів на 59624 тис. грн., при темпі росту 101,66% вплинуло зменшення залишкової вартості нематеріальних активів на 6701 тис. грн., (питома вага зменшилась на 0,13%), збільшення незавершених

капітальних інвестицій на 27473 тис. грн., при темпі росту 171,51% (питома вага збільшилась на 0,18%),

Таблиця 2.6 - Горизонтальний та вертикальний аналіз активів балансу АТ «Укрпошта» за 2020 рік

Показники	Код рядка	На 01.01.2020 р.		На 31.12.2020 р.		Відхилення		ТР, %
		Сума, тис. грн.	Пит. Вага, %	Сума, тис. грн.	Пит. Вага, %	тис. грн.	Пит. Вага, %	
I. Необоротні активи								
Нематеріальні активи:	1000							
- залишкова вартість		25037	0,31	18695	0,18	-6701	-0,13	0,73
Незавершені капітальні інвестиції	1005	38416	0,48	65889	0,66	27473	0,18	171,51
Основні засоби:	1010							
- залишкова вартість		3305771	41,80	3410581	34,41	104810	-7,39	103,17
Інвестиційна нерухомість	1015	187724	2,37	117377	1,18	-70347	-1,19	62,52
- інші фінансові інвестиції	1035	13816	0,17	17925	0,18	4109	0,01	129,74
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	288	0,02	209	0,02	-79	0	72,56
Відстрочені податкові активи	1045	0	0	0	0	0	0	0
Усього за розділом I	1095	3571052	45,16	3630676	36,63	59624	-8,53	101,66
II. Оборотні активи								
Виробничі запаси	1101	123546	1,56	161138	1,62	37592	0,06	130,42
Незавершене виробництво	1102	2606	0,03	4170	0,04	1564	0,01	160,01
Готова продукція	1103	8422	0,10	11518	0,11	3096	0,01	136,76
Товари	1104	60807	0,76	48728	0,49	-12079	-0,27	80,13
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:								
- чиста реалізаційна вартість	1125	275050	3,47	335516	3,38	60466	-0,09	121,98
Дебіторська заборгованість за рахунками:								
- за бюджетом	1135	10143	0,12	17207	0,17	7064	0,05	169,64
- за виданими авансами	1130	19097	0,24	24818	0,25	5721	0,01	129,95
- з нарахованих доходів	1140	8335	0,10	8785	0,08	450	-0,02	105,39
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	126678	1,60	97356	0,98	-29322	-0,62	76,85
Грошові кошти та їх еквіваленти:	1165	3675137	46,47	5246112	52,94	1570975	6,47	142,74
Інші оборотні активи	1190	26482	0,33	29695	0,29	3213	-0,04	112,13
Усього за розділом II	1195	4336303	54,84	6180138	63,37	1843835	7,53	142,52
Баланс	1300	7907355	100	9909473	100	2002118	0,00	125,31

3. На збільшення необоротних активів також вплинуло збільшення залишкової вартості основних засобів на 104810 тис. грн., при темпі росту 103,17% (питома вага зменшилась на 7,39%), зменшення інвестиційної нерухомості на 70347 тис. грн., при темпі росту 62,52% (питома вага зменшилась на 1,19%), збільшення інших фінансових інвестицій на 4109 тис.

грн., при темпі росту 129,74% (питома вага зменшилась на 0,01%), зменшення довгострокової дебіторської заборгованості на 79 тис. грн., при темпі росту 72,56%.

4. На збільшення оборотних активів вплинуло збільшення виробничих запасів на 37592 тис. грн., при темпі росту 130,42% (питома вага збільшилась на 0,06%), збільшення незавершеного будівництва на 1564 тис. грн., при темпі росту 160,01% (питома вага збільшилась на 0,01%), збільшення готової продукції на 3096 тис. грн., при темпі росту 136,76 % (питома вага зменшилась на 1,01%), збільшення розміру дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги на 60466 тис. грн., при темпі росту 121,98% (питома вага збільшилась на 0,09%), збільшення дебіторської заборгованості за розрахунками з бюджетом на 7064 тис. грн., при темпі росту 169,64% (питома вага збільшилась на 0,05%), збільшення дебіторської заборгованості за виданими авансами на 5721 тис. грн., при темпі росту 129,95% (питома вага зменшилась на 0,01 %), збільшення дебіторської заборгованості з нарахованих доходів на 450 тис. грн., при темпі росту 105,39% (питома вага зменшилась на 0,02 %); зменшення іншої поточної дебіторської заборгованості на 29322 тис. грн., при темпі росту 76,85% (питома вага зменшилась на 0,62%), збільшення розміру грошових коштів в національній валюті на 283485 тис. грн., при темпі росту 234,77% (питома вага зменшилась на 2,72%), збільшення розміру грошових коштів на 1570975 тис. грн., при темпі росту 142,74 % (питома вага збільшилась на 6,47%), збільшення розміру інших оборотних активів на 3213 тис. грн., при темпі росту 142,52% (питома вага зменшилась на 7,53%).

Надалі проведемо горизонтальний та вертикальний аналіз активів АТ «Укрпошта» у 2021 році (таблиця 2.7).

За результатами аналізу активів балансу АТ «Укрпошта» у таблиці 2.7, можемо зробити наступні висновки.

1. Активи підприємства за рік збільшилися на 858171 тис. грн., темп росту склав 108,66 %. Дана ситуація є позитивною в діяльності компанії та демонструє стабільне економічне положення на ринку.

Таблиця 2.7 - Горизонтальний та вертикальний аналіз активів балансу АТ «Укрпошта» за 2021 рік

Показники	Код рядка	На 01.01.2021 р.		На 31.12.2021 р.		Відхилення		ТР, %
		Сума, тис. грн.	Пит. вага, %	Сума, тис. грн.	Пит. вага, %	тис. грн.	Пит. вага, %	
I. Необоротні активи								
Нематеріальні активи:	1000							
- залишкова вартість		25037	0,31	55 518	0,51	30483	0,20	221,74
Незавершені капітальні інвестиції	1005	38416	0,48	320 864	2,97	282448	2,49	835,23
Основні засоби:	1010							
- залишкова вартість		3305771	41,80	3830957	35,57	525186	-6,23	115,88
Інвестиційна нерухомість	1015	187724	2,37	100 693	0,93	-87031	-1,44	53,63
- інші фінансові інвестиції	1035	13816	0,17	19 078	0,17	5262	0	138,08
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	288	0,02	196	0	-92	-0,02	68,05
Відстрочені податкові активи	1045	0	0	0	0	0	0	0
Усього за розділом I	1095	3571052	45,16	4327306	41,15	756264	-4,01	121,17
II. Оборотні активи								
Виробничі запаси	1101	123546	1,56	231750	2,15	108204	0,59	187,58
Незавершене виробництво	1102	2606	0,03	11	0	-2595	-0,03	0,42
Готова продукція	1103	8422	0,10	0	0	-8422	-0,10	0
Товари	1104	60807	0,76	62 138	0,57	1331	-0,19	102,18
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:								
- чиста реалізаційна вартість	1125	335 516	3,47	401 152	3,72	65636	0,25	119,56
Дебіторська заборгованість за рахунками:								
- за бюджетом	1135	10143	0,12	8 942	0,08	-1198	-0,04	88,18
- за виданими авансами	1130	19097	0,24	8 686	0,08	-10411	-0,16	45,48
- з нарахованих доходів	1140	8785	0,08	8 686	0,08	-99	0,00	98,87
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	126678	1,60	155828	1,44	29150	-0,16	123,01
Грошові кошти та їх еквіваленти:	1165	5246112	52,94	3393395	36,15	1852717	-16,79	64,68
Інші оборотні активи	1190	26482	0,33	57 720	0,53	31238	0,20	217,95
Усього за розділом II	1195	4336303	54,84	6364685	58,85	2028382	4,01	146,77
Баланс	1300	9909463	100	10767634	0,00	858171	0,00	108,66

2. На збільшення необоротних активів вплинуло: збільшення залишкової вартості нематеріальних активів на 30483 тис. грн., при темпі росту 221,74% (питома вага збільшилась на 0,20%), збільшення незавершених капітальних інвестицій на 282448 тис. грн., при темпі росту 835,23% (питома вага

збільшилась на 2,49%), збільшення залишкової вартості основних засобів на 525186 тис. грн., при темпі росту 115,88% (питома вага зменшилась на 6,23%), зменшення інвестиційної нерухомості на 87031 тис. грн., при темпі росту 53,63% (питома вага зменшилась на 1,44%), збільшення інших фінансових інвестицій на 5262 тис. грн., при темпі росту 138,08%, зменшення довгострокової дебіторської заборгованості на 92 тис. грн., при темпі росту 68,05%(питома вага зменшилась на 0,02%).

3. На збільшення оборотних активів вплинуло збільшення виробничих запасів на 108204 тис. грн., при темпі росту 187,58% (питома вага збільшилась на 0,59%), зменшення незавершеного будівництва на 2595 тис. грн., при темпі росту 241% (питома вага збільшилась на 0,03%), зменшення готової продукції на 8422 тис. грн. (питома вага зменшилась на 0,10%), збільшення розміру дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги на 65636 тис. грн., при темпі росту 119,56% (питома вага збільшилась на 0,25%), зменшення дебіторської заборгованості за розрахунками з бюджетом на 1198 тис. грн., при темпі росту 88,18%(питома вага зменшилась на 0,04%), зменшення дебіторської заборгованості за виданими авансами на 10411 тис. грн., при темпі росту 45,48% (питома вага зменшилась на 0,16 %); зменшення дебіторської заборгованості з нарахованих доходів на 99 тис. грн., при темпі росту 98,87%, збільшення іншої поточної дебіторської заборгованості на 29150 тис. грн., при темпі росту 123,01% (питома вага зменшилась на 0,16%), зменшення розміру грошових коштів на 1852717 тис. грн., при темпі росту 64,68% (питома вага зменшилась на 16,79%), збільшення розміру інших оборотних активів на 31238 тис. грн., при темпі росту 217,95% (питома вага збільшилась на 0,20%).

Надалі проаналізуємо коефіцієнти зносу та придатності основних засобів АТ «Укрпошта» у 2019 – 2021 роках у таблиці 2.8, використовуючи для цього баланси підприємства (звіти про фінансовий стан) за 2019 – 2021 роки (див. додаток Е) та формули з теоретичної частини бакалаврської роботи.

Таблиця 2.8 - Аналіз коефіцієнтів зносу та придатності основних засобів АТ «Укрпошта» за 2019 – 2021 роки

Показники	2019 рік		2020 рік		2021 рік		Відхилення			
	На 01.01.	На 31.12.	На 01.01.	На 31.12.	На 01.01.	На 31.12.	За 2019 р.	За 2020 р.	За 2021 р.	За період з 01.01.2019 р. по 31.12.2021 р.
Коефіцієнт зносу основних засобів	0,30	0,34	0,34	0,36	0,36	0,37	0,04	0,02	0,01	-0,07
Коефіцієнт придатності основних засобів	0,70	0,66	0,66	0,64	0,64	0,63	-0,04	-0,02	-0,01	-0,07

Підсумовуючи проведений аналіз у таблиці 2.8 можемо відмітити, що коефіцієнт зносу основних засобів АТ «Укрпошта» весь період дослідження був менше 50%. При цьому за три роки (2019 – 2021 роки) він зріс на 7%. З 30% на початок 2019 року до 37% на кінець 2021 року. Коефіцієнт придатності продемонстрував дзеркальну динаміку змін. Зменшився з 70% на початок 2019 року до 63% на кінець 2021 року.

Підсумовуючи проведений аналіз активів АТ «Укрпошта» у 2019 – 2021 слід зазначити, що підприємство немає значних проблем з управлінням активами у власній фінансово – господарській діяльності, що демонструє проведений аналіз.

Дослідження якості управління фінансовим станом продовжимо горизонтальним та вертикальним аналізом пасивів, використовуючи для цього дані балансів підприємства (звітів про фінансовий стан) за 2019 – 2021 роки (наведено у додатку Е).

Розпочнемо з горизонтального та вертикального аналізу пасивів балансу АТ «Укрпошта» за 2019 рік (таблиця 2.9).

Таблиця 2.9 - Горизонтальний та вертикальний аналіз пасивів балансу АТ «Укрпошта» за 2019 рік

Показники	Код рядка	На 01.01.2019 р.		На 31.12.2019 р.		Відхилення		ТР, %
		Сума, тис. грн.	Пит. вага, %	Сума, тис. грн.	Пит. вага, %	тис. грн.	Пит. вага, %	
I. Власний капітал								
Зареєстрований капітал	1400	1264559	0	126559	0	0	0	0
Нерозподілений прибуток	1420	1003366	16,64	1287116	16,27	283750	-0,37	128,27
Усього за розділом I	1495	2267925	37,61	2551675	32,26	283750	-5,35	112,51
II. Довгострокові зобов'язання								
Довгострокові кредити банків	1510	0	0	0	0	0	0	-
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	114263	1,89	208119	2,63	93856	0,74	182,14
Інші довгострокові зобов'язання	1515	72328	1,19	196745	3,26	124417	2,07	268,30
Усього за розділом II	1595	186591	3,09	404864	5,12	218273	1,83	216,97
III. Поточні зобов'язання								
Короткострокові кредити банків	1600	112627	1,86	41939	0,53	-70688	-1,33	37,23
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1610	65993	1,09	98902	1,25	31909	0,16	147,63
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1615	541590	8,98	541110	6,84	-480	-2,14	99,91
Поточні зобов'язання за розрахунками:								
- з одержаних авансів	1635	106818	1,77	50972	0,64	-55846	-1,13	47,71
- з бюджетом	1620	94929	1,57	94574	1,19	-355	-0,38	99,62
- зі страхування	1625	36285	0,60	49526	0,62	13241	0,02	136,49
- з оплати праці	1630	154033	2,55	179529	2,27	25496	-0,28	116,55
Поточна кредиторська заборгованість за рахунки з акціонерами	1640	0	0,00	121607	2,01	-121607	-2,01	-
Нарахування та інші забезпечення	1660	330188	5,47	424173	7,03	93985	1,56	128,46
Інші поточні зобов'язання	1690	1767598	29,31	2947124	37,27	1179526	7,96	166,73
Усього за розділом III	1695	3574338	59,30	4950816	62,61	1376478	3,31	138,51
Баланс	1900	6028854	100	7907355	100	1878501	0,00	131,15

За результатами аналізу пасивів балансу АТ «Укрпошта» у таблиці 2.9, можемо зробити наступні висновки.

1. Пасиви підприємства за рік збільшились на 1878501 тис. грн., темп росту склав 131,15%. Дана ситуація є позитивною в діяльності суб'єкта господарювання.

2. На збільшення власного капіталу вплинуло збільшення нерозподіленого прибутку на 283750 тис. грн., при темпі росту 128,27% (питома вага зменшилась на 0,37%).

3. На збільшення розміру довгострокових зобов'язань вплинуло суттєве збільшення відстрочених податкових зобов'язань на 93856 тис. грн., при темпі росту 182,14% (питома вага збільшилась на 0,74%), збільшення інших довгострокових зобов'язань на 124417 тис. грн., при темпі росту 268,30% (питома вага збільшилась на 2,07%).

4. На збільшення розміру поточних зобов'язань вплинуло: зменшення короткострокових кредитів банків на 70688 тис. грн., при темпі росту 37,23% (питома вага зменшилась на 1,33%), збільшення поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями на 31909 тис. грн., при темпі росту 147,63% (питома вага збільшилась на 0,16%), зменшення кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги на 480 тис. грн., при темпі росту 99,91% (питома вага збільшилась на 2,14%), зменшення поточних зобов'язань за розрахунками з одержаних авансів на 55846 тис. грн., при темпі росту 47,71% (питома вага зменшилась на 1,13%), зменшення поточних зобов'язань за бюджетом на 355 тис. грн., при темпі росту 99,62% (питома вага зменшилась на 0,38%); збільшення поточних зобов'язань зі страхування 13241 тис. грн., при темпі росту 136,49% (питома вага збільшилась на 0,02%), збільшення поточних зобов'язань з оплати праці на 25496 тис. грн., при темпі росту 116,55% (питома вага зменшилась на 0,28%), зменшення поточної кредиторської заборгованості за рахунки з акціонерами на 121607 тис. грн., (питома вага зменшилась на 2,01%), збільшення нарахувань та інших забезпечень на 93985 тис. грн., при темпі росту 128,46% (питома вага збільшилась на 1,56%), збільшення інших поточних зобов'язань на 1179526 тис. грн., при темпі росту 166,73% (питома вага зменшилась на 7,96%).

Надалі проведемо горизонтальний та вертикальний аналіз пасивів балансу АТ «Укрпошта» за 2020 рік (таблиця 2.10). За результатами аналізу пасивів балансу АТ «Укрпошта» у таблиці 2.10, можемо зробити наступні висновки:

1. Пасиви підприємства за рік збільшились на 2002123 тис. грн., темп росту склав 125.31%.

2. На збільшення власного капіталу вплинуло збільшення нерозподіленого прибутку на 34374 тис. грн., при темпі росту 102,67% (питома вага зменшилась на 2,94%).

Таблиця 2.10 - Горизонтальний та вертикальний аналіз пасивів балансу АТ «Укрпошта» за 2020 рік

Показники	Код рядка	На 01.01.2020 р.		На 31.12.2020 р.		Відхилення		ТР, %
		Сума, тис. грн.	Пит. вага, %	Сума, тис. грн.	Пит. вага, %	тис. грн.	Пит. вага, %	
I. Власний капітал								
Зареєстрований капітал	1400	1264559	15,99	1264559	12,76	0	-3,23	-
Нерозподілений прибуток	1420	1287116	16,27	1321490	13,33	34374	-2,94	102,67
Усього за розділом I	1495	2551675	32,26	2586049	26,09	34374	-6,17	101,34
II. Довгострокові зобов'язання								
Довгострокові кредити банків	1510	0	0	0	0	0	0	-
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	208119	2,63	201646	2,03	-5473	-0,6	97,37
Інші довгострокові зобов'язання	1515	196745	3,26	318515	4,02	-121573	0,76	161,89
Усього за розділом II	1595	404864	5,12	611434	6,18	206570	21,23	151,02
III. Поточні зобов'язання								
Короткострокові кредити банків	1600	41939	0,53	264395	2,66	222456	2,13	630,42
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1610	98902	1,25	168707	1,70	69805	0,45	170,57
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1615	541110	6,84	1103112	11,13	562002	4,29	203,86
Поточні зобов'язання за розрахунками:								
- з одержаних авансів	1635	50972	0,64	259671	2,62	208699	1,98	509,43
- з бюджетом	1620	94574	1,19	99315	1	4741	-0,19	105,01
- зі страхування	1625	49526	0,62	55484	0,55	5958	-0,07	1,12
- з оплати праці	1630	179529	2,27	205345	2,07	25825	-0,2	114,38
Поточна кредиторська заборгованість за рахунки з акціонерами	1640	121607	2,01	55075	0,69	-66532	-1,32	45,28
Нарахування та забезпечення	1660	424173	7,03	502007	6,34	77834	-0,69	118,34
Інші поточні зобов'язання	1690	2947124	37,27	3590814	36,23	643690	-1,04	121,84
Усього за розділом III	1695	4950816	62,62	6711990	67,73	1761174	5,11	135,57
Баланс	1900	7907355	100	9909473	100	2002123	0,00	125,31

3. На збільшення розміру довгострокових зобов'язань вплинуло зменшення відстрочених податкових зобов'язань на 5473 тис. грн., при темпі росту 97,37% (питома вага зменшилась на 0,6%), зменшення інших довгострокових зобов'язань на 121573 тис. грн., при темпі росту 161,89% (питома вага збільшилась на 0,76%).

4. На збільшення розміру поточних зобов'язань вплинуло: збільшення короткострокових кредитів банків на 222456 тис. грн., при темпі росту 630,42% (питома вага збільшилась на 2,13%), збільшення поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями на 69805 тис. грн., при темпі росту 170,57% (питома вага збільшилась на 0,45%), збільшення кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги на 562002 тис. грн., при темпі росту 203,86% (питома вага збільшилась на 4,29%), збільшення поточних зобов'язань за розрахунками з одержаних авансів на 208699 тис. грн., при темпі росту 509,43% (питома вага зменшилась на 1,98%), збільшення поточних зобов'язань за бюджетом на 4741 тис. грн., при темпі росту 105,01% (питома вага зменшилась на 0,19%); збільшення поточних зобов'язань зі страхування 5958 тис. грн., (питома вага збільшилась на 0,07%), збільшення поточних зобов'язань з оплати праці на 25825 тис. грн., при темпі росту 114,38% (питома вага зменшилась на 0,2%), зменшення поточної кредиторської заборгованості за рахунки з акціонерами на 66532 тис. грн., при темпі росту 45,28% (питома вага зменшилась на 1,32%), збільшення нарахувань та інших забезпечень на 77834 тис. грн., при темпі росту 118,34% (питома вага зменшилась на 0,69%), збільшення інших поточних зобов'язань на 643690 тис. грн., при темпі росту 121,84% (питома вага зменшилась на 1,04%),

Надалі проведемо горизонтальний та вертикальний аналіз пасивів балансу АТ «Укрпошта» за 2021 рік (таблиця 2.11).

За результатами аналізу пасивів балансу АТ «Укрпошта» у таблиці 2.11, можемо зробити наступні висновки.

1. Пасиви підприємства за рік збільшились на 858171 тис. грн., темп росту склав 108,66%.

2. На збільшення власного капіталу вплинуло збільшення нерозподіленого прибутку на 95325 тис. грн., при темпі росту 107,24% (питома вага зменшилась на 0,21%).

Таблиця 2.11 Горизонтальний та вертикальний аналіз пасивів балансу АТ «Укрпошта» за 2021 рік

Показники	Код рядка	На 01.01.2021 р.		На 31.12.2021 р.		Відхилення		ТР, %
		Сума, тис. грн.	Пит. вага, %	Сума, тис. грн.	Пит. вага, %	тис. грн.	Пит. вага, %	
I. Власний капітал								
Зареєстрований капітал	1400	1264559	12,76	1264559	12,76	0	0	0
Нерозподілений прибуток	1420	1317807	13,33	1413330	13,12	95325	-0,21	107,24
Усього за розділом I	1495	2582366	26,09	2677889	24,86	95523	-1,23	103,69
II. Довгострокові зобов'язання								
Довгострокові кредити банків	1510	65878	0,66	612878	5,69	547000	5,03	930,32
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	201646	2,03	189105	1,75	-12541	-0,28	93,78
Інші довгострокові зобов'язання	1515	318515	4,02	361220	3,35	42705	-0,67	113,40
Усього за розділом II	1595	628744	6,18	1120498	10,42	491754	-4,24	178,21
III. Поточні зобов'язання								
Короткострокові кредити банків	1600	250758	2,66	127223	1,18	-123535	-1,48	50,73
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1610	168707	1,70	217288	11,30	48581	9,60	128,79
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1615	1103112	11,13	1733721	16,10	630609	4,97	157,16
Поточні зобов'язання за розрахунками:								
- з одержаних авансів	1635	259671	2,62	191403	1,77	-68268	-0,85	73,70
- з бюджетом	1620	99315	1,00	137553	1,27	38238	0,27	138,50
Поточна кредиторська заборгованість за рахунки з акціонерами	1640	55075	0,69	49477	0,45	-5598	-0,24	89,83
Нарахування та інші забезпечення	1660	502007	6,34	614309	5,70	112302	-0,64	122,37
- зі страхування	1625	55484	0,55	84806	0,78	29322	0,33	152,84
- з оплати праці	1630	205345	2,07	250279	2,32	44934	-0,25	121,18
Інші поточні зобов'язання	1690	3590814	36,23	3058535	28,4	-532279	-7,83	85,17
Усього за розділом III	1695	6698353	67,73	6969247	64,72	270894	-3,01	104,04
Баланс	1900	9909473	100	10767634	100	858171	0,00	108,66

3. На збільшення розміру довгострокових зобов'язань вплинуло збільшення довгострокових кредитів банків на 547000 тис. грн., при темпі росту

930,32%(питома вага збільшилась на 5,03%), зменшення відстрочених податкових зобов'язань на 12541 тис. грн., при темпі росту 93,78% (питома вага зменшилась на 0,28%), збільшення інших довгострокових зобов'язань на 42705 тис. грн., при темпі росту 113,40% (питома вага зменшилась на 0,67%).

4. На збільшення розміру поточних зобов'язань вплинуло: зменшення короткострокових кредитів банків на 123535 тис. грн., при темпі росту 50,73% (питома вага зменшилась на 1,48%), збільшення поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями на 48581 тис. грн., при темпі росту 128,79% (питома вага збільшилась на 9,6%), збільшення кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги на 630609 тис. грн., при темпі росту 157,16% (питома вага збільшилась на 4,97%), зменшення поточних зобов'язань за розрахунками з одержаних авансів на 68268 тис. грн., при темпі росту 73,70% (питома вага збільшилась на 0,85%).

5. На збільшення розміру поточних зобов'язань вплинуло: збільшення поточних зобов'язань за бюджетом на 38238 тис. грн., при темпі росту 138,50% (питома вага збільшилась на 0,27%); збільшення поточних зобов'язань зі страхування 29322 тис. грн., (питома вага збільшилась на 0,33%), збільшення поточних зобов'язань з оплати праці на 44934 тис. грн., при темпі росту 121,18% (питома вага зменшилась на 0,25%), зменшення поточної кредиторської заборгованості за рахунки з акціонерами на 5598 тис. грн., при темпі росту 89,83% (питома вага зменшилась на 0,24%), збільшення нарахувань та інших забезпечень на 112302 тис. грн., при темпі росту 122,37% (питома вага зменшилась на 0,64%), зменшення інших поточних зобов'язань на 532279 тис. грн., при темпі росту 85,17% (питома вага зменшилась на 7,83%).

Підсумовуючи проведений аналіз пасивів АТ «Укрпошта» у 2019 – 2021 роках відмічаємо:

- АТ «Укрпошта» потребує диверсифікації джерел формування майна за рахунок активізації залучення саме довгострокового капіталу;

- суттєве збільшення короткострокових кредитів банків та збільшення нерозподіленого прибутку;

- поточні зобов'язання і забезпечення суттєво зросли за весь період дослідження.

Звертаємо особливу увагу на значне збільшення розміру короткострокових кредитів банків та розміри кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги і за одержаними авансами. Наведена ситуація призводить до значних виплат по відсоткам за кредити, а також може спровокувати банкрутство підприємства.

Наступним елементом дослідження фінансового стану підприємства є аналіз ліквідності. Розпочнемо його з аналізу ліквідності балансу, використовуючи баланси підприємства (звіти про фінансовий стан) за 2019 – 2021 роки (див. додатки Е) та теоретичні матеріали з першого розділу бакалаврської роботи представлені у таблиці 1.9.

Таблиця 2.12 - Аналіз ліквідності балансу АТ «Укрпошта» за 2019 рік, тис. грн.

Умовне позначення групи активів	На 01.01. 2019	На 31.12. 2019	Умовне позначення групи пасивів	На 01.01. 2019	На 31.12. 2019	Платіжний надлишок / нестача, +/-	
						На 01.01. 2019	На 31.12. 2019
1. Найбільш ліквідні активи (А1)	1846931	3675137	1. Найбільш строкові зобов'язання (П1)	1708494	2862439	138437	812698
2. Активи, що швидко реалізуються (А2)	350642	439305	2. Короткострокові пасиви (П2)	1171139	1262574	820497	823269
3. Активи, що повільно реалізуються (А3)	186591	221863	3. Довгострокові пасиви (П3)	264281	404864	-77690	-183001
4. Активи, що важко реалізуються (А4)	3567000	3571052	4. Постійні пасиви (П4)	2962390	3377478	604610	193541
Баланс	6028854	7907355	Баланс	6028854	7907355	0	0

Аналіз ліквідності балансу АТ «Укрпошта» у 2019 році (таблиця 2.12) показав наступне:

- на початок 2019 року – (А1 > П1, А2 > П2, А3 < П3, А4 > П4).

Проблемою підприємства є значна перевага активів, що важко реалізуються над постійними пасивами;

- на кінець 2019 року – (A1 > П1, A2 > П2, A3 < П3, A4 > П4).

Ситуація погіршилась оскільки підприємству на додачу до попередніх проблем не вистачає активів, що повільно реалізуються.

Баланс у АТ «Укрпошта» 2019 році як на кінець, так і на початок – не є абсолютно ліквідним.

Таблиця 2.13 - Аналіз ліквідності балансу АТ «Укрпошта» за 2020 рік, тис. грн.

Умовне позначення групи активів	На 01.01. 2020	На 31.12. 2020	Умовне позначення групи пасивів	На 01.01. 2020	На 31.12. 2020	Платіжний надлишок / нестача, +/-	
						На 01.01. 2020	На 31.12. 2020
1. Найбільш ліквідні активи (A1)	3675137	5441207	1. Найбільш строкові зобов'язання (П1)	2862439	3484784	812698	1956423
2. Активи, що швидко реалізуються (A2)	439305	571341	2. Короткострокові пасиви (П2)	1262574	2311536	1740195	823269
3. Активи, що повільно реалізуються (A3)	221863	266249	3. Довгострокові пасиви (П3)	404864	611434	-183001	-345185
4. Активи, що важко реалізуються (A4)	3571052	3630676	4. Постійні пасиви (П4)	3377478	3501719	193574	128957
Баланс	7907355	9909473	Баланс	7907355	9909473	0	0

Аналіз ліквідності балансу АТ «Укрпошта» у 2020 році (таблиця 2.13) показав наступне:

- на початок 2020 року – (A1 > П1, A2 > П2, A3 < П3, A4 > П4).

- на кінець 2020 року – (A1 > П1, A2 > П2, A3 < П3, A4 > П4).

Підприємству не вистачає активів, що повільно реалізуються. Проблемою підприємства залишається значна перевага активів, що важко реалізуються над постійними пасивами.

Баланс у АТ «Укрпошта» 2020 році як на кінець, так і на початок – не є абсолютно ліквідним і підприємство стабільно зберігає та погіршує наявні проблеми з управління активами та пасивами.

Надалі проведемо аналіз ліквідності балансу АТ «Укрпошта» за 2021 рік.

Таблиця 2.14 - Аналіз ліквідності балансу АТ «Укрпошта» за 2021 рік, тис. грн.

Умовне позначення групи активів	На 01.01. 2021	На 31.12. 2021	Умовне позначення групи пасивів	На 01.01. 2021	На 31.12. 2021	Платіжний надлишок / нестача, +/-	
						На 01.01. 2021	На 31.12. 2021
1. Найбільш ліквідні активи (А1)	5441207	5402628	1. Найбільш строкові зобов'язання (П1)	3484784	2945809	1956423	2456819
2. Активи, що швидко реалізуються (А2)	571341	610438	2. Короткострокові пасиви (П2)	2311536	2910074	2299636	1740195
3. Активи, що повільно реалізуються (А3)	266249	351619	3. Довгострокові пасиви (П3)	611434	1120498	-345185	-768879
4. Активи, що важко реалізуються (А4)	3630676	4327306	4. Постійні пасиви (П4)	3501719	3791253	128957	536053
Баланс	9909473	10767634	Баланс	9909473	10767634	0	0

Аналіз ліквідності балансу АТ «Укрпошта» у 2021 році (таблиця 2.14) показав наступне:

- ситуація на початок 2021 року – (А1 > П1, А2 > П2, А3 < П3, А4 > П4).
- ситуація на кінець 2021 року – (А1 > П1, А2 > П2, А3 < П3, А4 > П4).

Ситуація, що склалася на підприємств демонструє незмінну динаміку наявних проблем: значна перевага активів, що важко реалізуються над постійними пасивами та нестача активів, що повільно реалізуються.

Доповнимо аналіз ліквідності балансу коефіцієнтним аналізом ліквідності (таблиця 2.15), використовуючи баланси підприємства (звіти про фінансовий стан) за 2019 – 2021 роки (наведені у додатках Е та Ж) та формули з таблиці 1.9.

Таблиця 2.15 - Коефіцієнтний аналіз ліквідності АТ «Укрпошта» за 2019-2021 рр.

Показники	Нормат. значення	На 01.01. 2019	На 31.12. 2019	Відхил.	На 31.12. 2020	Відхил.	На 31.12. 2021	Відхил.	Баз. відхил.
1. Коефіцієнт поточної ліквідності	2 – 2,5	0,68	0,87	0,19	0,92	0,05	0,91	-0,01	0,23
2. Коефіцієнт термінової ліквідності	0,7- 0,8	0,61	0,83	0,22	0,88	0,05	0,86	-0,02	0,25
3. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,2- 0,35	0,51	0,74	0,23	0,78	0,04	0,77	-0,01	0,26

Аналіз коефіцієнтів ліквідності АТ «Укрпошта» за 2019 – 2021 роки у таблиці 2.15 дозволив зробити наступну висновки:

- коефіцієнт поточної ліквідності за період дослідження збільшився на 0,23 з 0,68 на початок 2019 року до 0,92 на кінець 2019 року і весь період дослідження був поза нормативним значенням;

- коефіцієнт термінової ліквідності за період дослідження збільшився на 0,25 з 0,61 на початок 2019 року до 0,86 на кінець 2021 року і весь період дослідження був поза нормативним значенням;

- коефіцієнт абсолютної ліквідності за період дослідження збільшився на 0,26 з 0,51 на початок 2019 року до 0,77 на кінець 2021 року і весь період дослідження був поза нормативним значенням.

Отже, підприємство має проблеми з управлінням ліквідністю, що демонструє невідповідність коефіцієнтів ліквідності нормативним значенням за весь період аналізу.

Далі проведемо аналіз коефіцієнтів фінансової стійкості АТ «Укрпошта» у 2019 – 2021 роках (таблиця 2.16), використовуючи баланси підприємства (звіти про фінансовий стан) за 2019 – 2021 роки (див. додатки Е) та теоретичні матеріали з першого розділу бакалаврської роботи.

Таблиця 2.16 - Аналіз показників фінансової стійкості АТ «Укрпошта» за 2019-2021 роки

Показники	Нормат. значення	На 01.01. 2019	На 31.12. 2019	Відхил.	На 31.12. 2020	Відхил.	На 31.12. 2021	Відхил.	Баз. відхил.
1. Коефіцієнт автономії	> 0,5	0,37	0,32	-0,05	0,26	-0,06	0,24	-0,02	-0,13
2. Коефіцієнт співвідношення власного і залученого капіталу	> 1	0,6	0,47	-0,13	0,35	-0,12	0,33	-0,02	-0,13
3. Коефіцієнт фінансової стійкості	0,2- 0,5	0,40	0,37	-0,03	0,32	-0,05	0,35	0,03	-0,05
4. Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,7- 0,9	0,33	0,29	-0,04	0,48	0,19	0,12	-0,36	-0,21
5. Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами	> 0,1	0,30	0,17	-0,13	0,28	0,11	0,05	-0,23	-0,25

Аналіз коефіцієнтів фінансової стійкості АТ «Укрпошта» за 2019 – 2021 роки у таблиці 2.16 дозволив зробити наступні висновки:

1. Коефіцієнт автономії зменшився на 0,13 за три роки дослідження і не відповідав нормативному значенню протягом всього періоду дослідження.

2. Коефіцієнт співвідношення власного і залученого капіталу аналогічно зменшувався протягом всього періоду дослідження на 0,13 і мав значні відхилення від нормативного значення.

3. Коефіцієнт фінансової стійкості протягом всього періоду дослідження відповідав нормативному значенню та знаходився в його діапазоні.

4. Коефіцієнт маневреності власного капіталу збільшився на 0,19 у 2020-му році, порівняно з показниками 2019-ого року, проте протягом всього періоду дослідження не відповідав нормативному значенню.

5. Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами у 2019-2020 роках відповідав нормативному значенню, проте 2021 рік продемонстрував відхилення від нормативного значення.

Надалі проведемо аналіз коефіцієнтів ділової активності АТ «Укрпошта» у 2019 – 2021 роках (таблиця 2.17), використовуючи баланси підприємства (звіти про фінансовий стан) та звіти про фінансові результати (звіти про сукупний дохід) за 2019 – 2021 роки (додатки Е, Ж), а також формули з теоретичної частини бакалаврської роботи.

Таблиця 2.17 - Аналіз показників ділової активності АТ «Укрпошта» за 2019-2021 роки

Показники	2019 рік	2020 рік	Зміни 2020 рік до 2019 року	2021 рік	Зміни 2021 рік до 2020 року	Зміни 2021 рік до 2019 року
1. Коефіцієнт оборотності активів	1,11	1,03	-0,08	1,08	0,05	-0,03
2. Період обороту активів, дні	324,23	349,51	25,28	-16,18	333,33	9,1
3. Коефіцієнт оборотності запасів	36,07	43,62	7,55	43,05	-0,57	6,98
4. Період обороту запасів, дні	9,98	8,25	-1,73	8,36	0,11	-1,62
5. Коефіцієнт оборотності дебіторської заб-ті	19,69	19,61	-0,08	20,19	0,58	0,5
6. Період обороту дебіторської заб-ті, дні	18,28	18,35	0,07	17,83	-0,52	-0,45
7. Коефіцієнт оборотності кредиторської заб-ті	6,17	5,05	-1,12	4,13	-0,92	-2,04
8. Період обороту кредиторської заб-ті, дні	58,34	71,28	12,94	87,16	15,88	28,82
9. Коефіцієнт оборотності власного капіталу	3,22	3,57	0,35	4,25	0,68	1,03
10. Період операційного циклу	28,26	26,60	-1,66	26,19	-0,41	-2,07
11. Період фінансового циклу	-30,08	-44,68	-14,60	-60,97	-16,29	-30,89
12. Фондовіддача	2,31	2,73	0,42	3,08	0,35	0,77

Коефіцієнтний аналіз ділової активності АТ «Укрпошта» у таблиці 2.17 дозволив зробити наступні висновки.

1. Коефіцієнт оборотності активів за період дослідження зменшився на 0,03 та склав 1,08 у 2021 році. Період обороту активів збільшився на 9,1 дня і

склав у 2021 році 333,33 дня. Відмічаємо погіршення ситуації з оборотністю активів підприємства.

2. Коефіцієнт оборотності запасів за період дослідження збільшився на 6,98 та склав у 2021 році 43,05. Період обороту запасів зменшився на 1,62 дня і склав у 2021 році 8,36 дня. Відмічаємо покращення ситуації з оборотністю запасів.

3. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості за період дослідження збільшився на 0,5 та склав у 2021 році 20,19. Період обороту дебіторської заборгованості зменшився на 0,45 дня і склав у 2021 році 17,83 днів. Відмічаємо поліпшення ситуації з управлінням дебіторською заборгованістю.

4. Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості за період дослідження зменшився на 2,04 та склав 4,13 у 2021 році. Період обороту кредиторської заборгованості збільшився на 28,82 дня і склав у 2021 році 87,16 дня. Дана проблема завдає негативного впливу на фінансовий стан підприємства і потребує вирішення.

5. Коефіцієнт оборотності власного капіталу за період дослідження збільшився на 1,03 і склав 4,25 у 2021 році. Дана ситуація свідчить про погіршення фінансово – господарської діяльності АТ «Укрпошта».

6. Операційний цикл за період дослідження зменшився на 2,07 дня. Дана ситуація свідчить про покращення фінансово-господарської діяльності АТ «Укрпошта».

7. Фінансовий цикл за весь період дослідження знаходився у від'ємному значенні та зменшився на 30,89 дня, що свідчить про користування підприємством для фінансування операційної діяльності комерційних кредитів.

Надалі проведемо дослідження рентабельності та фінансових результатів АТ «Укрпошта» з метою проведення об'єктивної оцінки управління фінансовим станом компанії.

2.3. Діагностика управління фінансовим станом на АТ «Укрпошта»

Дослідження ефективності управління фінансовим станом АТ «Укрпошта» зробимо за рахунок коефіцієнтів рентабельності.

Проаналізуємо рентабельність АТ «Укрпошта» у 2019 – 2021 роках в таблиці 2.18, використовуючи баланси підприємства (звіти про фінансовий стан) та звіти про фінансові результати (звіти про сукупний дохід) за 2019 – 2021 роки (див. додатки Е та Ж), а також формули з таблиць 1.10 – 1.12.

Таблиця 2.18 - Аналіз коефіцієнтів рентабельності АТ «Укрпошта» у 2019 – 2021 роках, %

Коефіцієнт	2019 рік	2020 рік	Зміни 2020 рік до 2019 року	2021 рік	Зміни 2021 рік до 2020 року	Зміни 2021 рік до 2019 року
Доходні коефіцієнти рентабельності						
Валова рентабельність продажу продукції	15,18	15,33	0,15	12,59	-2,74	-2,59
Чиста рентабельність продажу продукції	5,21	1,79	-3,42	1,44	-0,35	-3,77
Рентабельність доходу від операційної діяльності	5,90	1,96	-4,06	1,75	-0,21	-4,15
Витратні коефіцієнти рентабельності						
Рентабельність продукції (товарів, робіт, послуг)	17,90	18,10	0,2	17,25	-0,85	-0,65
Рентабельність операційної діяльності	6,41	2,00	-4,59	1,78	-0,22	-4,63
Рентабельність звичайної діяльності	6,17	2,55	-3,62	2,07	-0,48	-4,10
Ресурсні коефіцієнти рентабельності						
Рентабельність підприємства (активів, виробництва)	5,12	1,66	-4,54	1,49	-0,17	-3,63
Рентабельність власного капіталу	19,56	8,01	-11,55	6,70	-1,31	-12,86
Рентабельність залученого капіталу	9,32	2,83	-6,49	2,51	-0,32	-6,81
Рентабельність перманентного капіталу	16,88	6,48	-10,4	5,36	-1,12	-11,52
Рентабельність оборотних активів	11,51	3,35	-8,16	3,19	-0,16	-8,32
Рентабельність необоротних активів	13,97	5,70	-8,27	4,70	-1	-9,27

Доходні коефіцієнти рентабельності за період дослідження знизились. При цьому, валова рентабельність продажу за три роки зменшилась на 2,59 %, чиста рентабельність продажу продукції зменшилась на 3,77%, рентабельність доходу від операційної діяльності зменшилась на 4,15%. Відмічаємо і проблеми АТ «Укрпошта» з ефективністю управління власним фінансовим станом.

Проілюструємо динаміку доходних коефіцієнтів АТ «Укрпошта» у 2019 – 2021 роках на рисунку 2.5.

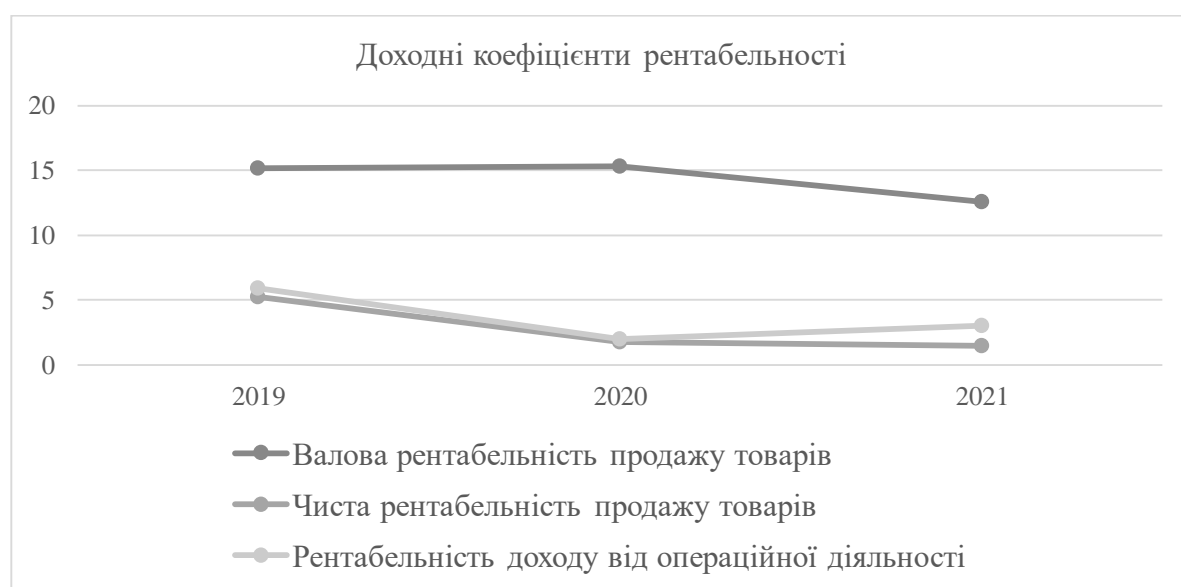

Рисунок 2.5 - Динаміка доходних коефіцієнтів АТ «Укрпошта» за 2019 – 2021 роки

Витратні коефіцієнти рентабельності за період дослідження знизились. При цьому, рентабельність продукції за три роки зменшилась на 0,65%, рентабельність операційної діяльності зменшилась на 4,63%, а рентабельність звичайної діяльності знизилась на 2,07%. Відмічаємо незначні проблеми АТ «Укрпошта» з ефективністю управління власним фінансовим станом.

Проілюструємо динаміку витратних коефіцієнтів АТ «Укрпошта» у 2019 – 2021 роках на рисунку 2.6

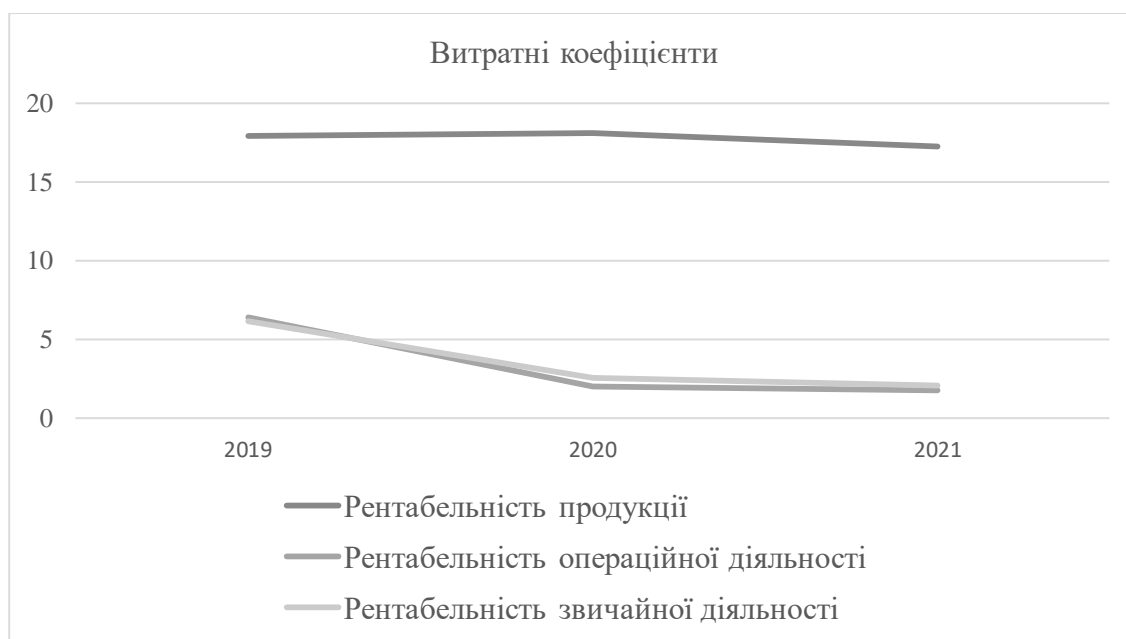

Рисунок 2.6 - Динаміка витратних коефіцієнтів АТ «Укрпошта» за 2019 – 2021 роки

Ресурсні коефіцієнти рентабельності за період дослідження знизились. При цьому, рентабельність підприємства за три роки зменшилась на 3,63% і у 2021 році склала 1,49 %, рентабельність залученого капіталу зменшилась на 6,81% і у 2021 році склала 2,51 %, рентабельність необоротних активів за три роки зменшилась на 9,27% і у 2021 році склала 4,70 %, рентабельність оборотних активів зменшилась на 8,32% і у 2021 році склала – 3,19 %. На окрему увагу заслуговує зменшення рентабельності власного та перманентного капіталів на 12,86% та 11,52 % відповідно.

Відмічаємо наявні проблеми АТ «Укрпошта» з ефективністю управління власним фінансовим станом.

Проілюструємо динаміку ресурсних коефіцієнтів АТ «Укрпошта» у 2019 – 2021 роках на рисунку 2.7.

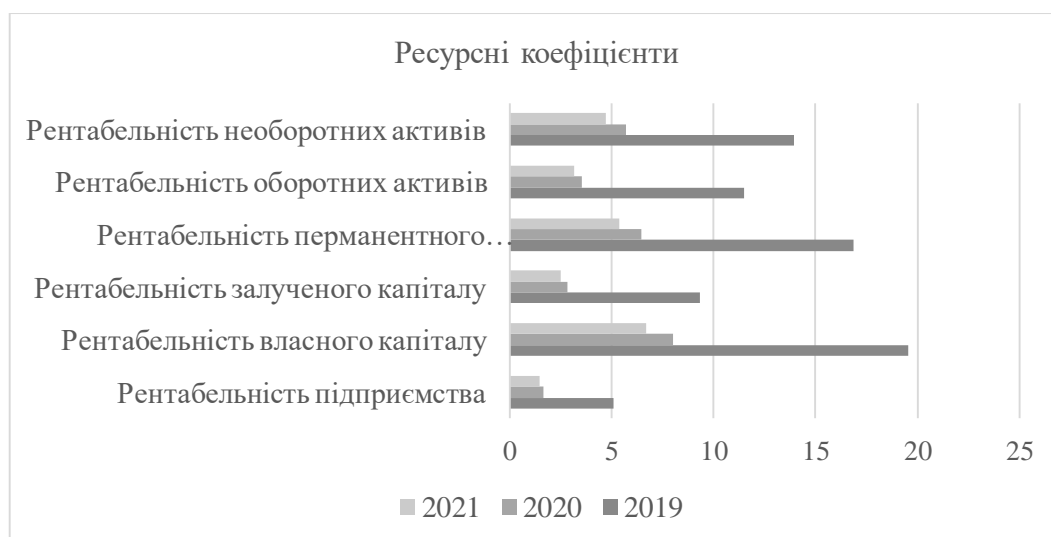

Рисунок 2.7 - Динаміка ресурсних коефіцієнтів АТ «Укрпошта» за 2019 – 2021 роки

У таблиці 2.19 проаналізуємо динаміку фінансових результатів АТ «Укрпошта» за 2019 – 2021 роки.

Підсумовуючі проведеній аналіз у таблиці 2.19 можемо зробити наступні висновки.

Валовий прибуток компанії зріс з 1180886 тис. грн. у 2019 році до 1645443 тис. грн. у 2021 році, що становить збільшення на 467557 тис. грн. при темпі росту 139% порівняно з 2019 роком.

Сальдо інших операційних доходів і витрат показало негативну динаміку, зменшившись з 522937 тис. грн. у 2019 році до 139437 тис. грн. у 2021 році.

Прибутки від операційної діяльності зменшились на 316014 тис. грн. у 2020 році при темпі росту 37% та зросли 2021 році на 15871 тис. грн. при темпі росту 108%.

Прибуток до оподаткування показав зростання на 30650 тис. грн. або 115% з 2020 року до 2021 року. Та зменшення за весь період дослідження на 261267 тис. грн. при темпі росту 47%.

Таблиця 2.19 - Аналіз динаміки фінансових результатів АТ «Укрпошта» у 2019 – 2021 роках

Показник	2019	2020	Відхилення 2020 рік від 2019 року		2021	Відхилення 2021 рік від 2020 року		Відхилення 2021 рік від 2019 року	
			тис. грн.	Т.Р, %		тис. грн.	Т.Р, %	тис. грн.	Т.Р, %
Валовий прибуток	1180886	1407872	226986	119%	1645443	237571	116%	467557	139%
Сальдо інших операційних доходів і витрат.	522937	126104	-396833	24 %	139437	13333	111%	-383500	27%
Прибуток від операційної діяльності	501654	185610	-316014	37%	201481	15871	108%	-300173	40%
Прибуток до оподаткування	499213	207296	-291917	41%	237946	30650	115%	-261267	47%
Чистий прибуток	405357	164923	-240434	40%	183582	18659	111%	-221775	45%

Чистий прибуток зменшився на 240434 тис. грн. при темпі росту 40% з 2019 року до 2020 року. З 2020 року до 2021 року темп росту склав 111%.

Отже, можна сказати, що компанія показує стабільний ріст валового прибутку з року в рік. Проте аналіз чистого прибутку протягом трьох років дослідження свідчить про негативну фінансову динаміку та компанії.

Проілюструємо динаміку фінансових результатів у АТ «Укрпошта» 2019 – 2021 роках на рис. 2.8

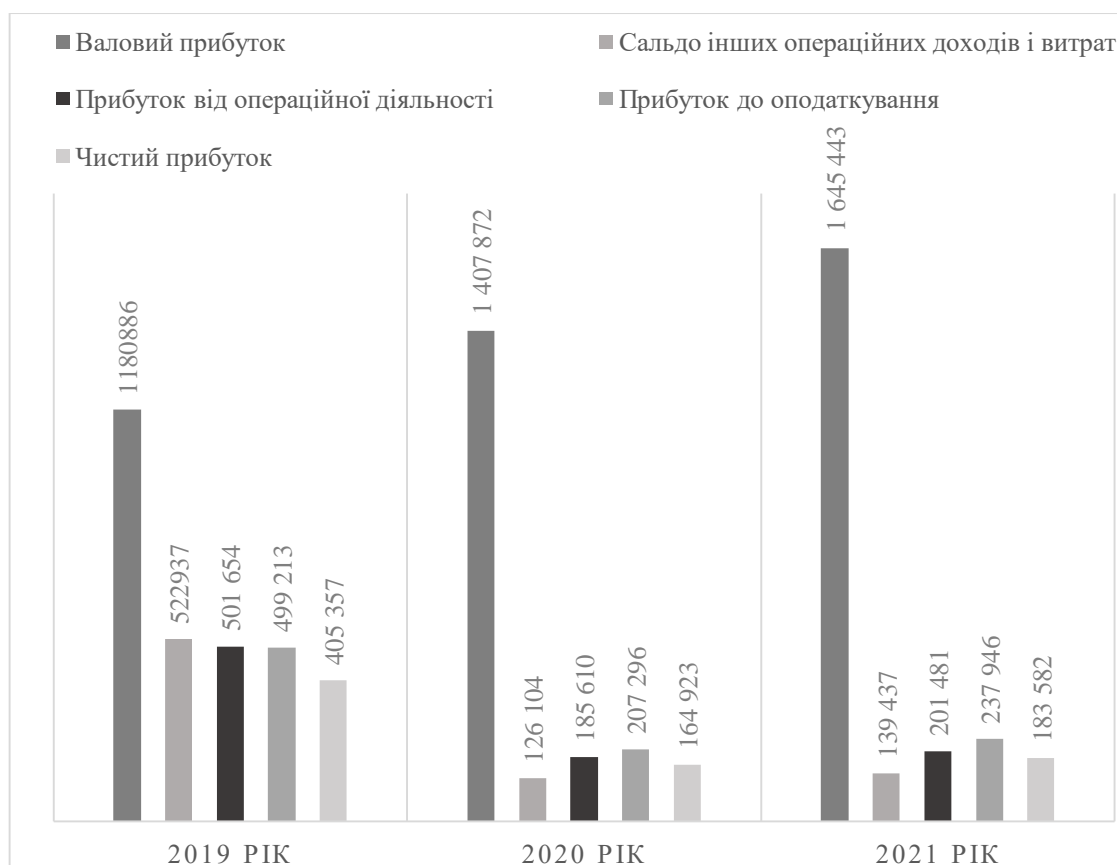

Рисунок 2.8 - Динаміка фінансових результатів АТ «Укрпошта» у 2019 – 2021 роках, тис. грн.

Таким чином, для економічного оздоровлення компанії, досягнення балансу у фінансово-економічній діяльності та збереженні конкурентних позицій на ринку, важливим аспектом є прийняття ефективних фінансових рішень, що допоможуть максимізувати прибуток і підтримувати діяльність суб'єкта економічних відносин в цілому.

Висновки до розділу 2

Проводячи підсумок проведеного у другому розділі бакалаврської роботи дослідження, можна зазначити наступне. АТ «Укрпошта» є підприємством, що

функціонує на ринку поштового зв'язку України. АТ «Укрпошта» як національний оператор забезпечує надання не лише універсальних послуг поштового зв'язку, перелік яких визначається урядом, а тарифи затверджуються Національною комісією з питань регулювання зв'язку, а й пропонує споживачам понад 50 різних видів послуг.

Аналіз організаційної структури АТ «Укрпошта» показав, що організаційна структура підприємства складається з двох рівнів та побудована за функціональними напрямками.

Завдяки аналізу ключових показників фінансово-господарської діяльності АТ «Укрпошта» за 2019-2021 роки, можливим було зробити висновок, що тенденції розвитку підприємства є неоднорідними, оскільки деякі з цих показників демонструють позитивну динаміку, а деякі – негативну.

Горизонтальний і вертикальний аналіз активів АТ «Укрпошта» за 2019-2021 роки продемонстрував наявні деякі проблеми підприємства з управління активами, на які варто звернути увагу, особливо збільшення поточної дебіторської заборгованості та нерациональне розподілення активів.

Горизонтальний і вертикальний аналіз пасивів АТ «Укрпошта» за 2019-2021 роки продемонстрував проблеми підприємства з управління пасивами, особливо суттєве збільшення короткострокових кредитів банків та розмірів кредиторської заборгованості. Наведена ситуація призводить до значних виплат по відсоткам за кредити, а також може спровокувати банкрутство підприємства. АТ «Укрпошта» потребує диверсифікації джерел формування майна за рахунок активізації залучення саме довгострокового капіталу.

Аналіз коефіцієнтів ліквідності балансу демонструє відхилення показників ліквідності АТ «Укрпошта» від нормативних показників протягом всього періоду дослідження.

Аналіз коефіцієнтів фінансової стійкості демонструє відхилення багатьох показників АТ «Укрпошта» від нормативних показників протягом всього

періоду дослідження, що обумовлює необхідність приділення уваги до фінансової стійкості підприємства і пошуку вирішення наявних проблем.

Аналіз ділової активності продемонстрував зниження показників всіх коефіцієнтів, протягом періоду дослідження. Це свідчить про те, що підприємству необхідно шукати шляхи підвищення своєї ділової активності.

Аналіз коефіцієнтів рентабельності АТ «Укрпошта» за 2019-2021 роки показав, що багато показників демонструвало негативну динаміку. Це свідчить про те, що підприємству необхідно шукати шляхи оптимізації своєї діяльності.

Аналіз фінансових результатів АТ «Укрпошта» у 2019 – 2021 роках показав зниження всіх видів фінансових результатів у період дослідження, окрім валового прибутку, що свідчить про проблеми підприємства з управлінням власним фінансовим станом.

Проведене дослідження управління фінансовим станом АТ «Укрпошта» допоможе у розробленні механізму та шляхів удосконалення процесу прийняття фінансових рішень, наведених у 3 розділі бакалаврської роботи, що зможуть поліпшити фінансовий стан на підприємстві, підвищити рівень його конкурентоспроможності.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ НА АТ «УКРПОШТА»

3.1. Розробка та запровадження механізму удосконалення управління фінансовим станом на досліджуваному підприємстві

Перехід до ринкової економіки вимагає від підприємств підвищення ефективності виробництва, конкурентоспроможності продукції та послуг на основі впровадження досягнень науково-технічного прогресу, ефективних форм господарювання і управління виробництвом. Оскільки одним з найголовніших завдань кожного підприємства є розробка і реалізація заходів, спрямованих на зростання його потенціалу і розширення можливостей здійснювати господарську діяльність на ринку [47]. Удосконалення фінансового стану на основі оцінювання має критичне значення для оптимізації фінансово-господарської діяльності суб'єктів підприємництва та виступає одним з головних елементів управління розвитком економічного потенціалу регіонів [46].

Результати аналізу фінансового стану підприємства надають відповіді на запитання, які найважливіші засоби слід застосовувати для поліпшення фінансового стану конкретного підприємства в конкретний період його діяльності. Під час виявлення у підприємства економічних проблем необхідним стає розгляд основних етапів ефективного управління фінансовим станом підприємства. А саме, виявлення та формулювання економічних рішень, щодо управління фінансовим станом підприємства, їх реалізація та аналіз ефективності прийнятих рішень.

Ефективність проведеного загального фінансового аналізу та адекватність кінцевих результатів поставленим завданням забезпечується доцільністю вибору інструментарію та обґрунтованістю такого вибору [43].

Таким чином важливу роль у покращенні фінансового стану АТ «Укрпошта» повинно грати формування ефективного механізму управління фінансовим станом, що включає в себе перелік напрямків розробки необхідних управлінських рішень.

Розкриємо можливості оптимізації ключових складових фінансового стану АТ «Укрпошта», що формують механізм удосконалення управління фінансовим станом на підприємстві-базі дослідження, як то: платоспроможність; фінансова стійкість; ліквідність; структура капіталу; грошові потоки.

Для покращання показників платоспроможності АТ «Укрпошта» доцільно реалізувати наступні заходи:

- оптимізувати запаси матеріалів, незавершених капітальних інвестицій, що має вплинути на перерозподіл обігових коштів підприємства, в результаті чого відбудеться збільшення величини ліквідних грошових коштів та зменшення величини неліквідних запасів;
- проаналізувати активи підприємства для виявлення недоліків у стані дебіторської заборгованості АТ «Укрпошта»;
- покращити планування подальшої фінансової діяльності та контролю виконання фінансових планів на всіх етапах реалізації послуг АТ «Укрпошта».

Оптимізація ліквідності АТ «Укрпошта» повинна реалізовуватись за допомогою оперативного механізму фінансової стабілізації як системи заходів, спрямованих, з одного боку, на зменшення фінансових зобов'язань, а з іншого, – на збільшення грошових активів, що забезпечують ці зобов'язання.

АТ «Укрпошта» варто сконцентрувати увагу на заходах, спрямованих на покращення фінансової стійкості і ліквідності підприємства.

Основні шляхи підвищення фінансової стійкості, що рекомендуються для АТ «Укрпошта»:

- підвищення ефективності використання основних засобів;
- підвищення інтенсивності використання оборотних активів;
- підвищення продуктивності праці;
- подальше збільшення обсягів реалізації поштових та інших послуг;
- зниження матеріальних операційних витрат;
- розширення ринку збуту, за рахунок надання нових послуг, виграшу конкурентної боротьби на національному ринку поштових послуг та виходу на ринки поштових послуг інших країн;
- залучення інвестицій (кредитів) та ін.

Щодо показників ліквідності, то АТ «Укрпошта» необхідно вживати заходи та враховувати фактори, що призведуть до їх підвищення.

Фактори, які призведуть до підвищення показників ліквідності АТ «Укрпошта»:

- зменшення величини поточних зобов'язань;
- збільшення вартості оборотних активів;
- зменшення вартості запасів (для поточної ліквідності);
- збільшення величини грошових коштів (для абсолютної ліквідності).

Отже, змінюючи прогнознi значення визначених складових показника ліквідності АТ «Укрпошта» може оптимізувати управління фінансовим станом.

АТ «Укрпошта», необхідно особливу увагу звернути на оптимізацію управління капіталом (структурою капіталу). Метою покращення управління структурою капіталу для АТ «Укрпошта» повинен бути пошук оптимального співвідношення між власним і позиковим капіталом, різними короткостроковими і довгостроковими джерелами його формування.

Оптимальна структура капіталу складається в результаті компромісу між досягненням максимально можливої економії на податках, обумовленої

залученням позикових коштів і додатковими витратами, пов'язаними з підвищенням ймовірності виникнення фінансових труднощів із зростанням частки позикового капіталу.

Не існує єдиного підходу до формування ефективного співвідношення власного і залученого капіталу, проте існує ряд важливих і взаємозалежних чинників, врахування яких дозволяє найбільш ефективно формувати і використовувати структуру капіталу на кожному підприємстві.

Чинники формування ефективного співвідношення власного і залученого капіталу для АТ «Укрпошта»:

- галузеві особливості господарської діяльності підприємства;
- стадія життєвого циклу підприємства;
- ефективність управління виробничим процесом на підприємстві;
- кон'юнктура товарного та фінансового ринків;
- рівень рентабельності активів та операційної діяльності;
- ставлення інвесторів та кредиторів до підприємства;
- рівень оподаткування прибутку;
- фінансовий менталітет менеджерів підприємства;
- ступінь концентрації власного капіталу, прагнення власників капіталу зберегти контрольний пакет акцій.

Управління капіталом підприємства передбачає формування оптимального обсягу фінансових ресурсів у необхідному обсязі для забезпечення безперебійної діяльності підприємства при максимально можливому задоволенні очікування власників щодо віддачі інвестованих коштів [30].

Тобто можна зробити висновок, якщо збільшення величини позикового капіталу спочатку призводить до підвищення рентабельності власного капіталу, то при подальшому його збільшенні рентабельність власного капіталу може навпаки зменшуватись. Тобто АТ «Укрпошта» необхідно весь час слідкувати за

співвідношенням власного та позикового капіталу та намагатися досягнути оптимальної пропорції їх співвідношення, щоб в результаті отримати максимальний рівень рентабельності власного капіталу.

Ще одним напрямком покращання фінансового стану АТ «Укрпошта» повинно бути збільшення грошових коштів на розрахунковому рахунку підприємства, що збільшить коефіцієнт абсолютної ліквідності і дозволить підприємству брати довго- і короткострокові позики в банку для фінансування поточної діяльності, які видаються лише платоспроможним підприємствам, в яких коефіцієнт абсолютної ліквідності відповідає нормі.

Збільшення грошових коштів можна забезпечити за рахунок реалізації зайвих виробничих і невиробничих фондів, здачі їх в оренду.

Одним з основних шляхів покращення фінансового стану для АТ «Укрпошта» повинно бути збільшення вхідних та зменшення вихідних грошових потоків. Графічно цей процес представлено на рисунку 3.1:

Рисунок 3.1 - Шляхи удосконалення фінансового стану АТ «Укрпошта», методом збільшення вхідних та зменшення вихідних грошових потоків

Як бачимо з рисунку 3.1, збільшення та зменшення грошових потоків, шляхом прийняття ефективних рішень з управління фінансовою діяльністю обумовлює збільшення наявного грошового капіталу та завдає значний вплив на подальшу фінансову діяльність АТ «Укрпошта».

Отже, правильно вжитий ефективний фінансовий захід дає змогу не лише стабілізувати фінансовий стан підприємства а, насамперед, робить значний крок для суттєвого поліпшення фінансового стану підприємства в цілому. Однак, АТ «Укрпошта», окрім механізму удосконалення управління фінансовим станом повинно звернути увагу на розробку та запровадження відповідних оптимізаційних заходів.

3.2. Комплекс заходів покращення фінансового стану на АТ «Укрпошта»

Підприємство-база дослідження потребує розробки та реалізації комплексу оптимізаційних заходів в межах покращення власного фінансового стану. Варто сформуванати перелік заходів щодо підтримки фінансового стану підприємства на високому рівні:

- системний та безперервний аналіз фінансового стану та результатів діяльності АТ «Укрпошта»;
- оптимізація структури витрат та джерел їх формування;
- розробка та впровадження фінансових стратегій;
- аналіз складових собівартості продукції та визначення шляхів її зниження;
- підтримка конкурентоспроможності поштових послуг;
- розробка заходів щодо попередження кризових ситуацій;
- стимулювання збільшення вхідних грошових потоків;

- оптимізація розподілу прибутку;
- розробка заходів щодо зниження зовнішньої вразливості АТ «Укрпошта» в умовах економічних викликів.

Для реалізації цілей, «АТ Укрпошта» потрібно реалізувати наступні стратегічні проекти, такі як:

1. Модернізація логістичної мережі – будівництво або оренда автоматизованих хабів та регіональних депо, а також впровадження системи автоматизації процесів логістики.

2. Запуск пересувних відділень поштового зв'язку замість неавтоматизованих стаціонарних відділень у малих населених пунктах (близько 2 500 пересувних відділення).

3. Модернізація ІТ-інфраструктури – імплементація нової «Фронт»-системи, ERP та CRM.

4. Розвиток кур'єрської доставки, встановлення мережі поштоматів (у разі успішного пілотного проекту), оновлення системи доставки, здійснюваної листоношами.

5. Розвиток фінансових послуг – купівля банку та надання повноцінних фінансових послуг.

6. Ефективне управління майном - продаж непрофільних активів та переїзд у сучасні сортувальні центри та депо, підвищення енергоефективності існуючих будівель.

7. Перегляд операційної моделі та можливий перехід до холдингової структури управління [54].

Реалізація наступних заходів обумовлює досконалий аналіз фінансового стану, перегляд альтернативних джерел фінансування та фінансової спроможності компанії в цілому реалізувати стратегічні проекти.

Фактор якості відіграє пріоритетне значення в сфері надання послуг поштового зв'язку. Враховуючи особливості сфери надання послуг, якість є

одним з найважливіших чинників, який визначає придатність послуги для споживачів.

Проте не всі поштові відділення в однаковій мірі підлягають користуванню з боку споживачів. Значною проблемою АТ «Укрпошта» є наявність значної кількості неприбуткових відділень.

Тому для початку потрібно проаналізувати, які поштові відділення АТ «Укрпошта» є не прибутковими і знайти альтернативний шлях їх використання:

1. У відділеннях площа, яких занадто велика для тих потужностей, які вони мають, необхідно частину площі здати в оренду;

2. Неприбуткові відділення з незначною площею – продати.

Це допоможе підприємству підвищити свої доходи і збільшити кількість вільних коштів (покращить ліквідність підприємства та мобільність активів), які в подальшому використовувати на розвиток підприємства (рисунок 3.2).

Рисунок 3.2 – Позитивний вплив зменшення кількості приміщень АТ «Укрпошта» на показники фінансового стану

Як ми бачимо з рисунку 3.2, альтернативне використання неприбуткових приміщень АТ «Укрпошта» позитивно впливає на показники фінансового стану компанії.

Оскільки АТ «Укрпошта» є пріоритетним роботодавцем в Україні, велика частка доходу йде на виплати заробітної плати працівникам. Проте сама компанія запропонувала альтернативний вихід з вирішення цієї проблеми.

У 2022 році запущено першу автоматичну (роботизовану) лінію з сортування посилок, що покращує покращено не лише показник швидкості, але й точність сортування. Завдяки впровадженню 1-го конвеєру на 64 напрями, швидкість обробки дрібних посилок збільшилась з 400 штук за годину до 8 000. Лише 1 смуга може сортувати 150 тис. посилок на добу. Це у 8 разів більше перевищує швидкість сортування посилок працівниками вручну.

Позитивний результат запровадження пілотного проекту потребує активізації розгляду варіанту повного переходу на автоматизований режим сортування по всій країні до кінця 2024 року.

Враховуючи основні тенденції розвитку поштової галузі в Україні, важливим кроком щодо покращення фінансового стану АТ «Укрпошта» є встановлення поштоматів, що забезпечить мінімізацію витрат на персонал, зменшить час на отримання замовлення та підвищить економічну ефективність компанії.

Поштомат, це так звана шафа, у яку кур'єри поштової служби доставляють листи та посилки, а споживачі можуть забрати їх цілодобово та без вихідних, на відміну від поштових відділень, які мають вихідний у неділю та зазначений час роботи.

Така послуга користується великою популярністю у конкурента АТ «Укрпошта» - Нової пошти, що зараз масштабує їх у житлових будинках та біля супермаркетів, проте ще є незаповнена ніша, де можна встановити поштомати для АТ «Укрпошта».

Важливо зауважити, що поштомати не є повною заміною звичайної пошти. Проте поштомати більш безпечний та надійний спосіб доставки, у порівнянні зі звичайними поштовими скриньками.

Поштомати дозволяють не лише зменшити витрати на людський ресурс та оренду приміщень для відділень, а й мінімізують контакт отримувачів з персоналом АТ «Укрпошта», що є вкрай важливим в умовах постпандемійного розвитку поштової галузі країни та світу.

Запровадження пошто матів дозволить АТ «Укрпошта»: збільшити кількість клієнтів та обсяги доходів від реалізації поштових послуг; оптимізувати витрати на реалізацію послуг, адміністративні витрати та витрати на збут; збільшити всі види фінансових результатів, у тому числі чистий прибуток.

Укрпошта має додаток для клієнтів, у якому можна відстежувати посилки, прораховувати вартість, тощо. Для того, щоб запровадити поштомати необхідно створити новий розділ у додатку для того, щоб біля поштомату можна було його «відкрити» через блютуз-підключення та забрати посилку.

Базовий функціонал додатку «Укрпошта»:

- відстеження відправлень та автоматичне сповіщення про зміну статусу;
- пошук найближчих відділень;
- пошук індексів;
- розрахунок вартості міжнародних відправлень і відправлень по Україні;
- оформлення відправлень;
- грошові перекази;

Додаток користується попитом серед споживачів поштових послуг, проте середня оцінка за користування 2 з 5, оскільки споживачі скаржаться на технічні проблеми. Оцінка якості використання додатку зображена на рисунку 3.4

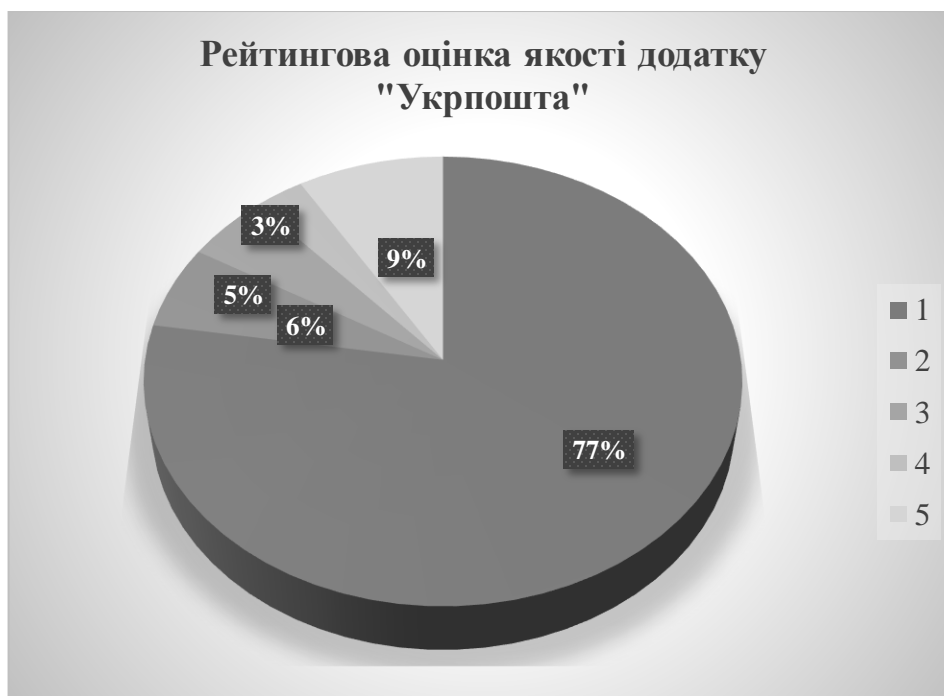

Рисунок 3.3 – Рейтингова оцінка якості додатку «Укрпошта»

Як видно з рисунка 3.3, мобільний додаток «Укрпошта» потребує суттєвої технічної модернізації в цілому та особливо перед впровадженням нової категорії послуг, оскільки якість надання послуги залежить саме від технічної частини.

Одним з елементів формування стратегії є встановлення тестового поштомоту у одному з житлових комплексів м. Запоріжжя. Встановлення тестового поштомоту допоможе проаналізувати доцільність ідеї, відповідно до планового результату у теоретичному розумінні та наявного результату у практичному відношенні і буде відбуватися у декілька етапів. Схема впровадження тестового поштомоту зображена на рисунку 3.4.

Як бачимо з рисунку 3.4, такий тестовий період надасть можливість перевірити ефективність та прибутковість поштомотів в цілому та зрозуміти, чи доцільно вводити таку послугу на широкий масштаб [15].

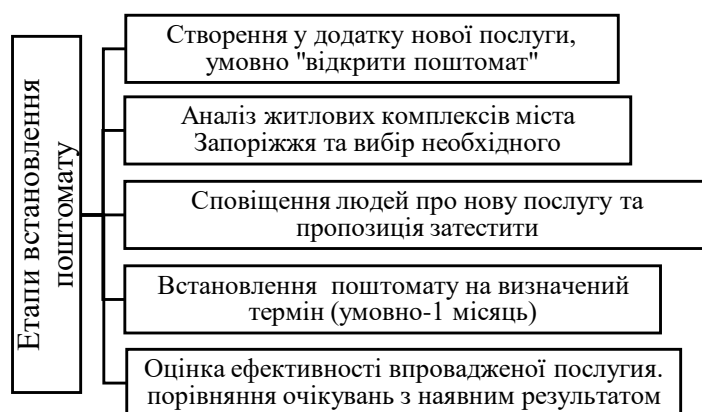

Рисунок 3.4 – Етапи впровадження нової послуги поштоводів «Укрпошта»

Як показав фінансовий аналіз, велику частку категорії витрат займають витрати на собівартість продукції. Перелік альтернативних рішень, стосовно зменшення витрат зображено на рисунку 3.5.

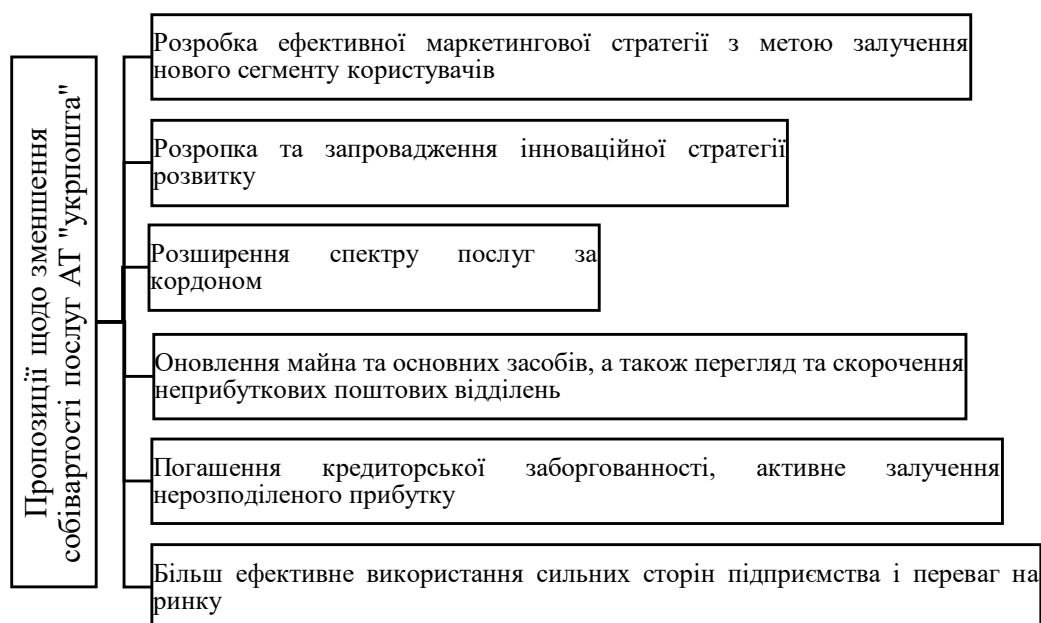

Рисунок 3.5 – Пропозиції щодо зменшення собівартості послуг АТ «Укрпошта»

Як бачимо з рисунку 3.5, перераховані варіанти спрямовані на усунення економічних проблем та пошук нових джерел збуту поштових послуг підприємства-бази дослідження.

Важливим напрямом покращення фінансового стану для підприємства-бази дослідження повинно стати партнерство. Серед партнерів АТ «Укрпошти» варто відзначити Європейський інвестиційний банк реконструкції та розвитку, поштових операторів Європи, Азії та США. Тому важливим кроком для досягнення економічного балансу є гармонічні партнерські відносини, а також розвиток компанії. АТ «Укрпошта» слід розвиватися не лише, як національному оператору, а й у напрямку міжнародної доставки, розширювати ринок доставки та збільшувати обсяги наданих послуг [21].

Яскравим прикладом взаємодії з міжнародним партнером є співпраця АТ «Укрпошта» з DHL Express, світовим лідером у сфері міжнародної авіа експрес-доставки вже на протязі 15 років. Користувачі послуги отримують зручне оформлення посилок, короткі терміни доставки товару в будь-яку точку світу за спеціальними тарифами.

Клієнти Укрпошти можуть відправити документи у 50 відділеннях, а отримати товари у поштамтах Києва, Львова, Дніпра, Одеси та Харкова. З метою підтримання партнерства та розширення спектра послуг, встановлення поштоматів у великих містах ще раз підтверджує важливість введення запропонованої новації.

Для сфери поштових послуг важливу роль відіграє проблема логістики, оскільки до оцінки якості надання поштових послуг, насамперед, відносять фактичний час з моменту надання відправником замовлення до моменту отримання замовлення.

Насамперед для вдалого функціонування логістичної діяльності поштових послуг, логіст має:

- розробляти розкладів руху автотранспорту;
- встановлювати контроль за виконанням поштових маршрутів;
- своєчасно вносити зміни до систем GPS, IS PRO;

- встановити контроль за роботою підрозділів з питань організації перевезення пошти.

Виділення коштів на обслуговування, модернізацію та ремонт транспортних засобів, що становлять основу поштового бізнесу складає велику частину грошових відрахувань, тому оцінка наявного транспорту становить основу прийняття відповідних управлінських рішень.

Пропозиції щодо використання транспортних засобів, що беруть участь в логістичній сфері АТ «Укрпошта» наведено на рисунку 3.6.

Рисунок 3.6 – Пропозиції щодо використання транспортних засобів, що беруть участь в логістичній сфері АТ «Укрпошта»

Як бачимо з рисунку 3.6, існує декілька способів зменшення витрат на транспортні засоби, що беруть участь у діяльності компанії-базис дослідження.

Також великою статтею доходу АТ «Укрпошта» є продукція, яка продається в поштових відділеннях. Провівши аналіз, можна визначити, яка

продукція користується попитом у відвідувачів та розширити її асортимент комплементарними товарами, а також сезонними товарами. Та, відповідно зменшити кількість продукції, що не має попит у споживача.

Одним з основних шляхів покращення фінансово-економічної діяльності АТ «Укрпошта» повинна стати оптимізація його збутової політики. Графічно цей процес представлено на рисунку 3.7.

Рисунок 3.7 - Шляхи оптимізації збутової політики АТ «Укрпошта»

Як бачимо з рисунку 3.7 є декілька варіантів оптимізації збутової політики. Необхідним стає активізація маркетингової політики, що буде направлена на просування поштових послуг, які повинні мати високу якість та нижчу від середньогалузевої ціну, що буде свідчити про її конкурентоспроможність на ринку.

Також підприємство може попрацювати в напрямку розробки та виробництва нових видів поштових послуг, які могли б зацікавити покупців та зайняти свою нішу на ринку.

Ще одним напрямком, щодо покращення фінансового становища підприємства-базис дослідження буде оптимізація асортименту товарів, що реалізуються через поштові відділення. Яскравим прикладом попиту на продукцію був продаж поштових марок під час військового вторгнення в Україну. Поштову марку ввели в обіг 12 квітня. Її назва – слова українського прикордонника Романа Грибова острова Зміїний у відповідь російському

кораблю став символом спротиву військовій агресії РФ. За 5 днів «Укрпошта» продала 500 000 марок з російським кораблем.

Наступним заходом, що підвищить фінансовий стан компанії-базі дослідження є продаж «трендових» товарів у поштових відділеннях, або ж товарів, що будуть користуватися попитом серед споживачів поштових послуг.

Варто переглянути наявні товари у поштових відділеннях та вилучити ті, що не користуються попитом. Пропозиції щодо товару у відділеннях графічно подано на рисунку 3.8.

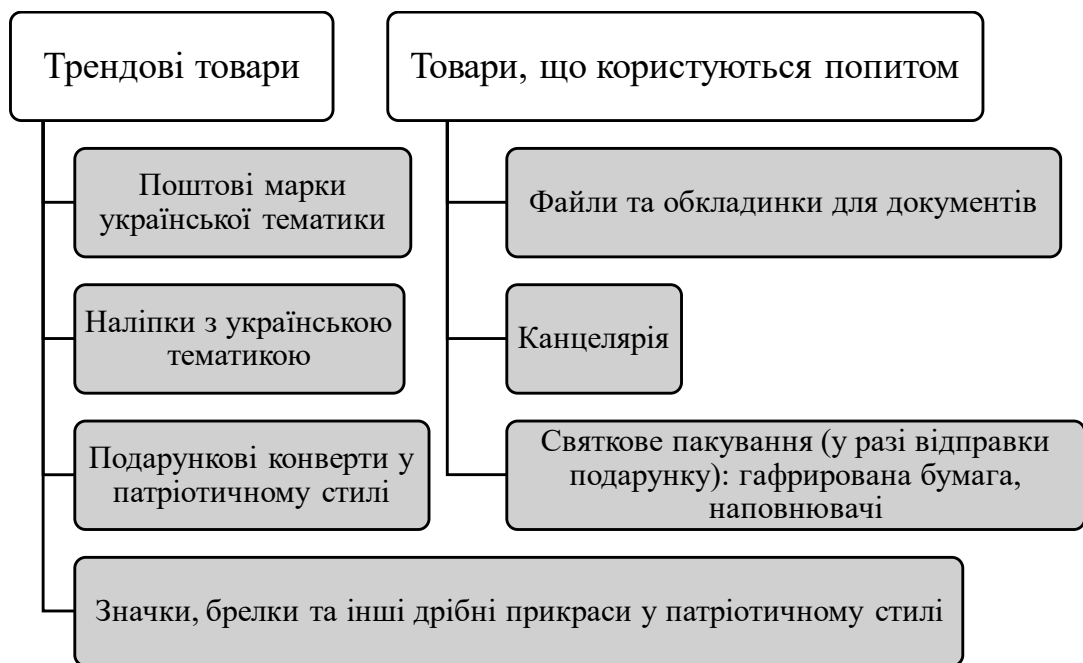

Рисунок 3.8 – Пропозиції щодо продажу товарів у відділеннях АТ «Укрпошта»

Як бачимо з рисунку 3.8, даний перелік товарів на думку автора може підвищити прибуток за рахунок збільшення продажів товарів у відділеннях.

Усі заходи, що запропоновані з метою поліпшення фінансового стану на підприємстві-базі дослідження мають підлягати систематичному контролю та аналізу.

Таким чином систематичний контроль за фінансовим станом АТ «Укрпошта» та оцінка ефективності його діяльності, дотримання запропонованих заходів щодо підтримки стабільного стану та прогнозування важливих для роботи підприємства показників дозволить укріпити становище підприємства на ринку та забезпечити позитивні довгострокові перспективи в його роботі [35].

Висновки до розділу 3

Підводячи підсумок проведеного у третьому розділі дипломної роботи дослідження, можна зазначити наступне.

Було доведено, що ефективність проведеного загального фінансового аналізу та адекватність кінцевих результатів поставленим завданням забезпечується доцільністю вибору інструментарію та обґрунтованістю такого вибору. Важливу роль у покращенні фінансового стану АТ «Укрпошта» має відігравати формування ефективного механізму управління фінансовим станом, що включає в себе перелік напрямків розробки необхідних управлінських рішень.

Розкрито можливості оптимізації ключових складових фінансового стану АТ «Укрпошта», що формують механізм удосконалення управління фінансовим станом на підприємстві-базі дослідження, як то: платоспроможність; фінансова стійкість; ліквідність; структура капіталу; грошові потоки.

Для покращання показників платоспроможності АТ «Укрпошта» було запропоновано реалізувати наступні заходи: оптимізувати запаси матеріалів, незавершених капітальних інвестицій, що має вплинути на перерозподіл обігових коштів підприємства, в результаті чого відбудеться збільшення величини ліквідних грошових коштів та зменшення величини неліквідних запасів; проаналізувати активи підприємства для виявлення недоліків у стані

дебіторської заборгованості АТ «Укрпошта»; покращити планування подальшої фінансової діяльності та контролю виконання фінансових планів на всіх етапах реалізації послуг АТ «Укрпошта».

Окремо було запропоновано шляхи оптимізації фінансової стійкості, ліквідності, оптимізації структури капіталу на АТ «Укрпошта», а також сформовано шляхи удосконалення фінансового стану підприємства-базиса дослідження, методом збільшення вхідних та зменшення вихідних грошових потоків

Було розроблено комплекс заходів покращення фінансового стану на АТ «Укрпошта», що було запропоновано базувати на наступному: оптимізація структури витрат та джерел їх формування; розробка та впровадження фінансових стратегій; аналіз складових собівартості продукції та визначення шляхів її зниження; підтримка конкурентоспроможності поштових послуг; розробка заходів щодо попередження кризових ситуацій; стимулювання збільшення вхідних грошових потоків; оптимізація розподілу прибутку; розробка заходів щодо зниження зовнішньої вразливості АТ «Укрпошта» в умовах економічних викликів.

Серед ключових заходів покращення фінансового стану на АТ «Укрпошта» було виділено: оптимізацію використання площ поштових відділень; автоматизацію процесів переробки поштових відправлень; запровадження поштоматів; удосконалення Додатку підприємства у Інтернеті; розвиток партнерських відносин зі світовими лідерами поштової галузі; оптимізацію використання транспортних засобів, що беруть участь в логістичній сфері підприємства; оптимізацію збутової політики.

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

Основною метою бакалаврської роботи було удосконалення управління фінансовим станом АТ «Укрпошта» в сучасних економічних умовах на базі аналізу за рахунок розробки комплексу оптимізаційних заходів.

Відповідно до мети бакалаврської роботи були виділені головні завдання: дослідити сутність та теоретичну характеристику фінансового стану підприємства, визначити місце та роль управління фінансовим станом в системі управління підприємством, визначити методичні аспекти аналізу фінансового стану в межах управління суб'єктом підприємництва, надати організаційно – економічну характеристику АТ «Укрпошта», провести оцінку управління фінансовим станом АТ «Укрпошта» в сучасних умовах економічних обмежень, розробити механізм удосконалення управління фінансовим станом на АТ «Укрпошта» та розробити комплекс заходів покращення фінансового стану на досліджуваному підприємстві.

Були опрацьовані теоретичні та методичні основи управління фінансовим станом суб'єкта господарювання та погляди різних авторів на трактування таких понять, як «управління», «фінансовий стан», «управління фінансовим станом підприємства». Було визначено місце та роль управління фінансовим станом в системі управління підприємством, що допомогло розібратися в сутності управління фінансовим станом на підприємстві. Було викладено інформацію про об'єкт, суб'єкт, мету, завдання, принципи управління, інформаційне забезпечення процесу управління фінансовим станом та основні вимоги до ведення фінансової звітності підприємства.

Було виділено два рівні управління фінансовим станом підприємства: оперативний та стратегічний рівень, три основні типи моделей, які застосовуються найчастіше у процесі аналізу фінансового стану підприємства та шість основних прийомів проведення фінансового аналізу на підприємстві.

Визначено класифікацію за економічною сутністю основних показників фінансового стану на наступні групи індикаторів: коефіцієнти ліквідності, коефіцієнти платоспроможності, коефіцієнти рентабельності, коефіцієнти ділової активності.

АТ «Укрпошта» є національним оператором, що функціонує на ринку поштового зв'язку України. Організаційна структура підприємства складається з двох рівнів та побудована за функціональними напрямками.

Завдяки аналізу ключових показників, можливим було зробити висновок, що Тенденції розвитку підприємства є неоднорідними, оскільки деякі з показників фінансово-господарської діяльності АТ «Укрпошта» за 2019-2021 роки демонструють позитивну динаміку, а деякі – негативну.

Було проведено оцінку переваг і недоліків АТ «Укрпошта» на основі порівняння ключових характеристик його діяльності з ключовими характеристиками діяльності основного конкурента – ТОВ «Нова Пошта». З проведеної оцінки було видно, що ТОВ «Нова Пошта випереджає свого головного конкурента, за такими показниками як кількість відділень, терміни виконання послуг, проте програє за встановленими тарифами.

Горизонтальний і вертикальний аналіз активів АТ «Укрпошта» за 2019-2021 роки продемонстрував проблеми з управління активами, на які варто звернути увагу, збільшення поточної дебіторської заборгованості та нерациональне розподілення активів. Горизонтальний і вертикальний аналіз пасивів АТ «Укрпошта» за 2019-2021 роки продемонстрував проблеми підприємства з управління пасивами, особливо суттєве збільшення короткострокових кредитів банків та розмірів кредиторської заборгованості. Наведена ситуація є негативною для подальшої економічної діяльності підприємства. АТ «Укрпошта» потребує диверсифікації джерел формування майна за рахунок активізації залучення саме довгострокового капіталу.

Аналіз коефіцієнтів ліквідності та коефіцієнтів фінансової стійкості демонструє відхилення від нормативних показників протягом всього періоду дослідження, що обумовлює необхідність приділення значної уваги до пошуку шляхів вирішення наявних проблем. Аналіз ділової активності продемонстрував зниження показників всіх коефіцієнтів, протягом періоду дослідження. Ця негативна тенденція свідчить про те, що підприємству необхідно шукати шляхи підвищення своєї ділової активності.

Багато показників в аналізі коефіцієнтів рентабельності АТ «Укрпошта» за 2019-2021 роки продемонстрували негативну динаміку. Це свідчить про те, що підприємству необхідно шукати шляхи оптимізації своєї діяльності. Аналіз фінансових результатів АТ «Укрпошта» у 2019 – 2021 роках показав зниження всіх видів фінансових результатів у період дослідження, окрім валового прибутку, що свідчить про проблеми підприємства з управлінням власним фінансовим станом.

На основі вищенаведеної діагностики управління фінансовим станом на АТ «Укрпошта» слід зазначити, що важливу роль у покращенні фінансового стану відіграє формування ефективного механізму управління фінансовим станом, що включає в себе перелік напрямків розробки необхідних управлінських рішень. Ключові складові фінансового стану АТ «Укрпошта», що формують механізм удосконалення управління фінансовим станом: платоспроможність; фінансова стійкість; ліквідність; структура капіталу; грошові потоки.

Було запропоновано шляхи оптимізації фінансової стійкості, ліквідності, оптимізації структури капіталу на АТ «Укрпошта», а також сформовано шляхи удосконалення фінансового стану підприємства-базис дослідження, методом збільшення вхідних та зменшення вихідних грошових потоків

Було розроблено комплекс заходів покращення фінансового стану на АТ «Укрпошта»: перегляд структури витрат та основні джерела їх формування;

розробка та впровадження ефективних фінансових стратегій; підтримка рівня конкурентоспроможності наданих поштових послуг; розробка заходів щодо стимулювання фінансової діяльності АТ «Укрпошта» в умовах економічних викликів.

Серед ключових заходів покращення фінансового стану на АТ «Укрпошта» було виділено такі основні: оптимізацію збутової політики підприємства, оптимізацію використання площ поштових відділень; автоматизацію процесів переробки поштових відправлень; запровадження поштоматів; удосконалення Додатку підприємства, розвиток партнерських відносин зі світовими лідерами поштової галузі; оптимізацію та перегляд альтернативних шляхів використання транспортних засобів, що беруть участь в логістичній сфері підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Августин Р., Демків І. Стратегічно-тактичний інструментарій управління фінансовою стійкістю і платоспроможністю підприємства. *Modeling the Development of the Economic Systems*. 2022. №3. С. 121-126.
2. Аверіна М.Ю. Аналіз та оцінка фінансового стану підприємства: шляхи покращення. *Актуальні проблеми економіки*. 2012. №9. С. 92-100.
3. АТ «Укрпошта». Офіційний сайт. Звіт про управління акціонерного товариства «Укрпошта». 2020. URL: https://www.ukrposhta.ua/ua/richni-zvity?_ga.
4. АТ «Укрпошта». Офіційний сайт. Звіт про управління АТ «Укрпошта» за 2021 рік. URL: https://www.ukrposhta.ua/ua/richni-zvity?_ga.
5. АТ Укрпошта. Офіційний сайт. URL: <https://www.ukrposhta.ua/ua/news/57510-za-jakistju-ekspres-dostavki-mizhnarodnih-vidpravlen-ems-ukrposhta-stala-2-goju-S>.
6. АТ «Укрпошта». Офіційний сайт. Тарифи на послугу з пересилання відправлень «Укрпошта Експрес».
URL: https://www.ukrposhta.ua/doc/tariffs/taryfy_ekspres_01_04_2023.pdf.
7. АТ «Укрпошта». Офіційний сайт. Фінансова звітність відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності та звіт незалежного аудитора.
URL: https://www.ukrposhta.ua/ua/richni-zvity?_ga.
8. Аналіз банківської діяльності: підручник. / за ред. А. М. Герасимович, М. Д. Алексеєнко, І. М. Парасій-Вергуненко. Київ: КНЕУ, 2004. 599 с.
9. Андрусак А. О. Управління потенціалом підприємства АТ «Укрпошта»: кваліф. роб. освіт. ступ. бакалавр: Національний університет «Києво-Могилянська академія». Київ, 2022. 86 с.
10. Базилінська. О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика: навч. посіб. / за ред. О.Я. Базилінська. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 328 с.
11. Бланк І. О. Управління фінансами підприємств і об'єднань : підручник / за ред. І.О Бланк, Г. В. Ситник. Київ: КНТЕУ, 2006. 780 с.

12. Білик М.Д., Павловська О.В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / за ред. М.Д. Білик, О.В. Павловська. Київ: КНЕУ, 2005. 592 с.
13. Бойчик І. М. Економіка підприємства : навч. посіб. / за ред. І. М. Бойчик., вид. 2-ге, доп. і перероб. Київ: Атіка, 2007. 528 с.
14. Бухгалтерський баланс та його аналіз. / за ред. Н.А. Добрянська., Т.С. Поліщук. *Ефективна економіка*. 2015. №10.
URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4367#:~:text2>.
15. Глухенька Н.К. Формування асортиментної стратегії підприємства в умовах змін: кваліф. роб. освіт. ступ. магістр: Національний університет «Києво-Могилянська академія». Київ, 2021. 114 с.
16. Господарський кодекс України: ст. 62, ч. 3. Офіційний сайт ВР України.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.
17. Грідчина М.В. Фінансовий менеджмент: курс лекцій / М. В. Грідчина. Київ: ДП Вид. дім «Персонал», 2012. 268 с.
18. Денисенко М.П. Основні аспекти оцінки фінансового стану підприємств. *Агросвіт*. 2015. №10. С. 1-6.
19. Деркач О.В. Проблеми аналізу фінансового стану підприємства. *Ефективна економіка*. 2011. №1.
20. Драч І.І. Феномен управління в умовах трансформації освіти. *Теорія та методика управління освітою*. 2012. №9. URL:
https://lib.iitta.gov.ua/6860/1/%D0%A1%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F_3_%D0%86.%D0%94%D1%80%D0%B0%D1%87.pdf.
21. Єрмакова О.М. Удосконалення методів оцінки фінансового стану підприємства в сучасних умовах (на прикладі ТОВ "АВ МЕТАЛ ГРУП"): кваліф. роб. освіт. ступ. магістр: ДНУЗТ ім. академіка В. Лазаряна. Дніпро, 2021. 99 с.

22. Жураківський В.О. Шляхи зниження собівартості продукції підприємства: кваліф. роб. освіт. ступ. бакалавр: Національний авіаційний університет. Київ, 2021. 102 с.
23. Загальні вимоги до фінансової звітності. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. Factor. 2022. №5. URL: <https://i.factor.ua/ukr/law-70/section-393/article-20769/>.
24. Заюкова М.С. Теоретичні аспекти дефініції "Фінансовий стан підприємства". *Науковий огляд*. 2017. №5.
25. Ізмайлова К.В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / за ред. К.В. Ізмайлова. Київ: МАУП, 2001. 218 с.
26. Карачарова К. А. Сутність та особливості управління фінансовим станом підприємства. / К. А. Карачарова, Л. В. Наливайко. *Економічний аналіз* : зб. наук. праць / В. А. Дерій. Тернопіль : Вид.- поліграф. центр ТНЕУ "Економічна думка", 2016. Т. 23. № 2. С. 126-130.
27. Кірейцев Г.Г. Фінансовий менеджмент: Конспект лекцій. Житомир: ЖІТІ, 2001. 440 с.
28. Князева О. А. Стратегічні напрямки розвитку поштового зв'язку України. *Актуальні проблеми економіки*. 2016. № 10. С. 88-97.
29. Кобилецький В. Р. Словник економічних показників: період операційного циклу. *AnalizUa*. 2022. №5. URL: <https://analizua.com/slovnik-ekonomichnikh-terminiv/321-period-operatsijnogo-tsiklu>
30. Корж Н.В. Управління фінансовим капіталом корпорації. Наукові праці НУХТ 2015. Т. 21. № 3. С. 122-132.
31. Кромаренко Г.О. Фінансовий аналіз і планування. Київ: Центр навчальної літератури, 2003. 224 с.
32. Лазеба Є. С. Основні функції управління підприємством та їх взаємозв'язок. *Агросвіт*. 2012. №14. С.81-85.

33. Мальнєва В.Л. Стан розвитку ринку послуг поштового зв'язку України. Вісник СНТ ННІ Бізнесу і Менеджменту ХНТУСГ. Вип.1. 2020. URL: <https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789pdf>.
34. Михайловська О.В., Філіпова Н.В., Ладонько Л.С., Ткаленко Н.В. Аналіз теоретичних підходів до визначення сутності складових дефеніцій публічного управління та адміністрування. *Університетські наукові записки*. 2016. №58. С. 241-253.
35. Набатова Ю. О., Чорненко О. С. Шляхи та напрямки поліпшення фінансової діяльності суб'єкта господарювання. *Ефективна економіка*. 2018. №11. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2018/78.pdf.
36. Національний банк України. Офіційний сайт. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/obsyagi-kasovih-ovorotiv-bankiv-i-strukturi-nadhodjen-ta-vidatki-v-gotivkovoyi-grivni-za-9-misyatsiv-2021-roku>.
37. «Нова пошта». Офіційний сайт. URL: https://novaposhta.ua/o_2.
38. Овчиннікова Т.В. Еволюція теорії менеджменту в українській економічній думці як пошук ефективних методів управління людською діяльністю. Львів: ІІІТ при Національному університеті "Львівська політехніка", 2006. С. 47-52.
39. Основи менеджменту: конспект лекцій / за заг. ред. Т.В. Лазоренко; уклад. С.О. Пермінова. Київ : КІІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 166 с.
40. Отенко І. П. Фінансовий аналіз: навч.посіб. / за ред. І. П. Отенко, Г. Ф. Азаренков. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 156 с.
41. Паньків М. Про сучасні ринки, майбутні зміни і давні обіцянки "Укрпошти". *Економічна правда*. 2014, травень. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2014/05/26/457821/>.
42. Пітінова А.О. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства: сутність і необхідність / А.О. Пітінова. Молодіжний науковий вісник УАБС НБУ, Серія: Економічні науки. 2013. № 4. С. 379-389.

43. Поддєрьогін А. М. Фінанси підприємства: підручник. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Київ: КНЕУ, 2005. 384 с.
44. Подольська В. О., Яріш О. В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / за ред. В. О. Подольська, О. В. Яріш. Київ: Центр навчальної літератури, 2007. 354 с.
45. Пономаренко Є.Д. Фінансовий аналіз: конспект лекцій. Київ: Либідь, 2010. 123 с.
46. Пономарьова К.С. Удосконалення фінансового стану підприємства як складова управління розвитком економічного потенціалу регіону. Збірник тез доповідей всеукраїнської науково-практичної конференції «Проблеми управління економічним потенціалом регіонів». Запоріжжя : ЗНУ, 2023. С. 69-71.
47. Пономарьова К.С. Управління фінансовим станом як одна з основних підсистем управління підприємством. «Молода наука-2023»: у 5 т. Запоріжжя : ЗНУ, 2023. Т.1. С.53-55.
48. Попович П. Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання. Тернопіль: Економічна думка, 2004. 415 с.
49. Приходько Н.І. Поняття фінансового стану підприємства: деякі аспекти його визначення. *Фізична інженерія поверхні*. 2010. Т. 8. №2. С. 188-190.
50. Степаненко О.В., Єршова Н.Ю. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства: сучасні підходи. *Обліково-аналітичне забезпечення інноваційної трансформації економіки України*: матеріали XIII всеукр. наук.-практ. конф., м. Одеса, 30-31 травня. 2019. Одеса, 2019. С.133-134.
51. Татарин Т.І. Управління фінансовими ресурсами підприємства: кваліф. роб. освіт. ступ. магістр: Тернопільській національний економічний університет. Тернопіль, 2017. 105 с.
52. Тіхонов А.В. Менеджмент. / А.В. Тіхонов. Київ: КНЕУ, 2008. 386 с.
53. Ткаченко Є.Ю., Фатюха В.В. Фінансова стійкість підприємства: сутність та основи управління. *Гроші, фінанси і кредит*. 2021. №56. С. 129-134.

54. Торшин Є.О. Інформаційна база аналізу показників фінансового стану підприємств за національними та міжнародними стандартами фінансової звітності. *Економіка та управління підприємствами*. 2017. Вип. 20. С. 65-70.
55. Файоль А. Вчення про управління. / упоряд. І.О. Слепцов; пер. Л. І. Козій, М. І. Матрохіна. Київ: Либідь, 1993. 304 с.
56. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / за заг. ред. К. В. Васьківська. Львів: «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2017. 236 с.
57. Черниш С.С. Проблеми застосування методик аналізу фінансового стану на вітчизняних підприємствах. *Інноваційна економіка*. 2012. № 5. С. 142-146.
58. Шеремет А.Д. Методика фінансового аналізу діяльності комерційних організацій. Київ. 2008. 208 с.
59. Шиян Д. В., Строченко Н. І. Фінансовий аналіз: навч. посібник. /за ред. Д. В. Шиян. Київ: А.С.К., 2003. 240 с.
60. Яцух О.О., Захарова Н.Ю. Фінансовий стан підприємства та методика його оцінки. *Економіка і управління*. 2018. Т. 29(68). №3. URL: http://econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2018/29_68_3/35.pdf.

ДОДАТКИ

Таблиця А.1 - Групи показників оцінки фінансового стану підприємства.

1	2
Показник оцінки фінансового стану	Зміст
Оцінка майнового стану	Показник фінансового стану підприємства, за допомогою якого оцінюється склад, структура та динаміка майна, а також джерела формування капіталу. Аналіз майнового стану може проводитися на основі використання форми І «Баланс» як без зміни (об'єднання) статей, так і шляхом побудови скороченого аналітичного балансу. Скорочений аналітичний баланс утворюється шляхом об'єднання в окремі групи однорідних за економічним змістом статей балансу і доповнення його відповідними показниками, що характеризують зміни у майновому стані підприємства (на основі використання прийомів горизонтального і вертикального аналізу).
Оцінка фінансової стійкості	Характеризує ступінь фінансової залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування і свідчить про його плато- і кредитоспроможність. При аналізі фінансової стійкості підприємства, слід враховувати наступні критерії: <ul style="list-style-type: none"> – власники підприємства віддають перевагу допустимому за аналітичним плануванням зростанню частки позикових коштів; – кредитори – навпаки частіше за все співпрацюють із суб'єктами господарювання з високою часткою власного капіталу. Щоб проаналізувати фінансову стійкість підприємства, слід розрахувати комплекс відносних показників. Серед найбільш значущих показників фінансової стійкості вважається коефіцієнт автономії, що демонструє частку власного капіталу підприємства у загальній сумі коштів, залучених у його економічну діяльність. Чим вищим є значення цього показника, тим вище вважається рівень фінансової стійкості підприємства, відповідно тим більше його незалежність від впливу зовнішніх джерел фінансування. Мінімальне (нормативне) значення цього коефіцієнта становить 0,5. Вагоме значення також має коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами, який є індикатором здатності підприємства фінансувати оборотні активи за рахунок власних фінансових ресурсів. Високе значення коефіцієнта свідчить про фінансову стійкість підприємства і здатність проводити активну діяльність навіть в умовах відсутності доступу до позикових коштів і зовнішніх джерел фінансування.
Оцінка ліквідності підприємства	Для оцінки ступеня ліквідності підприємства використовують відносні показники ліквідності, що вирізняються переліком ліквідних засобів, які використовують для погашення короткотермінових зобов'язань. Залежно від того, які види оборотних активів беруть участь у розрахунок, виокремлюють різні показники ліквідності. Найчастіше при оцінці ліквідності використовують коефіцієнт абсолютної, швидкої та загальної ліквідності (коефіцієнт покриття).

Продовження додатку А
Продовження таблиці А.1

1	2
Оцінка прибутковості підприємства	Прибутковість – це відносний показник, що вимірюється в коефіцієнтах або відсотках. Перевагою показників прибутковості порівняно з показниками прибутку є більш широкі можливості порівняння. Позитивним для підприємства є зростання цих показників, що надає можливості для подальшого успішного розвитку.
Оцінка ділової активності	<p>Характеризує усю сукупність задіяних можливостей підприємства, стосовно просування на ринках його продукції, праці, капіталу.</p> <p>Оцінку ділової активності здійснюють за двома напрямками:</p> <p>1) ступінь виконання плану за основними показниками, забезпечення заданих темпів їх зростання;</p> <p>2) рівень ефективності використання ресурсів підприємства.</p> <p>Найбільш істотно рівень ділової активності підприємства демонструють показники оборотності, що показують кількість чистої виручки на одиницю фінансових ресурсів або активів. Нормативних значень для показників ділової активності не встановлено. Загалом, чим коротшими є строки обертання окремих видів активів, тим швидше вивільняються кошти і розширюються можливості, щодо їх подальшого використання на підприємстві. Стосовно термінів погашення дебіторської та кредиторської заборгованості слід відзначити, що за відсутності нормативних значень бажано, щоб ці періоди приблизно відповідали одне одному, що свідчитиме про рівновагу у формуванні грошових потоків підприємства.</p>

Додаток Б

Таблиця Б.1 - Характеристика та обрахунок відносних показників фінансової стійкості.

Показник	Суть	Розрахунок	Нормативне значення
Коефіцієнт автономії	Частка власного капіталу в сумі джерел фінансування підприємства.	Власний капітал / Активи	$\geq 0,5$
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	Частка зобов'язань в сумі джерел фінансування підприємства	Зобов'язання / Активи	$< 0,5$
Коефіцієнт фінансової залежності	Скільки активів припадає на 1 грн. власного капіталу підприємства.	Активи / Власний капітал	1 – 2
Коефіцієнт фінансової стійкості	Частка стабільних джерел у фінансових ресурсах підприємства.	(Власний капітал + Довгострокові зобов'язання) / Активи	0,75 – 0,9
Коефіцієнт фінансового ризику	Обсяг зобов'язань, що припадають на 1 грн. власного капіталу.	Зобов'язання / Власний капітал	$< 0,7$
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	Якою часткою власного Капіталу підприємство може маневрувати, тобто спрямовувати в оборотні активи.	Власний оборотний капітал / Власний капітал	0,3 – 0,5
Коефіцієнт забезпеченості запасів власними оборотними коштами	Яка частка запасів фінансується за рахунок стабільних джерел.	Власні оборотні кошти / Запаси	0,5 – 0,8
Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власним оборотним капіталом	Часта стабільних джерел у фінансуванні оборотних активів.	Власні оборотні кошти / Оборотні активи	$\geq 0,1$
Індекс постійності активів	Частка власного капіталу, що йде на фінансування необоротних активів.	Необоротні активи / Власний капітал	Позитивно оцінюється зниження
Коефіцієнт покриття відсотків	Потенційна спроможність підприємства погасити позику та ступінь захищеності кредиторів від несплати процентних платежів.	(Прибуток до оподаткування + Витрати на виплату відсотків) / Витрати на виплату відсотків	> 1

Додаток В

Таблиця В.1 - Класифікація чинників впливу на фінансову стійкість підприємства за місцем виникнення.

Чинники	Класифікація	Зміст
Зовнішні	Економічні чинники	обсяг національного доходу та його динаміка; рівень інфляції; рівень стабільності податкової системи та ін.
	Стан ринкового середовища	рівень та тип конкуренції на ринку; місткість ринку; стан антимонопольного регулювання; динаміка попиту на продукцію або послуги підприємства; показники та інфраструктура фінансового ринку; стан та динаміка процентних ставок по банківським кредитам та депозитам; умови кредитування та ін.
	Демографічні	структура населення та трудових ресурсів; міграційні процеси; динаміка рівня реальних доходів населення; показники зайнятості та безробіття.
	Політично-правові	стабільність діяльності уряду; зміни законодавства, державне регулювання економіки; державне регулювання конкуренції в галузі та ін.
	Технологічні	революційні технологічні зміни і відкриття останніх десятиліть; комп'ютеризація діяльності; нові види зв'язку, транспорту.
	Інші	стихійні лиха; форс мажорні обставини.
Внутрішні	Операційні	ефективність маркетингової та збутової діяльності; структура та динаміка поточних витрат; рівень використання та стан основних засобів; ефективність виробничого менеджменту; розмір та політика формування запасів підприємства; контроль якості продукції, стадія життєвого циклу продукції та підприємства.
	Інвестиційні	наявність інвестиційних проектів та інвестиційних ресурсів; показники інвестиційної активності підприємства; ефективність інвестиційного менеджменту.
	Фінансові	ефективність фінансової стратегії; структура та динаміка активів; структура та динаміка капіталу; вартість капіталу; частка позикового капіталу та ін.

Додаток Д

Таблиця Д.1 - Тарифи на послугу з пересилання відправлень «Укрпошта Експрес» у межах області [6].

Маса багажу	Сума у грн, з включенням ПДВ
до 0,25 кг включно	35
понад 0,25 кг до 0,5 кг включно	35
понад 0,5 кг до 1 кг включно	35
понад 1 кг до 2 кг включно	38
понад 2 кг до 5 кг включно	50
понад 5 кг до 10 кг включно	60
понад 10 кг до 15 кг включно	80
понад 15 кг до 20 кг включно	90
понад 20 кг до 30 кг включно	100
понад 30 кг до 100 кг включно	83,33 грн + (1,25 грн за фактичну вагу понад 30 кг)

Таблиця Д. 2 - Тарифи на послугу з пересилання відправлень «Укрпошта Експрес» у межах України [6].

Маса багажу	Сума у грн, з включенням ПДВ
до 0,25 кг включно	40
понад 0,25 кг до 0,5 кг включно	42
понад 0,5 кг до 1 кг включно	45
понад 1 кг до 2 кг включно	50
понад 2 кг до 5 кг включно	60
понад 5 кг до 10 кг включно	70
понад 10 кг до 15 кг включно	100
понад 15 кг до 20 кг включно	110
понад 20 кг до 30 кг включно	120
понад 30 кг до 100 кг включно	120 грн + (2.5 грн за фактичну х вагу понад 30 кг)

Баланс (Звіт про фінансовий стан) АТ «Укрпошта» за 2019 рік [7].

АТ «Укрпошта»
Баланс (Звіт про фінансовий стан)
 Усі суми наведені у тисячах гривень

Підприємство: АТ «Укрпошта»
 Територія: Україна, м. Київ, Шевченківський р-н
 Організаційно-правова форма господарювання: Державна акціонерна компанія (товариство)
 Вид економічної діяльності: Діяльність національної пошти
 Середня кількість працівників: 64 655
 Адреса, телефон: вул. Хрещатик 22, Київ
 Одиниця виміру: тис. грн., без десяткового знаку
 Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
 за Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за Міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Актив	Прим.	форма № 1	Код за ДКУД	1801001
		Код рядка	31 грудня 2018 р.	31 грудня 2019 р.
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи		1000	28 402	25 037
первісна вартість		1001	119 063	119 590
амортизація		1002	(90 661)	(94 553)
Незавершені капітальні інвестиції	9	1005	85 738	38 416
Основні засоби	9	1010	3 424 096	3 305 771
первісна вартість		1011	4 946 099	5 066 378
знос		1012	(1 522 003)	(1 760 607)
Інвестиційна нерухомість	9	1015	14 937	187 724
первісна вартість		1016	14 937	187 724
знос		1017	-	-
Інші фінансові інвестиції		1035	13 372	13 816
Довгострокова дебіторська заборгованість		1040	455	288
Відстрочені податкові активи		1045	-	-
Усього за розділом I		1095	3 567 000	3 571 052
II. Оборотні активи				
Запаси	10	1100	235 837	195 381
виробничі запаси		1101	159 774	123 546
незавершене виробництво		1102	1 081	2 606
готова продукція		1103	7 064	8 422
товари		1104	67 918	60 807
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	11	1125	158 358	275 050
первісна вартість		1125,1	183 982	307 690
резерв під знецінення		1125,2	(25 624)	(32 640)
Дебіторська заборгованість за розрахунками:				
за виданими авансами	11	1130	22 402	19 097
з бюджетом	11	1135	25 794	10 143
у тому числі з податку на прибуток		1136	-	-
з нарахованих доходів	11	1140	5 453	8 335
Інша поточна дебіторська заборгованість	11	1155	138 635	126 678
первісна вартість		1155,1	151 564	144 050
резерв під знецінення		1155,2	(12 929)	(17 372)
Грошові кошти та їх еквіваленти	12	1165	1 846 931	3 675 137
Готівка		1166	169 106	210 346
Поточні рахунки у банку		1167	1 677 825	3 464 791
Інші оборотні активи		1190	28 444	26 482
Усього за розділом II		1195	2 461 854	4 336 303
Баланс		1300	6 028 854	7 907 355

Продовження додатку Е

АТ «Укрпошта»
Баланс (Звіт про фінансовий стан)
Усі суми наведені у тисячах гривень

Баланс (Звіт про фінансовий стан) (продовження)

Пасив	Прим.	Код рядка	Форма № 1	Код за ДКУД	1801001
			31 грудня 2018 р.	31 грудня 2019 р.	
I. Власний капітал					
Зареєстрований (пайовий) капітал	14	1400	6 518 597		6 518 597
Ефект переоцінки при корпоратизації	14	1416	(5 254 038)		(5 254 038)
Нерозподілений прибуток		1420	1 003 366		1 287 116
Усього за розділом I		1495	2 267 925		2 551 675
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення					
Відстрочені податкові зобов'язання	28	1500	114 263		208 119
Довгострокові кредити банків		1510	-		-
Інші довгострокові зобов'язання	15	1515	72 328		196 745
Усього за розділом II		1595	186 591		404 864
III. Поточні зобов'язання і забезпечення					
Короткострокові кредити банків	15	1600	112 627		41 939
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	15	1610	65 993		98 902
товари, роботи, послуги	16	1615	541 590		541 110
розрахунками з бюджетом		1620	94 929		94 574
у тому числі з податку на прибуток		1621	14 329		124
розрахунками зі страхування		1625	36 285		49 526
розрахунками з оплати праці		1630	154 033		179 259
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами		1635	106 818		50 972
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з акціонером	14	1640	-		121 607
Нарахування та інші забезпечення	17	1660	330 188		424 173
Доходи майбутніх періодів	18	1665	364 277		401 630
Інші поточні зобов'язання	19	1690	1 767 598		2 947 124
Усього за розділом III		1695	3 574 338		4 950 816
БАЛАНС		1900	6 028 854		7 907 355

Затверджено до випуску та підписано 26 червня 2020 року.

Смілянський
Генеральний директор

М.Палій
Заступник генерального
директора з фінансових
питань

І. Куц
Головний бухгалтер

Продовження додатку Е

Баланс (Звіт про фінансовий стан). АТ «Укрпошта» за 2020 рік [3].

АТ «Укрпошта»
Баланс (Звіт про фінансовий стан)
 Усі суми наведені у тисячах гривень

Підприємство: АТ «Укрпошта»
 Територія: Україна, м. Київ, Шевченківський р-н
 Організаційно-правова форма господарювання: Державна акціонерна компанія (товариство)
 Вид економічної діяльності: Діяльність національної пошти
 Середня кількість працівників: 63 858
 Адреса, телефон: вуль. Хрещатик 22, Київ
 Одиниця виміру: тис. грн., без десяткового знаку
 Складено (зробити позначку "V" у відповідній клітинці):
 за Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за Міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Форма № 1

Код за ДКУД

1801001

Актив	Прим.	Код рядка	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2020 р.
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи		1000	26 037	18 695
первісна вартість		1001	119 590	115 114
амортизація		1002	(94 553)	(96 419)
Незавершені капітальні інвестиції	9	1005	38 416	65 889
Основні засоби	9	1010	3 305 771	3 410 581
первісна вартість		1011	5 066 378	5 401 367
знос		1012	(1 760 607)	(1 990 786)
Інвестиційна нерухомість	9	1016	187 724	117 377
первісна вартість		1016	187 724	120 829
знос		1017	-	(3 452)
Інші фінансові інвестиції		1035	13 816	17 925
Довгострокова дебіторська заборгованість		1040	288	209
Відстрочені податкові активи		1045	-	-
Усього за розділом I		1095	3 571 052	3 630 676
II. Оборотні активи				
Запаси	10	1100	195 381	225 554
виробничі запаси		1101	123 546	161 138
незавершене виробництво		1102	2 806	4 170
готова продукція		1103	8 422	11 518
товари		1104	60 807	48 728
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	11	1125	275 050	335 516
первісна вартість		1125.1	307 690	371 650
резерв під знецінення		1125.2	(32 640)	(36 134)
Дебіторська заборгованість за розрахунками:				
за виданими авансами	11	1130	19 097	24 818
з бюджетом	11	1135	10 143	17 207
у тому числі з податку на прибуток		1136	-	13 270
з нарахованих доходів	11	1140	8 335	8 785
Інша поточна дебіторська заборгованість	11	1155	126 878	97 356
первісна вартість		1155.1	144 050	118 956
резерв під знецінення		1155.2	(17 372)	(21 600)
Поточні фінансові інвестиції	12	1160	-	195 095
Грошові кошти та їх еквіваленти	12	1165	3 675 137	5 246 112
Готівка		1166	210 346	493 831
Поточні рахунки у банку		1167	3 464 791	4 752 281
Інші оборотні активи		1190	25 482	29 695
Усього за розділом II		1195	4 336 303	6 180 138
III. Необоротні активи, утримані для продажу, та групи вибуття	9	1200	-	98 659
Баланс		1300	7 907 355	9 909 473

Продовження додатку Е

АТ «Укрпошта»
Баланс (Звіт про фінансовий стан)
Усі суми наведені у тисячах гривень

Баланс (Звіт про фінансовий стан) (продовження)

Пасив	Прим.	Форма № 1 Код рядка	Код за ДКУД 1801001	
			31 грудня 2019 р.	31 грудня 2020 р.
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	14	1400	6 518 597	6 518 597
Ефект переоцінки при корпоративізації	14	1418	(5 254 038)	(5 254 038)
Нерозподілений прибуток		1420	1 287 116	1 321 490
Усього за розділом I		1495	2 551 675	2 586 049
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	28	1500	208 119	201 646
Довгострокові кредити банків	15	1510	-	65 878
Інші довгострокові зобов'язання	15	1515	198 745	343 910
Усього за розділом II		1595	404 864	611 434
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	15	1600	41 939	264 395
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	15	1610	98 902	168 707
товари, роботи, послуги	16	1615	541 110	1 103 112
розрахунками з бюджетом		1620	94 574	99 315
у тому числі з податку на прибуток		1621	124	-
розрахунками зі страхування		1625	49 526	55 484
розрахунками з оплати праці		1630	179 259	205 345
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами		1635	50 972	259 671
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з акціонером	14	1640	121 607	49 477
Нарахування та інші забезпечення	17	1660	424 173	502 007
Доходи майбутніх періодів	18	1665	401 630	413 663
Інші поточні зобов'язання	19	1690	2 947 124	3 590 814
Усього за розділом III		1695	4 950 816	6 711 990
БАЛАНС		1900	7 907 355	9 909 473

Затверджено до випуску та підписано 27 квітня 2021 року.

Г. Смилянський
Генеральний директор

М.Палій
Заступник генерального
директора з фінансових
питань

І. Куц
Головний бухгалтер

Продовження додатку Е

Баланс (Звіт про фінансовий стан). АТ «Укрпошта» за 2021 рік [4].

АТ «Укрпошта»
Баланс (Звіт про фінансовий стан)
 Усі суми наведені у тисячах гривень

Підприємство: АТ «Укрпошта»
 Територія: Україна, м. Київ, Шевченківський р-н
 Організаційно-правова форма господарювання: Державна акціонерна компанія (товариство)
 Вид економічної діяльності: Діяльність національної пошти
 Середня кількість працівників: 61 779
 Адреса, телефон: вул. Хрещатик 22, Київ
 Одиниця виміру: тис. грн., без десятичного знаку
 Складено (зробити позначку "ч" у відповідній клітинці):
 за Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за Міжнародними стандартами фінансової звітності

у

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Актив	Прим.	Код рядка	Код за ДКУД	1801001
			31 грудня 2020 р. (перераховано)	31 грудня 2021 р.
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи		1000	18 695	55 518
первісна вартість		1001	115 114	150 078
амортизація		1002	(96 419)	(94 560)
Незавершені капітальні інвестиції	9	1005	65 889	320 864
Основні засоби	9	1010	3 410 581	3 830 957
первісна вартість		1011	5 401 367	6 160 904
знос		1012	(1 990 786)	(2 329 947)
Інвестиційна нерухомість	9	1015	117 377	100 693
первісна вартість		1016	120 829	107 386
знос		1017	(3 452)	(6 693)
Інші фінансові інвестиції		1035	17 925	19 078
Довгострокова дебіторська заборгованість		1040	209	196
Відстрочені податкові активи		1045	-	-
Усього за розділом I		1095	3 630 676	4 327 306
II. Оборотні активи				
Запаси	10	1100	225 554	293 899
виробничі запаси		1101	161 138	231 750
незавершене виробництво		1102	4 170	11
готова продукція		1103	11 518	-
товари		1104	48 728	62 138
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	11	1125	335 516	401 152
первісна вартість		1125.1	371 650	459 406
резерв під знецінення		1125.2	(36 134)	(58 254)
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	11	1130	24 818	35 830
з бюджетом	11, 6	1135	17 197	8 942
у тому числі з податку на прибуток		1136	13 260	-
з нарахованих доходів	11	1140	8 785	8 686
Інша поточна дебіторська заборгованість	11	1155	97 356	155 828
первісна вартість		1155.1	118 956	179 138
резерв під знецінення		1155.2	(21 600)	(23 310)
Поточні фінансові інвестиції	12	1160	195 095	1 509 233
Грошові кошти та їх еквіваленти	12	1165	5 246 112	3 893 395
Готівка		1166	493 831	119 329
Поточні рахунки у банку		1167	4 752 281	3 774 066
Інші оборотні активи		1190	29 695	57 720
Усього за розділом II		1195	6 180 128	6 364 685
III. Необоротні активи, утримані для продажу, та групи вибуття	9	1200	98 659	75 643
Баланс		1300	9 909 463	10 767 634

1

Примітки на сторінках 7-54 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

Продовження додатку Е

АТ «Укрпошта»
Баланс (Звіт про фінансовий стан)
Усі суми наведені у тисячах гривень

Баланс (Звіт про фінансовий стан) (продовження)

Пасив	Прим.	Форма №	Код за ДКУД	1801001
		1		
		Код рядка	31 грудня 2020 р. (перераховано)	31 грудня 2021 р.
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайсовий) капітал	14	1400	6 518 597	6 518 597
Ефект переоцінки при корпоративізації	14	1416	(5 254 038)	(5 254 038)
Нерозподілений прибуток	6	1420	1 317 807	1 413 330
Усього за розділом I		1495	2 582 366	2 677 889
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	30	1500	201 646	189 105
Довгострокові кредити банків	15	1510	65 878	612 878
Інші довгострокові зобов'язання	15, 6	1515	361 220	318 515
Усього за розділом II		1595	628 744	1 120 498
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	15, 6	1600	250 758	127 223
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	15	1610	168 707	217 288
товари, роботи, послуги	18	1615	1 103 112	1 733 721
розрахунками з бюджетом		1620	99 315	137 553
у тому числі з податку на прибуток		1621	-	22 028
розрахунками зі страхування		1625	55 484	84 806
розрахунками з оплати праці		1630	205 345	250 279
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами		1635	259 671	191 403
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з акціонером	14	1640	49 477	55 075
Нарахування та інші забезпечення	17	1660	502 007	614 309
Доходи майбутніх періодів	18	1665	413 663	499 055
Інші поточні зобов'язання	19	1690	3 590 814	3 058 535
Усього за розділом III		1695	6 698 353	6 969 247
БАЛАНС		1900	9 909 463	10 767 634

Затверджено до випуску та підписано 09 червня 2022 року.

І. Смілянський
Генеральний директор

М.Палій
Заступник генерального
директора з фінансових
питань

О. Чорна
В.о. головного бухгалтера

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

АТ «Укрпошта» за 2019 рік [7].

АТ «Укрпошта»

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Усі суми наведені у тисячах гривень

Підприємство: АТ «Укрпошта»

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за 2019 рік

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Прим.	Код рядка	За звітний період - 2019 рік	За попередній період попереднього року (після зміни презентації – див. Прим. 3)
1		2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	20	2000	7 777 843	6 635 591
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	21	2050	(6 596 957)	(6 207 604)
Валовий:				
Прибуток		2090	1 180 886	427 987
Збиток		2095	-	-
Інші операційні доходи	27	2120	713 311	179 319
Адміністративні витрати	23	2130	(1 014 143)	(915 553)
Витрати на збут	22	2150	(188 026)	(238 767)
Інші операційні витрати	24	2180	(190 374)	(110 754)
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
Прибуток		2190	501 654	-
Збиток		2195	-	(657 768)
Інші фінансові доходи	25	2220	91 419	154 474
Інші доходи		2240	2 579	1 309
Фінансові витрати	26	2250	(74 048)	(107 204)
Інші витрати		2270	(22 391)	(17 805)
Фінансовий результат до оподаткування:				
Прибуток		2290	499 213	-
Збиток		2295	-	(626 994)
(Витрати) дохід з податку на прибуток	28	2300	(93 856)	119 213
Чистий фінансовий результат:				
Прибуток		2350	405 357	-
Збиток		2355	-	(507 781)

Продовження додатку Ж

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід).

АТ «Укрпошта» за 2020 рік [3].

АТ «Укрпошта»
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
 Усі суми наведені у тисячах гривень

Підприємство: АТ «Укрпошта»
 Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
 за 2020 рік

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Прим.	Код рядка	За звітний період - 2020 рік	За попередній період -2019 (після зміни презентації – див. Прим. 3)
1		2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	20	2000	9 182 437	7 777 843
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	21	2050	(7 774 565)	(6 598 957)
Валовий:				
Прибуток		2090	1 407 872	1 180 886
Збиток		2095	-	-
Інші операційні доходи	27	2120	261 678	747 012
Адміністративні витрати	23	2130	(1 138 999)	(1 014 143)
Витрати на збут	22	2150	(211 367)	(188 026)
Інші операційні витрати	24	2180	(135 574)	(200 798)
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
Прибуток		2190	186 610	524 933
Збиток		2195	-	-
Інші фінансові доходи	25	2220	94 517	91 419
Інші доходи	28	2240	68 959	2 579
Фінансові витрати	26	2250	(96 313)	(74 048)
Інші витрати	29	2270	(45 477)	(45 670)
Фінансовий результат до оподаткування:				
Прибуток		2290	207 296	498 213
Збиток		2295	-	-
(Витрати) дохід з податку на прибуток	30	2300	(42 373)	(93 856)
Чистий фінансовий результат:				
Прибуток		2350	164 923	405 357
Збиток		2355	-	-

Продовження додатку Ж

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

АТ «Укрпошта» за 2021 рік [4].

АТ «Укрпошта»
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
 Усі суми наведені у тисячах гривень

Підприємство: АТ «Укрпошта»
 Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
 за 2021 рік

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Прим.	Код рядка	За звітний період - 2021 рік	За попередній період - 2020 рік (перераховано)
1		2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	20	2000	11 181 888	9 182 437
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	21	2050	(9 536 425)	(7 774 565)
Валовий:				
Прибуток		2090	1 645 443	1 407 872
Збиток		2095	-	-
Інші операційні доходи	27, 6	2120	309 471	259 383
Адміністративні витрати	23	2130	(1 324 050)	(1 136 999)
Витрати на збут	22	2150	(259 349)	(211 367)
Інші операційні витрати	24, 6	2180	(170 034)	(147 237)
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
Прибуток		2190	201 481	171 652
Збиток		2195	-	-
Інші фінансові доходи	25	2220	104 904	94 517
Інші доходи	28	2240	91 705	68 959
Фінансові витрати	26, 6	2250	(114 569)	(86 028)
Інші витрати	29	2270	(45 575)	(45 477)
Фінансовий результат до оподаткування:				
Прибуток		2290	237 946	203 623
Збиток		2295	-	-
(Витрати) дохід з податку на прибуток	30	2300	(54 364)	(42 383)
Чистий фінансовий результат:				
Прибуток		2350	183 582	161 240
Збиток		2355	-	-